

Beelden met een beperking:

**Een kwantitatieve inhoudsanalyse naar de
representatie van handicap op primetime
televisie in Vlaanderen**

Susan Vertoont

WORKING PAPERS FILM & TV STUDIES

WP 2017/2

Susan Vertoont (Susan.Vertoont@UGent.be) is a researcher and teaching assistant at the Department of Communication Sciences, Faculty of Political and Social Sciences, University of Ghent. Her PhD research focuses on television representations of people with disabilities.

Copyright, Susan Vertoont © 2017

Working Papers Film & TV Studies
WP 2017/2

Beelden met een beperking: Een kwantitatieve inhoudsanalyse naar de representatie van handicap op primetime televisie in Vlaanderen

Published by Working Papers Film & TV Studies, CIMS-Centre for Cinema and Media Studies, Department of Communication Sciences, Ghent University, Ghent – Belgium.

ISBN 9789082743906

Address

CIMS – Centre for Cinema and Media Studies
Campus Aula – Ghent University
Korte Meer 7-11
9000 Ghent – Belgium

Web

www.cims.ugent.be

Visit our website for more working papers.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form by an electronic or mechanical means (including photocopy, recording, or information storage and retrieval) without permission in writing from the publisher or the author.

ABSTRACT

Internationaal onderzoek geeft aan dat mediarepresentaties van handicap vaak te wensen overlaten. Of dit ook voor Vlaanderen het geval is, werd vrijwel nog nooit onderzocht. Daarom heeft dit project tot doel om aan de hand van een kwantitatieve inhoudsanalyse te onderzoeken hoe vaak en op welke manier actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens de primetimeprogrammering van drie generalistische Vlaamse televisiezenders Één, VTM en VIER. Om dit te beantwoorden, wordt er in eerste instantie geteld hoe vaak actoren met een handicap in beeld komen. Vervolgens wordt er gekeken naar de rollendiversiteit en de hoedanigheid van die actoren, als naar de televisiecontext waarin handicap wordt afgebeeld. De resultaten wijzen uit dat de televisierepresentaties van handicap die we in Vlaanderen te zien krijgen als het ware ‘beelden met een beperking’ zijn. Zo blijkt onder meer dat handicap sterk ondergerepresenteerd wordt in Vlaanderen. Daarenboven is niet alleen de kwantiteit problematisch, ook de kwaliteit is gelimiteerd. Met slechts een beperkt aantal genres en een beperkt aantal rollen die handicap includeren, merken we op dat Vlaamse televisiezenders multidimensionale en toevallige representaties van handicap missen. We stellen tevens vast dat handicap zelden kruist met andere onderdrukte assen van identiteit, zoals gender, leeftijd, etniciteit en seksualiteit, en dat televisie slechts zeer beperkte belangstelling heeft voor sociaal-culturele thema’s in relatie tot handicap.

VOORWOORD

Dit onderzoeksproject is het eerste onderdeel van mijn doctoraatsonderzoek naar televisierepresentaties van personen met een handicap. Het vormt het vertrekpunt voor verder diepgaand, kwalitatief onderzoek dat zal focussen op inhoud, productie en receptie. Deze eerste fase had tot doel kwantitatieve, beschrijvende informatie te verzamelen over de manier waarop personen met een handicap in beeld worden gebracht. Het onderzoek werd uitgevoerd in samenwerking met tien studenten uit de 3^e bachelor Communicatiewetenschap aan de Universiteit Gent. In het kader van het ‘Werkcollege Communicatiewetenschappelijk Onderzoek’ begeleidde ik hen doorheen de volledige onderzoekscyclus: gaande van het uitwerken van een theoretisch kader tot en met het rapporteren van de onderzoeksresultaten. Dit proces nam een volledig academiejaar in beslag, in dit geval academiejaar 2015-2016. Hierbij wil ik graag alle studenten, Phebe De Blieck, Helena De Craemer, Stefanie De Rycke, Wiebeke De Wachter, Robyn Paic, Linde Rombouts, Hannelore Schauvliege, Lisa Vanwelsenaers, Dylan Vermeulen en Heleen Verplanken expliciet bedanken voor hun inzet, enthousiasme en doorzettingsvermogen om dit onderzoek tot een goed einde te brengen. De werkdruk en de verwachtingen lagen hoog, maar zij hebben dit met glans doorstaan. Daarnaast verdienen ook Prof. Dr. Sofie Van Bauwel, Prof. Dr. Tonny Krijnen, Dr. Frederik Dhaenens, Dr. Tina Goethals en Nancy Lievyns een woord van dank voor het geven van input en feedback op het codeboek. Hopelijk kunnen de onderzoeksresultaten een bijdrage leveren tot het creëren van meer bewustzijn en meer concrete acties met betrekking tot het verbeteren van de beeldvorming omtrent personen met een handicap. Bovendien is er met dit project een codeboek en registratieformulier voorhanden dat eventueel kan worden aangewend voor vervolgonderzoek binnen een aantal jaren.

INHOUDSTAFEL

Abstract	4
Inhoudstafel	6
1 Inleiding	8
1.1 Handicap in Vlaanderen	9
1.2 Mediarepresentaties van handicap	12
1.3 Handicap in Vlaamse televisiecontext	18
1.4 Operationalisering probleemstelling	20
2 Methodologie	22
2.1 Methode en codeboek	22
2.1.1 Operationalisering belangrijke variabelen	23
2.2 Registratieperiode, codeerproces en intercodeurbetrouwbaarheid... ..	25
2.3 Beschrijving steekproef	27
3 Resultaten	34
3.1 Actoren met een handicap	34
3.1.1 Aantal actoren met een handicap	34
3.1.2 Types beperkingen	35
3.2 Televisiecontext actoren met een handicap	36
3.2.1 Televisiezenders	36
3.2.2 Soort producties	37
3.2.3 Programmaformats	38
3.3 Hoedanigheid en rollen actoren met een handicap	41
3.3.1 Hoedanigheid actoren met een handicap	42

3.3.2	Rollen actoren met een handicap	52
4	Discussie.....	64
5	Conclusie	68
6	Bibliografie.....	71
7	Bijlagen	75
7.1	Codeboek.....	75
7.2	Registratieformulier	90

1 INLEIDING

Uit een rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie (2011) blijkt dat ongeveer 15% van de wereldbevolking leeft met een handicap. Daarmee vormen personen met een handicap één van 's werelds grootste minderheidsgroepen. Desondanks is handicap sterk onderbelicht in academische literatuur (Ellis, 2015; Goggin, 2009; Goodley, 2011; Hartnett, 2000; Mogk, 2013; Saito & Ishiyama, 2005). Onderzoek dat zich richt op mediarepresentaties van onderdrukte sociale groepen, focust vooral op gender, etniciteit en in toenemende mate seksuele geaardheid. Handicap wordt vaak niet eens vermeld wanneer diversiteit ter sprake komt (Mogk, 2013). Toch lijkt het veld van disability mediastudies langzaam te groeien (Ellis, 2015). Onderzoek binnen dit domein schetst evenwel geen fraai beeld van de mediarepresentaties van handicap. Studies uit verschillende landen wijzen op een sterke ondervertegenwoordiging van personen met een handicap, én stellen vast dat handicap op een zeer stereotype en weinig diverse wijze in beeld wordt gebracht (Cumberbatch & Negrine, 1992; Goethals, Mortelmans, Van Den Bulck, Van den Heurck, De Schauwer & Van Hove, 2016; Saito & Ishiyama, 2005; Vissers & Hooghe, 2010). Mediarepresentaties van kansengroepen weerspiegelen vaak hun sociale positie in een samenleving (Hall, 2010; Silverstone, 2007). In het geval van personen met een handicap kunnen we de afwezige en eenzijdige representaties beschouwen als een illustratie van hun gesegregeerde en minderwaardige positie in de samenleving (WHO, 2011). Media kunnen echter ook bijdragen tot de inclusie en integratie van onderdrukte groepen door stereotype opvattingen te doorbreken en hen te representeren in diverse en genuanceerde rollen. Om die reden wordt in de VN-Conventie inzake de Rechten van Personen met een Handicap (2006, art. 8) expliciete aandacht besteed aan mediabeeldvorming. Ook België ratificeerde dit Verdrag, maar lijkt voorlopig weinig actie te ondernemen om de beeldvorming te verbeteren (GRIPvzw, 2012). Buiten de Monitor Diversiteit die jaarlijks de schermaanwezigheid van handicap meet op de openbare omroep en een onderzoek van Vissers en Hooghe (2010) naar handicap in nieuwsmedia, zijn er in Vlaanderen geen data beschikbaar die illustreren dat er nood

is aan actie om de audiovisuele representaties van handicap te verbeteren. Door te onderzoeken hoe vaak en op welke manier actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens de primetimeprogrammering van de drie generalistische Vlaamse televisiezenders Één, VTM en VIER, wil dit onderzoek daaraan een bijdrage leveren. Om deze vraag te beantwoorden, wordt geopteerd voor een inhoudsanalyse, i.e. een kwantitatieve onderzoeksmethode, omdat deze in een eerste fase het meest geschikt is om een situatie te beschrijven en bewustwording voor de problematiek te creëren (Gallagher, 2001).

1.1 HANDICAP IN VLAANDEREN

Op 13 december 2006 werd de VN-Conventie voor de Rechten van Personen met een Handicap (CRPH) goedgekeurd. In dit Verdrag krijgt de onderdrukking en discriminatie van personen met een handicap voor het eerst internationale erkenning. Alle lidstaten die het Verdrag ratificeren, verbinden zich ertoe acties te ondernemen om de mensenrechten voor personen met een handicap beter te waarborgen en te promoten. Ook België ondertekende op 2 juli 2009 de VN-Conventie (Van Hove, 2009). Deze wordt tevens beschouwd als een uiting van een paradigmashift in de benadering van handicap. Personen met een handicap worden niet langer geobjectificeerd tot medische zorgbehoevenden, maar worden behandeld als actieve en evenwaardige burgers die gelijke kansen en rechten verdienen als alle anderen (Van Hove, 2009). Dit vertaalt zich ook in de manier waarop het Verdrag personen met een handicap omschrijft als *“personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving”* (VN, 2006, art. 1). Deze definitie weerspiegelt het verlaten van een louter medische en individuele opvatting naar een conceptualisering die tegelijk aandacht heeft voor de structurele en sociale drempels ten opzichte van personen met een handicap. Met die omschrijving probeert de VN-Conventie een brug te slaan tussen de twee meest

dominante, maar dichotome visies op handicap, namelijk het medisch en het sociaal model (Ellis & Goggin, 2015).

In Westerse samenlevingen – en dus ook in Vlaanderen – wordt de beeldvorming rond handicap nog steeds gedomineerd door een eenzijdig medisch discours (Ellis, 2015; Goodley, 2014; GRIPvzw, 2012; Mogk, 2013). Dit medisch model beschouwt handicap als een ‘gezondheidsprobleem’, een ‘tekort’ of een ‘persoonlijke tragedie’. Om daarmee te ‘leren omgaan’ of om de handicap te ‘overwinnen’ dient de persoon in kwestie zelf verantwoordelijkheid op te nemen, door hulp te zoeken bij zijn naaste omgeving en (medische) experts (Desnerck, 2007). Zo promoot dit model als het ware maatschappelijke segregatie (zoals zorginstellingen en buitengewoon onderwijs) (WHO, 2011), omdat alleen daar personen met een handicap de ‘behandeling’ zouden kunnen krijgen die ze nodig hebben. Echter, door personen met een handicap een buitengewone en aparte plaats in de maatschappij te geven, worden hun gelijke en volwaardige mensenrechten grotendeels belemmert (GRIPvzw, 2012) en is er een gebrek aan aandacht voor alle dagelijkse moeilijkheden waarmee zij in de samenleving kampen (Goethals, 2017), zoals ontoegankelijke gebouwen, onleesbare documenten, etc. Er komt dan ook veel kritiek op deze medicalisering van handicap. Als antwoord op die beperkte interpretatie introduceerden handicap-activisten en academici in de jaren ’70 - ’80 het sociaal model voor handicap (Goodley, 2014; WHO, 2011). Deze visie verwerpt de idee dat handicap een inherent biologisch en vaststaand kenmerk is, en beschouwt het eerder als een fluïde sociaal construct, gecreëerd in onderdrukkende en ontoegankelijke maatschappelijke structuren (Desnerck, 2007; Kama, 2004; Mogk, 2013). Dit model heeft als doel bewustzijn te scheppen voor de gemeenschappelijke ervaring van discriminatie en marginalisering, die mensen met een handicap belet om een gelijk(w)aardig leven te leiden zoals hun medeburgers zonder handicap (Desnerck, 2007; Ellis, 2015; Goodley, 2014). Maar ondertussen wordt ook dit perspectief, dat handicap zo goed als volledig herleidt tot omgevingsfactoren, als ontoereikend beschouwd. Door de sterke focus op handicap

als collectieve, onderdrukte identiteit, is er immers geen ruimte meer voor individuele beleving en subjectieve betekenissen van handicap (Desnerck, 2007). Overigens verengt het model ‘discriminatie’ tot de louter materiële beperkingen van sociale structuren en instellingen, maar besteedt het weinig tot geen aandacht aan discriminerend taalgebruik en andere stigmatiserende culturele representaties, zoals bijvoorbeeld mediarepresentaties (Ellis, 2015; Shakespeare, 1994). Om die reden wordt er steeds meer geopteerd om een door een postmoderne bril naar handicap te kijken en verschillende modellen op pragmatische wijze te integreren (Goethals et al., 2016). Voor Shakespeare en Watson (2002, p. 19) is handicap zelfs hét postmoderne concept bij uitstek omdat het zo variabel, zo complex en zo afhankelijk is. Het is een plaats waar culturele kenmerken kruisen met biologische kenmerken, en maatschappelijke structuren met individuele keuzes. Daarom wordt er tegenwoordig een ‘collage’ van modellen naar voor geschoven in de vorm van het biopsychosociaal model. Volgens dit model zorgen biologische, sociale en psychologische perspectieven voor continue wederzijdse beïnvloeding en dienen zij als complementair (en niet binair) te worden beschouwd (Desnerck, 2007).

Het biopsychosociale model is ook de visie die aan de basis ligt van de omschrijving van handicap door de VN (cfr. supra) en de Wereldgezondheidsorganisatie, die het aanwendde om de globale prevalentie van handicap te meten. In het rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie wordt geschat dat 15% van de bevolking een handicap heeft, wat betekent dat zij één van ’s werelds grootste minderheidsgroepen vormen (WHO, 2011). Bovendien geeft het aan dat deze omvangrijke groep het in alle delen van de wereld ontzettend moeilijk heeft: ze leven vaker in armoede, zijn lager geschoold, vinden moeilijker werk, etc. (WHO, 2011). Ook in België en Vlaanderen ervaren mensen met een handicap gelijkaardige hindernissen, maar daarover zijn bijna geen cijfers voorhanden. De verschillende levensdomeinen (zoals wonen, mobiliteit, werk, etc.) worden niet systematisch bijgehouden. Nochtans wordt verwacht dat alle landen die het VN-Verdrag hebben ondertekend,

onderzoeken hoe het gaat met hun inwoners met een handicap. Het beperkt aantal statistieken daarover is deels te wijten aan het gebrek aan een eenduidige definitie van handicap. Verschillen tussen de gehanteerde omschrijvingen en regelgevingen, die doorgaans zeer medisch georiënteerd zijn, zorgen soms voor een tegenstrijdige aanpak op vlak van de verschillende domeinen. Wie in het ene domein bij de groep ‘personen met een handicap’ hoort, valt daar in het andere buiten (GRIPvzw, 2012). Wel blijkt uit onderzoek van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming (2014) dat Vlaanderen nagenoeg het slechtst scoort in Europa op vlak van inclusie en participatie van personen met een handicap. Beperkte toegankelijkheid en mobiliteit blijven heikele punten in Vlaanderen, alsook de sterke segregatie (aparte voorzieningen, aparte tewerkstelling, etc.) blijkt moeilijk te doorbreken (Goethals, 2017; GRIPvzw, 2012). Deze exclusieve situatie voor personen met een handicap heeft niet alleen tot gevolg dat zij zich vaak een buitenbeentje voelen op openbare plaatsen, dat hun gevoel van samenhorigheid en verbondenheid ontbreekt en dat hun emotioneel welbevinden laag ligt (Goodley, 2014), maar ook dat er heel weinig contact en informatieoverdracht is tussen mensen met en zonder handicap. Zo wordt de negatieve en stereotype beeldvorming over personen met een handicap continu in stand gehouden. Het doorbreken van deze diepgewortelde culturele opvattingen en het creëren van meer bewustzijn worden dan ook vaak genoemd als belangrijke stappen in het verbeteren van de inclusie en integratie van personen met een handicap (WHO, 2011) en om dit te bekomen, wordt veelal een belangrijke rol bij media gelegd (Cumberbatch & Negrine, 1992; Ellis & Goggin, 2015; Kama, 2004; Müller, Klijn & Van Zoonen, 2012; Vissers & Hooghe, 2010; e.a.).

1.2 MEDIAREPRESENTATIES VAN HANDICAP

Hoewel televisie in de volksmond vaak ‘het venster op de wereld’ wordt genoemd, kunnen we mediarepresentaties geenszins beschouwen als ‘onschuldige presentaties van de realiteit’. Re-presentaties zijn altijd constructies, die een waardengeladen visie op die realiteit inhouden. Zij worden geproduceerd door televisiemakers, wiens

opvattingen, ervaringen, ideeën, normen, etc. altijd een rol spelen in de manier waarop ze iets in beeld brengen. Bovendien worden representaties niet door iedereen op dezelfde manier begrepen. Ook kijkers hun opvattingen, ervaringen, ideeën, normen, etc. bepalen mee welke betekenis zij aan representaties geven (Barker, 2004; Dyer, 2002; Hall, 2010). Om die reden zijn er steeds drie vragen van belang bij representatieonderzoek. Met name een vraag omtrent de productie: “Wie maakt de representatie?”; een vraag over de inhoud: “Wat wordt er gerepresenteerd?” en een vraag over receptie: “Hoe wordt de representatie begrepen?” Echter, veel onderzoek naar mediarepresentaties van kansengroepen blijft steken op het niveau van de inhoud, zonder zowel de productie- als de receptiecontext mee in rekening te nemen (Bignell, 2013; Riffe, Lacy & Fico, 1998). Dat geldt tevens voor de meeste studies naar mediarepresentaties van handicap. Onderzoek dat focust op productie of receptie is vrijwel onvindbaar, terwijl er heel wat studies te vinden zijn waarin uitsluitend de content onder de loep wordt genomen.

Zowel kwantitatieve als kwalitatieve studies naar mediacontent in relatie tot handicap (cfr. *infra*) geven aan dat de sociale ongelijkheid tussen mensen met en zonder handicap veelal in stand gehouden en bekrachtigd wordt in mediarepresentaties (Hartnett, 2000). Zo zijn er heel wat onderzoekers die stellen dat personen met een handicap **kwantitatief ondergerepresenteerd** worden op televisie (Cumberbatch & Negrine, 1992; Saito & Ishiyama, 2005; Vissers & Hooghe, 2010; e.a.). Mochten mensen met een handicap proportioneel worden afgebeeld, zou ongeveer 15% van alle actoren op televisie een handicap hebben (WHO, 2011). Uiteraard zijn niet alle handicaps ‘zichtbaar’, maar internationaal en nationaal onderzoek wijst uit dat slechts 1 à 2% van de afgebeelde actoren een handicap heeft, en dat is bedroevend weinig (Cumberbatch & Negrine, 1992; De Swert, De Smedt, Hardy, Kuypers, Vos, Hooghe & Walgrave, 2015; Vissers & Hooghe, 2010; e.a.). Het feit dat handicap bijna geen schermzichtbaarheid krijgt, kan worden beschouwd als een reflectie van een dominante ideologie waarin mensen met een handicap nog steeds geen evenwaardige

plaats in de samenleving verkrijgen (Goethals et al., 2016). Door personen met een handicap systematisch te weren van het kleine scherm, wordt hun marginale en ‘afwezige’ positie als het ware genaturaliseerd. Bovendien is het zo dat als handicap wordt gerepresenteerd, ook de kwaliteit van de representaties ondermaats blijkt te zijn.

Longmore (2003) en Nelson (2003) waren één van de eerste onderzoekers die wezen op het beperkte aantal rollen dat was weggelegd voor actoren met een handicap in audiovisuele mediarepresentaties. Beiden kwamen tot een gelijkaardig overzicht van stereotypes waarbinnen quasi alle representaties van handicap kunnen worden ondergebracht. Personen met een handicap worden vrijwel altijd afgebeeld als slachtoffers, bedreigingen, slechteriken, zorgbehoevenden, onaangepasten, of – daartegenover – superhelden. Deze stereotypes stellen personen met een handicap voor als ‘inferieur’ of ‘superieur’ aan de gewone mens. Ze worden niet als ‘gelijk(w)aardig’, maar als ‘anders’ geconstrueerd doordat de nadruk steeds op hun verschillen ligt (Kama, 2004). Niettegenstaande dat het stereotype van de superheld wel een positieve boodschap lijkt te communiceren, wordt ook deze representatie als problematisch geëvalueerd omdat het voorbij gaat aan de dagelijkse ervaringen van personen met een handicap. Hier, net als bij de andere stereotypes, wordt handicap uitsluitend getoond als een individuele aangelegenheid, die dient te worden overwonnen alvorens maatschappelijke acceptatie mogelijk is. Dergelijke beperkte afbeeldingen zijn echter ontoereikend om kijkers te informeren over het leven met een handicap. Handicap wordt namelijk vooral aangewend als narratieve tool om emoties van dreiging, medelijden, wilskracht, etc. op te wekken, maar zelden om personen met een handicap op een multidimensionale manier te representeren (Cumberbatch & Negrine, 1992; Hartnett, 2000; Mogk, 2013). Dat merken we ook in het beperkte aantal genres, formats en onderwerpen waar handicap een forum krijgt. Volgens het onderzoek van Cumberbatch & Negrine (1992) komt handicap vaker aan bod in non-fictie dan in fictie. De fictiegenres die plaats maken voor

handicap zijn hoofdzakelijk drama- en crimeseries (waar handicap handig dienst doet als generator van dreiging en tragedie), en in mindere mate soaps, die nochtans een ideaal format zouden zijn om de persoonlijkheid van actoren met een handicap diepgaander te ontwikkelen. Wat betreft de representatie van handicap in non-fictie, stellen ze vast dat actoren met een handicap enkel worden getoond als het ook effectief daarover gaat. Ze worden nooit betrokken bij thema's die losstaan van handicap, zoals items over politiek, economie, etc. (Vissers & Hooghe, 2010). Ook in formats zoals spel- en kookprogramma's etc., heeft handicap geen plaats (Cumberbatch & Negrine, 1992). Met andere woorden, de moeders, vaders, broers, zussen, arbeiders, zelfstandigen, gepensioneerden, quizzers etc. met een handicap, die gewone levens leiden zoals alle anderen, zien we zelden op televisie (Hartnett, 2000). Onderzoek van Zola (1985) wees tevens uit dat meer dan twee derden van alle televisieactoren met een handicap single zijn en helemaal geen gezinsleven lijken te leiden. Ze worden eerder als kinderlijk en asexueel gerepresenteerd (Shakespeare, Gillespie-Sells & Davies, 1996). Een televisieactor die toch een relatie heeft, wordt onmiddellijk tot 'superheld' verheven, omdat die er 'tegen alle verwachtingen in' is in geslaagd om een partner te vinden (Kama, 2004). Bovendien krijgen deze actoren bijna altijd een centrale rol op televisie, waarbij hun handicap in het middelpunt staat. Ze krijgen zelden een toevallige rol die geen aandacht besteedt aan handicap en figureren ook bijna nooit in de achtergrond tussen de andere klanten, toeschouwers, cafégangers, collega's, etc. Zij maken dus nooit 'zomaar' onderdeel uit van de publieke sfeer en worden niet getoond in 'toevallige' interactie met iemand zonder handicap (Nelson, 2003; Saito & Ishiyama, 2005).

Door personen met een handicap zodanig te homogeniseren tot één groep met een beperkt aantal rollen en kenmerken, lijkt het onevenwicht tussen personen met en zonder handicap vast te staan, als bij natuur bepaald, terwijl het eigenlijk sociaal-cultureel geconstrueerd is (Hall, 2010; Müller et al., 2012). Het feit dat er wel degelijk reële verschillen bestaan tussen personen met en zonder handicap op vlak van

burgerlijke stand, tewerkstelling, scholingsgraad, etc., mag echter niet legitimeren dat deze groep systematisch in stereotype ‘lage’ rollen in beeld wordt gebracht. Als media bestaande verschillen tussen sociale groepen continu bevestigen en zelfs uitvergroten, maar zelden doorbreken en alternatieven presenteren, wordt de sociale orde gehandhaafd en versterkt, maar wordt er niet bijgedragen tot de afname van die sociaal-geconstrueerde verschillen (Segijn, Bartholomé, Pennekamp & Timmers, 2014). Aangezien media niet fungeren als een ‘spiegel op de werkelijkheid’ is het dus ook zinloos om het als hun taak te zien die verschillen tussen sociale groepen proportioneel te representeren. Media kunnen net worden aangewend als motoren voor sociale verandering, door handicap te normaliseren, rolmodellen voorop te plaatsen, en een veel grotere **rollendiversiteit** te representeren.

Echter, meer recent hebben onderzoekers zoals Erevelles (2011) erop gewezen dat bovengenoemde onderzoeksresultaten met betrekking tot de stereotypering van, en de beperkte rollendiversiteit voor televisieactoren met een handicap, eigenlijk ook zijn ingegeven door een essentialistische en homogene visie op individuen met een handicap. Ze vertrekken namelijk vanuit de veronderstelling dat alle personen met een handicap gelijkaardige visies, ervaringen en verlangens delen, ongeacht hun geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, etniciteit, religie, etc. en besteden bijgevolg weinig aandacht aan deze verschillende assen van een identiteit (i.e. intersectionaliteit). Er wordt zelfs gesteld dat ‘gehandicaptenliteratuur is geschreven vanuit het standpunt van de mannelijke, blanke, westerse rolstoelgebruiker’ (Desnerck, 2007, p. 58). Nochtans zorgen de kruispunten tussen de verschillende dimensies van een identiteit voor totaal verschillende ervaringen (Goodley, 2011). Zo zal een jonge, blanke, hoogopgeleide man met een handicap algemeen gesteld minder moeilijkheden en discriminatie ervaren dan een oudere, laagopgeleide, gehandicapte vrouw met een migratieachtergrond. We vinden dergelijke onevenwichtige machtsrelaties op vlak van **hoedanigheid** ook terug in mediarepresentaties, maar deze lijken minder onderhevig aan academische kritiek.

Recent onderzoek van Goethals et al. (2016) naar de representatie van handicap in printmedia besteedde wel aandacht aan intersectionaliteit en kwam tot een aantal opmerkelijke conclusies wanneer handicap kruist met leeftijd en geslacht. Wat betreft leeftijd werd vastgesteld dat zowel kinderen als ouderen met een handicap vrijwel onzichtbaar zijn. De personen met een handicap die worden gerepresenteerd in media, zijn zo goed als altijd jongvolwassenen, hoewel er proportioneel gezien meer ouderen zijn met een handicap (WHO, 2011). Ook wanneer geslacht kruist met handicap, is een vorm van ‘dubbele discriminatie’ op te merken. Mannen met een handicap komen vaker in media voor dan vrouwen, terwijl er nochtans meer vrouwen leven met een handicap (WHO, 2011). Bovendien worden vrouwen vaker geïntimiseerd (Sooreanian, 2016) en worden zij meer gekoppeld aan problemen op vlak van hun (mentale) gezondheid. Mannen daarentegen worden traditiegevijs in verband gebracht met fysieke kracht en als gevolg worden zij meer afgebeeld met een fysieke beperking (Goethals et al., 2016). Onderzoeken naar mediarepresentaties van kruispunten tussen etniciteit, seksuele geaardheid, arbeidssituatie en handicap hebben we tot op heden niet gevonden. Verder lijkt er ook een soort hiërarchie te bestaan tussen verschillende soorten beperkingen. Mensen met een verstandelijke beperking worden veelal helemaal onderaan de maatschappelijke ladder geplaatst (Desnerck, 2007) en worden bijgevolg meer gestigmatiseerd. Die ideologie komt ook terug in mediarepresentaties. Cumberbatch & Negrine (1992) stelden vast dat fysieke handicaps veel meer worden gerepresenteerd dan verstandelijke handicaps. Vissers en Hooghe (2010) voegden daaraan toe dat deze laatste groep ook vaker wordt getoond als kwetsbaar en meelijwekkend. Maar daarnaast zijn het vooral die beperkingen die in een oogopslag kunnen worden herkend, die media-aandacht krijgen omwille van hun visuele en dramatische appeal (Cumberbatch & Negrine, 1992; Goethals et al., 2016).

Hoewel bovengenoemd overzicht een zwart beeld schetst over mediarepresentaties van handicap, durft Ellis (2015) wel een voorzichtige vooruitgang optekenen. Dat is

ook noodzakelijk want artikel 8 van de VN-Conventie gaat letterlijk in op de rol van media in het evenwichtig representeren van handicap en het bestrijden van vooroordelen en stigmatisering (Goethals, 2017; GRIPvzw, 2012). Toch lijkt het medische, individuele model nog zodanig verankerd in westerse samenlevingen, dat het vanzelfsprekend en onveranderlijk lijkt (Mogk, 2013), en dat zien we in onze mediarepresentaties. Ondanks het feit dat media in toenemende mate hun best doen om personen met een handicap niet te stereotyperen, maar genuanceerder en ‘gewoner’ af te beelden (Ellis, 2015), blijft de focus op het individuele en het medische liggen, terwijl we de maatschappelijke, sociale en economische beperkingen (cfr. het sociale model) over het hoofd zien (Soorenian, 2016).

1.3 HANDICAP IN VLAAMSE TELEVISIECONTEXT

Televisieomroepen in Vlaanderen lijken zich nog maar ten dele te realiseren dat er een belangrijke rol voor hen is weggelegd met betrekking tot de verbetering van de beeldvorming van handicap in de samenleving (VN, 2006, art. 8). In 2014 veroordeelde de VN-Commissie België voor het niet-representeren van personen met een handicap als volwaardige leden van de samenleving. Bijgevolg werd de opdracht gegeven om meer bewustwording te creëren bij mediaprofessionals en om alle media diversiteit te laten opnemen in hun gedragscode (Committee on the rights of persons with disabilities, 2014, p. 3; Goethals et al., 2016). De overheid heeft dus niet alleen een verantwoordelijkheid ten opzichte van de openbare omroep, maar ook tegenover de commerciële omroepen wat betreft de representatie van handicap en diversiteit. Echter, tot op heden heeft ze geen enkele impact op het diversiteitsbeleid van private zenders (GRIPvzw, 2012).

Voor de openbare omroep ligt dit enigszins anders. In de Beheersovereenkomst 2016-2020 met de Vlaamse Gemeenschap verbindt de VRT zich ertoe aandacht te besteden aan diversiteit in beeldvorming, toegankelijkheid en personeelsbestand. Wat betreft de beeldvorming belooft de VRT ‘een representatieve, niet-stereotiepe,

genuanceerde en genderneutrale beeldvorming van alle groepen in de samenleving' te hanteren (Vlaamse Gemeenschap & VRT, 2016). Bovendien zorgt ze voor een aanbod dat de principes van haar Charter Diversiteit weerspiegelt (VRT, 2012). Met dit Diversiteitscharter doet de VRT (2012) in theorie afstand van een doelgroepenbeleid, waarin telkens slechts één as van iemands identiteit centraal staat (zoals gender, etniciteit, handicap, etc.) (Mens-Verhulst, 2011), maar kiest ze ervoor om mensen niet in vakjes te verdelen en aandacht te besteden aan alle maatschappelijke verschillen (VRT, 2012). Paradoxaal genoeg hanteert de VRT wel streefcijfers voor twee specifieke groepen, namelijk vrouwen en nieuwe Vlamingen (Vlaamse Gemeenschap & VRT, 2016).

Daarnaast monitort de openbare omroep jaarlijks de schermzichtbaarheid van kansengroepen op basis van geslacht, leeftijd, etniciteit en handicap. Uit de Monitor van 2015 (De Swert et al., 2015) blijkt dat een schamele 1,4% van alle actoren op Één een handicap heeft. De Monitor beperkt zich echter tot het beschrijven van de kwantitatieve aanwezigheid van deze vier groepen op de openbare zenders. Er wordt geen aandacht besteed aan de manier waarop de groepen worden gerepresenteerd of de mate waarin de verschillende identiteiten met elkaar kruisen. Los van deze jaarlijkse meting wordt er verrassend weinig aandacht besteed aan de doeltreffendheid van het Charter op de representatie van diversiteit (Van Den Bulck & Broos, 2011). Uit comparatief onderzoek van Van Den Bulck & Broos (2011) naar de representatie van etnische minderheden in nieuwsuitzendingen van de openbare en de commerciële omroep, bleek alvast dat er weinig verschillen op te merken waren. Ook Vissers & Hooghe (2010) analyseerden nieuwsuitzendingen van de VRT en VTM met de focus op representatie van handicap, en stelden vast dat 0,11% van de nieuwsitems bij de VRT personen met een handicap representeerden, ten opzichte van 0,19% van de nieuwsitems bij VTM. Meer onderzoek naar de representatie van handicap in Vlaamse **televisiecontext** is er tot op heden niet te vinden, maar daaraan hoopt dit onderzoek een bijdrage te leveren.

Wel ontstonden er bottom-up een aantal initiatieven om de beeldvorming van handicap in media te verbeteren. Zo ontwikkelde GRIPvzw een 'Handboek voor mediamakers' (2010) dat redacteurs, producers, scenaristen, journalisten, en andere mediamakers tools aanreikt om mensen met een handicap meer en beter te representeren. Bovendien richtte de vzw het online forum [Handiwatch](#) op, alwaar ervaringsdeskundigen feedback geven aan mediamakers over de beeldvorming van handicap. Tot slot ontwikkelde ook SIHO in 2015 samen met de opleiding Journalistiek van Howest en het e-learningbedrijf EPYC de e-learningtool [BReeDBeeLD](#), dat mediamakers en studenten journalistiek confronteert met hun kijk op handicap en diversiteit aan de hand van animatiefilmpjes, oefeningen, voorbeelden en getuigenissen. Er zijn ook concrete tips te vinden om handicap op een meer genuanceerde en evenwichtige wijze te representeren. Al deze initiatieven kunnen rekenen op de steun van de Vlaamse overheid, maar ook hier ontbreekt onderzoek naar het gebruik en de effectiviteit ervan.

1.4 OPERATIONALISERING PROBLEEMSTELLING

Dit onderzoek heeft tot doel om na te gaan 'hoe vaak en op welke manier actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens de primetimeprogrammering van de drie generalistische Vlaamse televisiezenders Één, VTM en VIER'. Omdat deze probleemstelling meetbaar zou zijn, werd ze geoperationaliseerd in volgende deelvragen:

- **Aantal actoren met een handicap**
 - Hoeveel actoren met een handicap worden er gerepresenteerd?
 - Met welk(e) type(s) beperking(en) worden de actoren met een handicap gerepresenteerd?
- **Televisiecontext actoren met een handicap**
 - In welke televisiecontexten worden de actoren met een handicap gerepresenteerd?

- **Hoedanigheid en rollen actoren met een handicap**

- In welke hoedanigheid worden de actoren met een handicap gerepresenteerd?
- In welke soort rollen worden de actoren met een handicap gerepresenteerd?

2 METHODOLOGIE

2.1 METHODE EN CODEBOEK

Om een antwoord te vinden op bovengenoemde onderzoeksvragen, werd geopteerd om een **kwantitatieve inhoudsanalyse** uit te voeren. Deze onderzoeksmethode is geschikt om een groot aantal mediateksten op systematische wijze te analyseren. Door middel van een codeboek worden manifeste kenmerken uit de teksten geregistreerd, met als bedoeling trends en patronen naar de oppervlakte te brengen, die anders veelal onopgemerkt blijven (Krippendorff, 1989). Vooral voor onderzoek naar mediarepresentaties van kansengroepen is dit een geschikte methode omdat het bias en exclusie in vergelijking met andere bevolkingsgroepen op eenduidige wijze kan documenteren (Bignell, 2013; Casey, Casey, Calvert, French & Lewis, 2008).

Voor dit onderzoek werd een nieuw codeboek en registratieformulier ontwikkeld (zie Bijlage 7.1 Codeboek), gebaseerd op academische en (inter)nationale literatuur. Vooral de Monitor Diversiteit vormde een doorslaggevende inspiratiebron voor de operationalisering van bepaalde variabelen. Dit zorgt ervoor dat de resultaten van dit onderzoek (uiteeraard met de nodige nuances) kunnen worden vergeleken met de resultaten van de Monitor. Alvorens effectief aan de slag te gaan met het codeboek, vonden verscheidene pretesten plaats en werd het codeboek nagelezen door verschillende stakeholders, elk met hun specifieke expertise. Zowel Prof. Dr. Sofie Van Bauwel (Universiteit Gent, vakgroep communicatiewetenschappen en tevens promotor van dit onderzoek), Prof. Dr. Tonny Krijnen (Erasmus Universiteit Rotterdam, vakgroep media en communicatie), Dr. Frederik Dhaenens (Universiteit Gent, vakgroep communicatiewetenschappen), Dr. Tina Goethals (Universiteit Gent, vakgroep orthopedagogiek) als Nancy Lievyns (GRIPvzw), gaven uitvoerig feedback en zorgden voor de nodige bijstellingen.

2.1.1 OPERATIONALISERING BELANGRIJKE VARIABLEN

2.1.1.1 VERTELLENDE ACTOREN

Bepalen of een actor al dan niet dient te worden gecodeerd, is niet evident. Daarom werden duidelijke richtlijnen opgesteld, die onder meer zijn geïnspireerd op de Monitor Diversiteit 2011 (De Smet et al., 2011) en het onderzoek naar Roldiversiteit op de Vlaamse en Franstalige Media (Vissers & Hooghe, 2010). Concreet werd afgesproken om enkel de vertellende actoren te coderen die zichtbaar in beeld komen. Met ‘vertellende actoren’ verwijzen we naar alle actoren die een boodschap overbrengen in een programma. Dat kan zijn door te praten, te schrijven, door middel van gebarentaal, spraaktechnologie, etc.

2.1.1.2 VERTELLENDE ACTOREN MET EEN HANDICAP

Omdat dit onderzoek hoopt aan te sluiten bij de VN-Conventie inzake de Rechten van Personen met een Handicap (2006) werd de definitie van handicap uit dat Verdrag geadopteerd in dit onderzoek (cfr. supra). Op basis van die definitie kan een onderscheid worden gemaakt tussen de begrippen ‘handicap’ en ‘beperking’. Iemand kan namelijk een *‘langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperking’* (VN, 2006, art. 1) hebben, maar deze ‘beperking’ wordt pas een ‘handicap’ wanneer ze personen *‘inwisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving’* (VN, 2006, art. 1). Een ‘handicap’ is met andere woorden het gevolg van een interactie tussen een beperking en een niet-inclusieve samenleving. Omdat we van mening zijn dat Vlaanderen nog steeds vol drempels zit voor mensen met (een) beperking(en) die hun gelijke rechten, kansen en participatie in de maatschappij belemmeren, kiezen we ervoor om – in navolging van GRIPvzw – in dit rapport te spreken over ‘personen met een handicap’ (GRIPvzw, 2012).

Om relevante uitspraken te kunnen doen over de onderzochte data, werd geopteerd om ‘langdurige beperkingen’ als volgt te operationaliseren:

- Beperkingen op vlak van gezondheid
 - Psychische beperking(en): vb. depressie, burn-out, anorexia.
 - (Andere) langdurige of chronische ziekte(s): vb. kanker, MS, diabetes.
- Lichamelijke beperkingen
 - Zintuiglijke beperking(en): vb. visuele beperking, auditieve beperking.
 - (Andere) lichamelijke beperking(en): vb. verlamming, dwarslaesie.
- Verstandelijke beperkingen
 - Syndroom van Down.
 - Leerstoornis(sen): vb. dyslexie, dyscalculie.
 - Ontwikkelingsstoornis(sen): vb. autisme, ADHD, ADD.
 - (Andere) verstandelijke beperking(en).
- Meervoudige beperkingen

Uiteraard bleef het soms moeilijk om te bepalen of een vertellende actor een handicap heeft of niet. Bepaalde types beperkingen, zoals bijvoorbeeld diabetes of dyslexie, kunnen niet altijd worden afgeleid uit een televisierepresentatie. Daarom werd er afgesproken om actoren enkel te coderen als ‘vertellende actoren met een handicap’, indien de handicap duidelijk observeerbaar is in het televisieprogramma. Een handicap kan enerzijds observeerbaar zijn doordat deze in het programma wordt vermeld, maar een handicap kan ook soms worden afgeleid uit de context (bijvoorbeeld een actor die een insulinespuit plaatst, kan worden gecodeerd als iemand met diabetes). Indien er toch twijfel heerste, werd beslist om de actor niet in de steekproef op te nemen.

2.2 REGISTRATIEPERIODE, CODEERPROCES EN INTERCODEURBETROUWBAARHEID

De data voor deze inhoudsanalyse werden verzameld aan de hand van een samengestelde week, om de eventuele invloed van atypische weken te ondervangen. De volledige registratieperiode viel tussen zondag 10 januari 2016 en maandag 15 februari 2016 (Tabel 1). Van alle zeven opnamedagen werden de televisieprogramma's, uitgezonden op Één, VTM en VIER tussen 19:00 en 23:00, geregistreerd. Enkel volledige programma's werden opgenomen in de steekproef. Zodra meer dan de helft van de zendtijd van het programma tussen 19:00 en 23:00 viel, werd het programma gecodeerd, viel meer dan de helft van het programma buiten die tijdspanne, dan werd het niet in de steekproef opgenomen. Reclameboodschappen en boodschappen van algemeen nut werden niet gecodeerd. Op basis van deze steekproef werden 115 programma's en 2.414 vertellende actoren gecodeerd.

Tabel 1: Registratieperiode Één, VTM, VIER

Dag	Datum	Tijdstip
Zondag	10 januari 2016	19:00 – 23:00
Zaterdag	16 januari 2016	19:00 – 23:00
Vrijdag	22 januari 2016	19:00 – 23:00
Donderdag	28 januari 2016	19:00 – 23:00
Woensdag	3 februari 2016	19:00 – 23:00
Dinsdag	9 februari 2016	19:00 – 23:00
Maandag	15 februari 2016	19:00 – 23:00

In het totaal werden al deze data gecodeerd door elf codeurs. Om het proces zo gestandaardiseerd mogelijk te laten verlopen, werden bovengenoemde afspraken voor de start van het coderen uitvoerig besproken in groep. Bovendien werd er eerst één programma met de hele groep gecodeerd, namelijk 'Het Journaal – Sportweekend' van zondag 10 januari 2016. Tijdens dat moment werden alle vragen en moeilijkheden van de codeurs behandeld. Om de kwaliteit van het onderzoek verder te waarborgen, codeerden alle elf codeurs nadien nog acht dezelfde

programma's individueel, op basis waarvan achteraf bijkomende vragen konden worden gesteld en de intercodeurbetrouwbaarheid kon worden gemeten (cfr. infra). Na deze opleiding werden de overige programma's verdeeld onder de elf codeurs. Indien er nadien nog vragen of moeilijkheden opdoken, konden de onderzoekers steeds terecht bij hun begeleider. Zo werd gegarandeerd dat alle codeurs probleemvariabelen op dezelfde wijze behandelden.

Over het algemeen wordt aangeraden om ongeveer 5 à 10% van de hele steekproef door meerdere onderzoekers te laten coderen (Riffe et al., 1998). Wat betreft dit onderzoek werden in het totaal negen programma's, ofwel 7,8% van alle programma's, door iedereen gecodeerd. Deze negen programma's leverden 184 gecodeerde actoren op, tegenover een totaal van 2.414 actoren. Dit is gelijk aan 7,6% van alle actoren in de steekproef. Deze data werden getest op intercodeurbetrouwbaarheid de hand van Krippendorff's Alpha. Daarvoor werd in SPSS Kappa's coëfficiënt berekend. De interpretatie van die Kappa-waarden voor nominale variabelen is als volgt:

- Kappa-waarde $< 0,45$ = zwakke betrouwbaarheid
- Kappa-waarde $> 0,45$ en $< 0,75$ = matig tot goede betrouwbaarheid
- Kappa-waarde $> 0,75$ = uitstekende betrouwbaarheid

Voor alle relevante variabelen werd de intercodeurbetrouwbaarheid als dusdanig berekend. De resultaten van deze test zijn terug te vinden in Tabel 2. In die tabel zien we dat de Kappa-waarde voor de meeste variabelen hoog ligt, en dat de codering dus als betrouwbaar mag worden beschouwd. Toch zijn er enkele variabelen waarbij de betrouwbaarheid van de codering eerder matig tot goed is. De twee variabelen met de laagste Kappa-waarde (namelijk 'Handicap-gerelateerde inhoud' en 'Rol m.b.t. handicap') werden niet gebruikt in de analyses. De scores voor de variabelen 'Leeftijd', 'Etniciteit' en 'Sfeer' beschouwden we wel als voldoende betrouwbaar om mee te nemen in het onderzoek.

Tabel 2: Intercodeurbetrouwbaarheid

Nr. variabele	Naam variabele	Kappa's coëfficiënt	Betrouwbaarheid
2.6	Soort productie	0,8028	Uitstekend
2.7	Origine productie	1,0000	Uitstekend
2.9	Handicap-gerelateerde inhoud	0,5993	Matig tot goed
2.10	Genre of format	0,8692	Uitstekend
2.11	Thema van het fictieprogramma	0,8064	Uitstekend
2.12	Inhoud v. het item v. het factual programma	0,8145	Uitstekend
3.2	Geslacht	0,9871	Uitstekend
3.3	Seksuele geaardheid	0,7789	Uitstekend
3.4	Leeftijd	0,6719	Matig tot goed
3.5	Etniciteit	0,7006	Matig tot goed
3.6	Handicap	0,8114	Uitstekend
3.7	Beroep	0,7626	Uitstekend
3.9	Sfeer	0,7300	Matig tot goed
3.10	Rol in het programma	0,7644	Uitstekend
3.11	Rol m.b.t. handicap	0,5394	Matig tot goed

Hoewel de intercodeurbetrouwbaarheid voor de variabele 'Handicap' hoog is, kunnen we stellen dat de betrouwbaarheid voor deze variabele in de eigenlijke dataset 1,000 (of 100%) is. Dit komt omdat alle vertellende actoren met een handicap één voor één werden nagekeken door de begeleider van dit onderzoek. Ook de variabelen die enkel zijn gecodeerd voor 'vertellende actoren met een handicap' werden op het einde van het codeerproces door dezelfde ene codeur nagekeken, en zijn dus 100% betrouwbaar. Het betreft volgende variabelen: 'Type beperking', 'Duur beperking', 'Relatiestatus', 'Gezinssituatie', 'Seksualiteit', 'Attitudes t.o.v. de actor met handicap', 'Typering actor', 'Toevalligheid representatie', 'Context niet-toevallige representatie' en 'Buitenfilmische context' (zie Bijlage 7.1 Codeboek).

2.3 BESCHRIJVING STEEKPROEF

Vooraleer we starten met het beantwoorden van de onderzoeksvragen, wordt eerst een gedetailleerde beschrijving gegeven van de samenstelling van de steekproef die de registratieperiode (Tabel 1) heeft opgeleverd. Deze informatie is noodzakelijk voor de interpretatie van de resultaten.

Zoals vermeld, werden de drie generalistische zenders van Vlaanderen, Één, VTM en VIER, in de steekproef opgenomen. In tegenstelling tot specifieke themazenders, willen deze algemene zenders aan de hand van een evenwichtige genremix beantwoorden aan de interesses en verwachtingen van een zo breed mogelijk kijkpubliek. Toch beschikken de drie omroepen over een verschillend profiel. Één geeft aan relevant te willen zijn voor zoveel mogelijk Vlamingen. De missie van deze publieke zender is het versterken van het maatschappelijk en pluralistisch debat, ter bevordering van de samenleving en de democratie (VRT, 2016). Bovendien verbindt deze zender zich er in een Beheersovereenkomst (Vlaamse Gemeenschap & VRT, 2016) toe, aandacht te besteden aan een genuanceerde beeldvorming van diversiteit. Één is overigens de grootste zender van de drie, met een marktaandeel dat schommelt rond de 30% (Centrum voor informatie over de media, 2017). Op de tweede plaats, met een marktaandeel van ongeveer 20% (Centrum voor informatie over de media, 2017), staat haar commerciële tegenhanger, VTM, die zich vooral profileert als een echte familiezender (Medialaan, 2017). VIER, ten slotte, is de laatste jaren uitgegroeid tot de op een na grootste commerciële zender in Vlaanderen en beschikt over een marktaandeel van circa 10% (Centrum voor informatie over de media, 2017). Deze zender wil zich vooral differentiëren van de twee bovengenoemde door te mikken op een jong, upscale publiek aan de hand van innovatieve en spraakmakende programma's (SBS Belgium, 2017). Die profilering is te herkennen in de soorten primetime programma's die we hebben geregistreerd voor dit onderzoek. Deze geven namelijk te kennen dat Één en VTM een vrij gelijklopende programmastrategie hanteren, terwijl VIER een geheel andere programmering kent.

De vooropgestelde registratieperiode leidde tot een steekproef bestaande uit 53 programma's die werden uitgezonden op Één, 35 op VTM en 27 op VIER. Een mogelijke verklaring voor het verschil in aantal programma's per zender, zijn de

reclameblokken die worden uitgezonden op de twee commerciële zenders. Deze ongelijke verdeling in aantal programma's per zender wordt eveneens weerspiegeld in het aantal vertellende actoren. Ook hier hebben we het grootste aantal actoren bij Één (N=1.144), vervolgens bij VTM (N=818) en dan bij VIER (N=452).

Tabel 3: Steekproef Één, VTM, VIER – Aantal programma's en aantal actoren

	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Aantal programma's	46,1% (53)	30,4% (35)	23,5% (27)	100,0% (115)
Aantal actoren	47,4% (1.144)	33,9% (818)	18,7% (452)	100,0% (2.414)

Het is mogelijk dat de totalen uit Tabel 3 bij de bespreking van de resultaten (cfr. infra) soms lager liggen. Dat komt omdat bepaalde gegevens over programma's of actoren, zoals bijvoorbeeld 'Soort productie' of 'Seksuele geaardheid' niet altijd konden worden gecodeerd en er bijgevolg niet in de analyse werden opgenomen.

Meer informatie over het soort programma's in de steekproef per zender (m.b.t. 'Soort productie', 'Origine productie' en 'Format'), is terug te vinden in de tabellen hieronder. Uit die informatie blijkt dat Één en VTM hoofdzakelijk interne producties (respectievelijk 78,8% en 65,7%) en producties van Vlaamse productiehuisen (respectievelijk 11,5% en 28,6%) uitzenden, terwijl VIER voornamelijk inzet op internationale programma's (55,6%). Alle internationale producties op VIER zijn afkomstig uit de Verenigde Staten. Ook alle internationale programma's op VTM, komen uit de VS. Op Één is er meer diversiteit in de origine van de producties, maar het overgrote deel van de primetime programma's op die zender wordt in Vlaanderen geproduceerd (90,6%). Hetzelfde geldt voor VTM, waar 94,3% van de programma's in Vlaanderen zijn geproduceerd.

Tabel 4: Steekproef Één, VTM, VIER – Soort producties

Soort productie	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Interne productie	78,8% (41)	65,7% (23)	14,8% (4)	59,6% (68)
Vlaams productiehuis	11,5% (6)	28,6% (10)	29,6% (8)	21,1% (24)
Internationale productie	9,6% (5)	5,7% (2)	55,6% (15)	19,3% (22)
Totaal % (N)	100,0% (52)	100,0% (35)	100,0% (27)	100,0% (114)

Tabel 5: Steekproef Één, VTM, VIER – Origine producties

Origine productie	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Vlaamse productie	90,6% (48)	94,3% (33)	44,4% (12)	80,9% (93)
Coproductie	1,9% (1)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,9% (1)
Productie uit de VS	1,9% (1)	5,7% (2)	55,6% (15)	15,7% (18)
Britse productie	3,8% (2)	0,0% (0)	0,0% (0)	1,7% (2)
Andere Europese productie	1,9% (1)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,9% (1)
Totaal % (N)	100,0% (53)	100,0% (35)	100,0% (27)	100,0% (115)

Wat de ‘Programmaformats’ betreft, zien we ook duidelijke verschillen tussen de zenders (Tabel 6). 76,9% van alle programma’s op Één zijn factual programma’s. VTM programmeert eveneens overwegend factual programma’s tijdens primetime (60,0%). VIER daarentegen trekt duidelijk de kaart van de fictie want daar zijn 65,4% van alle primetime uitzendingen fictieprogramma’s.

Tabel 6: Steekproef Één, VTM, VIER – Programmaformats

Programmaformat	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Fictie	23,1% (12)	40,0% (14)	65,4% (17)	38,1% (43)
Factual	76,9% (40)	60,0% (21)	34,6% (9)	61,9% (70)
Totaal % (N)	100,0% (52)	100,0% (35)	100,0% (26)	100,0% (113)

In Tabellen 7 en 8 is een meer gedetailleerd overzicht te vinden van het type programma’s en de verschillende thema’s die we op de zenders hebben geregistreerd.

Ten eerste nemen we fictie onder de loep en stellen we vast dat de meeste fictieprogramma’s op Één en VTM ‘Soaps’ (respectievelijk 41,7% en 35,7%) zijn, met name Thuis en Familie. Soaps worden dagelijks uitgezonden en de verhaallijnen lopen op elkaar verder. Ook de categorie ‘Andere’ scoort hoog bij Één (16,7%) en VTM (28,6%). Hier betreft het vooral sketchprogramma’s zoals bijvoorbeeld Tegen De Sterren Op (VTM). VIER daarentegen zendt geen ‘Soaps’ uit, maar zet voornamelijk in op ‘Series’ (70,6%) en ‘Langspeelfilms’ (23,5%) als primetime fictie. Series bestaan veelal uit meerdere seizoenen met een rode draad doorheen de

afleveringen, maar de meeste verhaallijnen wel zijn afgerond op het einde van elke aflevering, zoals bijvoorbeeld de misdaadseries op VIER, NCIS en CSI.

Uit de tabel die een overzicht geeft van de aanwezige thema's in de fictieprogramma's, zien we bijgevolg dat het thema 'Misdad, spionage' overheerst op VIER (64,7%), gevolgd door 'Komedie, humor' (23,5%), 'Thriller' (5,9%) en 'Actie' (5,9%). Op Één en VTM komen vooral de thema's 'Familie, vriendschap' (respectievelijk 36,4% en 53,8%) aan bod, die eigen zijn aan soaps. 'Misdad en spionage', 'Actie' en 'Thriller' zijn op deze zenders in veel mindere mate aanwezig.

Tabel 7: Steekproef Één, VTM, VIER – Type en thema fictieprogramma's

Type fictieprogramma	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Soap	41,7% (5)	35,7% (5)	0,0% (0)	23,3% (10)
Serial	16,7% (2)	0,0% (0)	0,0% (0)	4,7% (2)
Sitcom	0,0% (0)	7,1% (1)	0,0% (0)	2,3% (1)
Serie	16,7% (2)	7,1% (1)	70,6% (12)	34,9% (15)
Langspeelfilm	8,3% (1)	21,4% (3)	23,5% (4)	18,6% (8)
Andere	16,7% (2)	28,6% (4)	5,9% (1)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (12)	100,0% (14)	100,0% (17)	100,0% (43)

Thema fictieprogramma	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Misdad, spionage	9,1% (1)	7,7% (1)	64,7% (11)	31,7% (13)
Komedie, humor	18,2% (2)	30,8% (4)	23,5% (4)	24,4% (10)
Drama	36,4% (4)	0,0% (0)	0,0% (0)	9,8% (4)
Familie, vriendschap	36,4% (4)	53,8% (7)	0,0% (0)	26,8% (11)
Thriller	0,0% (0)	0,0% (0)	5,9% (1)	2,4% (1)
Actie	0,0% (0)	7,7% (1)	5,9% (1)	4,9% (2)
Totaal	100,0% (11)	100,0% (13)	100,0% (17)	100,0% (41)

Ook wanneer we de factual programma's van de drie zenders met elkaar vergelijken, stellen we vooral overeenkomsten vast tussen Één en VTM, en verschillen met de zender VIER. Zo zendt VIER geen 'Nieuws', geen 'Duidingsprogramma's' en geen 'Documentaires' uit, maar overwegend 'Reality programma's' (22,2%) en '(Reality) gameshows' (33,3%). Dergelijke entertainmentprogramma's zijn in mindere mate aanwezig op Één en VTM, die wel 'Nieuws', 'Duidingsprogramma's' en

‘Documentaires’ uitzenden tijdens primetime. Één (N=40) zendt verder bijna dubbel zoveel factual programma’s uit dan VTM (N=21). Zo zorgt Één voor twee nieuwsuitzendingen tijdens primetime en VTM voor één uitzending. Daarnaast voorziet Één ook veel ‘Human interest programma’s’(17,5%), zoals Iedereen Beroemd en ‘Talk shows’ (10,0%).

Deze programmatie herkennen we in de factual thema’s die aan bod komen in de drie zenders. In het totaal codeerden we achttien verschillende factual thema’s die werden gehercodeerd naar vier overkoepelende thema’s (Tabel 8). Onder het eerste thema ‘Sport en ontspanning’ rekenden we de categorieën ‘Sport’, ‘Amusement’, ‘Weetjes en kennis’, ‘Afvalrace’, ‘Fait divers’ en ‘Vrije tijd’. De volgende thema’s werden beschouwd als ‘Harde factual thema’s’: ‘Actualiteit’, ‘Criminaliteit’, ‘Terreur’, ‘Wetenschap’, ‘Economie en financiën’ en ‘Politiek’. ‘Zachte factual thema’s’ zijn dan weer ‘Sociale kwesties’, ‘Medische kwesties’, ‘Kunst en cultuur’ en ‘Religie en levensbeschouwing’. Tenslotte rekenden we ‘Milieu, weer, verkeer’ en ‘Ongevallen en rampen’ bij ‘Andere factual thema’s’. Op basis van deze indeling stellen we vast dat VIER voornamelijk inzet op ‘Sport en ontspanning’ (75,0%) en in veel mindere mate op ‘Harde en zachte factual thema’s’ (allebei 12,5%). Daarnaast is het opvallend dat 42,9% van de thema’s bij VTM ‘Harde factual thema’s zijn’, terwijl het bij Één om 34,8% gaat. In absolute cijfers gaat het wel om dezelfde hoeveelheid factual items (N=57 bij beide zenders). Één zet wel, meer dan VTM, in op andere factual thema’s, zoals ‘Sport en ontspanning’ (29,3% bij Één tegenover 21,1% bij VTM) en ‘Zachte factual thema’s’ (26,8% bij Één tegenover 19,5% bij VTM).

Tabel 8: Steekproef Één, VTM, VIER – Type en thema factual programma’s

Type factual programma	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Nieuws	32,5% (13)	33,3% (7)	0,0% (0)	28,6% (20)
Duidingsprogramma	7,5% (3)	9,5% (2)	0,0% (0)	7,1% (5)
Documentaire	2,5% (1)	4,8% (1)	0,0% (0)	2,9% (2)
Reportage	2,5% (1)	9,5% (2)	11,1% (1)	5,7% (4)
Human interest progr.	17,5% (7)	4,8% (1)	0,0% (0)	11,4% (8)
Docusoap	5,0% (2)	0,0% (0)	0,0% (0)	2,9% (2)

Talk show	10,0% (4)	0,0% (0)	0,0% (0)	1,4% (1)
Kookprogramma	0,0% (0)	0,0% (0)	11,1% (1)	1,4% (1)
Spelprogramma, quiz	2,5% (1)	4,8% (1)	0,0% (0)	2,9% (2)
(Reality) gameshow	5,0% (2)	0,0% (0)	33,3% (3)	7,1% (5)
Reality programma	0,0% (0)	4,8% (1)	22,2% (2)	4,3% (3)
Andere	15,0% (6)	28,6% (6)	22,2% (2)	20,0% (14)
Totaal	100,0% (40)	100,0% (21)	100,0% (9)	100,0% (70)

Thema factual programma	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Sport en ontspanning	29,3% (48)	21,1% (28)	75,0% (6)	26,9% (82)
Harde factual thema's	34,8% (57)	42,9% (57)	12,5% (1)	37,7% (115)
Zachte factual thema's	26,8% (44)	19,5% (26)	12,5% (1)	23,3% (71)
Andere factual thema's	9,1% (15)	16,5% (22)	0,0% (0)	12,1% (37)
Totaal	100,0% (164)	100,0% (133)	100,0% (8)	100,0% (305)

3 RESULTATEN

3.1 ACTOREN MET EEN HANDICAP

3.1.1 AANTAL ACTOREN MET EEN HANDICAP

De eerste doelstelling van dit onderzoek was om na te gaan hoeveel actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens primetime televisie in Vlaanderen, en vervolgens met welk type beperking(en) zij in beeld worden gebracht. Deze steekproef geeft aan dat slechts 2,0% van alle vertellende actoren in primetime televisie een observeerbare handicap heeft. Van de 2.147 vertellende actoren waarvan we konden coderen of zij al dan niet een handicap hebben, is het antwoord bij amper 44 actoren positief. De overige 2.103 vertellende actoren hebben geen observeerbare handicap.

Tabel 9: Aantal actoren met een handicap

Actoren met een handicap	Aantal actoren % (N)
Actoren zonder handicap	98,0% (2.103)
Actoren met een handicap	2,0% (44)
Totaal	100,0% (2.147)

Hoewel er in dit onderzoek met een relatief grote steekproef werd gewerkt, is de groep bestaande uit vertellende actoren met een handicap heel klein (N=44). Dit heeft tot gevolg dat de resultaten van deze analyses met de nodige omzichtigheid dienen te worden behandeld. Om statistisch relevantie te bekomen, en bijgevolg de resultaten te mogen veralgemenen, is er nood aan een grotere sample. Toch leggen de analyses op basis van deze sample bepaalde trends en patronen bloot met betrekking tot de manier waarop actoren met een handicap worden gerepresenteerd op televisie, die de moeite waard zijn om mee te nemen naar verder onderzoek.

3.1.2 TYPES BEPERKINGEN

Van de 44 vertellende actoren met een handicap, werd vervolgens geregistreerd met welk type beperking(en) zij worden gerepresenteerd. Tabel 10 geeft aan dat de steekproef heel wat verschillende types bevat. Analooq aan bevindingen uit voorgaand onderzoek (Cumberbatch & Negrine, 1992; Vissers & Hooghe, 2010), stellen we vast dat actoren met lichamelijke beperkingen (20,5%) het vaakst aan bod komen op televisie.

Tabel 10: Overzicht types beperkingen

Type beperking	Aantal actoren % (N)
Psychische beperking(en)	6,8% (3)
(Andere) langdurige of chronische ziekte(s)	18,2% (8)
Zintuiglijke beperking(en)	11,4% (5)
(Andere) lichamelijke beperking(en)	20,5% (9)
Syndroom van Down	4,5% (2)
Leerstoornis(en)	0,0% (0)
Ontwikkelingsstoornis(sen)	6,8% (3)
(Andere) verstandelijke beperking(en)	13,6% (6)
Meervoudige beperkingen	15,9% (7)
Weet niet	2,3% (1)
Totaal	100,0% (44)

Om de verdere analyses op basis van ‘Type beperking’ overzichtelijk te houden, werden de categorieën uit bovenstaande tabel gehercodeerd tot een beperkter aantal categorieën (Tabel 11), zoals besproken in Hoofdstuk 2 Methodologie (cfr. supra). Op basis van die hercodering leiden we af dat 31,8% van alle actoren met een handicap (een) lichamelijke beperking(en) heeft. 25,0% heeft (een) beperking(en) op vlak van diens gezondheid en nogmaals 25,0% heeft (een) verstandelijke beperking(en). In 15,9% van de gevallen heeft de vertellende actor meervoudige beperkingen.

Tabel 11: Overzicht types beperking (gehercodeerd)

Type beperking	Aantal actoren % (N)
Beperking(en) op vlak van gezondheid	25,0% (11)
Lichamelijke beperking(en)	31,8% (14)

Verstandelijke beperking(en)	25,0% (11)
Meervoudige beperkingen	15,9% (7)
Weet niet	2,3% (1)
Totaal	100,0% (44)

3.2 TELEVISIECONTEXT ACTOREN MET EEN HANDICAP

3.2.1 TELEVISIEZENDERS

De tweede doelstelling van deze studie was om meer inzicht te verwerven in de contexten waarin actoren met een handicap aan bod komen op televisie. Zo stellen we vooreerst vast dat actoren met een handicap bijna dubbel zo vaak worden getoond op de openbare omroep Één (2,8% van alle vertellende actoren heeft een handicap), dan op de commerciële zenders VTM (1,3%) en VIER (1,6%). De bevindingen voor de openbare omroep liggen verrassend hoger dan de resultaten uit de Monitor Diversiteit van de VRT. De Monitor van 2015 (De Swert et al., 2015) registreerde slechts 1,4% actoren met een handicap op Één, hoewel er voor dit onderzoek met een gelijkaardige definitie van handicap werd gewerkt (Kuypers, persoonlijke mededeling, 2016, 3 juni). Een eenduidige verklaring voor het grote verschil in aantal actoren met een handicap op Één hebben we niet. Het aantal geanalyseerde actoren in de Monitor Diversiteit is echter veel groter (N=14.521) dan in deze steekproef, dus het is wachten op de resultaten van de Monitor 2016 om met zekerheid te kunnen stellen of het aantal actoren met een handicap op Één effectief gestegen is.

Tabel 12: Aantal actoren met een handicap per zender

Actoren met een handicap	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Actoren zonder handicap	97,2% (928)	98,7% (806)	98,4% (369)	98,0% (2.103)
Actoren met een handicap	2,8% (27)	1,3% (11)	1,6% (6)	2,0% (44)
Totaal	100,0% (955)	100,0% (817)	100,0% (375)	100,0% (2.147)

Ook wat betreft de ‘Types beperkingen’ die de verschillende zenders in beeld brengen, zien we duidelijke verschillen (Tabel 13). Zo merken we bij Één een vrij

evenwichtige representatie van de verschillende types beperkingen, terwijl we bij VTM een duidelijke oververtegenwoordiging zien van lichamelijke beperkingen (54,5%). Verstandelijke beperkingen (18,2%), beperkingen op vlak van gezondheid (9,1%) en meervoudige beperkingen (9,1%) komen op VTM in veel mindere mate aan bod. Op VIER zien we dan weer een zeer sterke aanwezigheid van beperkingen op vlak van gezondheid (66,7%). We zien ook twee actoren met een lichamelijke beperking (33,3%), maar merken niemand op met een verstandelijke of meervoudige beperking.

Tabel 13: Types beperkingen per zender

Actoren met een handicap	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondh.	22,2% (6)	9,1% (1)	66,7% (4)	25,0% (11)
Lichamelijke beperking(en)	22,2% (6)	54,5% (6)	33,3% (2)	31,8% (14)
Verstandelijke beperking(en)	33,3% (9)	18,2% (2)	0,0% (0)	25,0% (11)
Meervoudige beperkingen	22,2% (6)	9,1% (1)	0,0% (0)	15,9% (7)
Weet niet	0,0% (0)	9,1% (1)	0,0% (0)	2,3% (1)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (11)	100,0% (6)	100,0% (44)

3.2.2 SOORT PRODUCTIES

Als we vervolgens de ‘Soort producties’ waarin actoren met een handicap worden gerepresenteerd onder de loep nemen (Tabel 14), stellen we vast dat 65,9% van de actoren te zien zijn in interne televisieproducties, 20,5% van hen komen uit programma’s van Vlaamse productiehuisen en slechts 13,6% van alle actoren met een handicap worden gerepresenteerd in internationale producties. Deze laatste zijn allemaal afkomstig uit de programma’s van VIER, dat geen actoren met een handicap toont in interne of Vlaamse producties. Bij Één en VTM waren er geen actoren met een handicap aanwezig in de aangekochte programma’s. Beide zenders representeren vooral actoren met een handicap in hun interne producties en in mindere mate in de producties die ze aankopen van Vlaamse productiehuisen.

Deze resultaten zijn uiteraard niet zo verrassend aangezien de meeste primetime televisieprogramma’s van Één en VTM daadwerkelijk interne producties zijn en veel

minder vaak aangekochte producties zijn (cfr. supra). VIER programmeert dan weer hoofdzakelijk internationale producties waardoor het vanzelfsprekend is dat de meeste actoren met een handicap zich in die categorie bevinden. Het is echter wel bedroevend dat deze zender geen actoren met een handicap includeert in haar eigen producties of aangekochte Vlaamse producties.

Tabel 14: Soort productie per zender waarin actoren met een handicap voorkomen

Soort productie	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Interne productie	77,8% (21)	72,7% (8)	0,0% (0)	65,9% (29)
Vlaams productiehuis	22,2% (6)	27,3% (3)	0,0% (0)	20,5% (9)
Internationale productie	0,0% (0)	0,0% (0)	100,0% (6)	13,6% (6)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (11)	100,0% (6)	100,0% (44)

3.2.3 PROGRAMMAFORMATS

Nadien bekeken we de ‘Programmaformats’ waarin actoren met een handicap worden getoond, en ook hier komen we tot een aantal opmerkelijke vaststellingen (Tabel 15). Zo zien we dat 61,0% van de actoren met een handicap worden gerepresenteerd in fictieprogramma’s en slechts 39,0% van hen aan bod komen in factual programma’s. Nochtans zouden we op basis van de samenstelling van de steekproef een hoger aantal actoren met een handicap verwachten in factual programma’s, aangezien 61,9% van de geregistreerde televisieprogramma’s factual zijn (cfr. supra).

Zowel bij VTM als VIER komen er weinig tot geen actoren met een handicap aan bod in factual programma’s. Bij Één liggen de kaarten enigszins anders (58,3% van de actoren met een handicap komen uit factual programma’s), maar toch zien we ook een lagere vertegenwoordiging van actoren met een handicap in de factual programma’s, want factual maakt eigenlijk 76,9% uit van de totale primetime programmering. Deze resultaten zijn tegenstrijdig met de bevindingen uit het onderzoek van Cumberbatch en Negrine (1992) die vaststelden dat actoren met een handicap vaker voorkwamen in factual televisie dan in fictie.

Tabel 15: Programmaformats per zender waarin actoren met een handicap voorkomen

Programmaformat	Één % (N)	VTM % (N)	VIER % (N)	Totaal % (N)
Fictie	41,7% (10)	81,8% (9)	100,0% (6)	61,0% (25)
Factual	58,3% (14)	18,2% (2)	0,0% (0)	39,0% (16)
Totaal	100,0% (24)	100,0% (11)	100,0% (6)	100,0% (41)

Op basis van de opdeling fictie/factual gingen we na in welk ‘Type programma’s’ en in welke ‘Thema’s’ actoren met een handicap het vaakst worden gerepresenteerd (Tabel 16). Uit de analyses van de fictieprogramma’s blijkt dat vooral ‘Soaps’, ‘Serials’ en ‘Series’ actoren met een handicap includeren, terwijl ‘Sitcoms’ dan weer helemaal geen aandacht besteden aan actoren met een handicap. Aangezien actoren met een handicap vooral worden gerepresenteerd in ‘Soaps’, is het bijgevolg logisch dat zij ook het meest vertegenwoordigd zijn binnen het thema ‘Familie, vriendschap’ (36,0%). Tevens in de thema’s ‘Komedie, humor’ en ‘Misdaad, spionage’ komen actoren met een handicap af en toe voor, maar ze zijn dan weer zo goed als afwezig in thema’s zoals ‘Drama’, ‘Thriller’ en ‘Actie’.

Tabel 16: Type en thema fictieprogramma’s waarin actoren met een handicap voorkomen

Type fictieprogramma	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Soap	40,0% (10)	27,1% (226)	27,4% (236)
Serial	24,0% (6)	4,3% (36)	4,9% (42)
Sitcom	0,0% (0)	1,6% (13)	1,5% (13)
Serie	20,0% (5)	21,6% (180)	21,5% (185)
(Televisie)film	8,0% (2)	21,3% (178)	20,9% (180)
Andere	8% (2)	24,2% (202)	23,7% (204)
Totaal	100,0% (25)	100,0% (835)	100,0% (860)

Thema fictieprogramma	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Misdaad, spionage	20,0% (5)	18,0% (143)	18,1% (148)
Komedie, humor	36,0% (9)	37,3% (296)	37,3% (305)
Drama	4,0% (1)	8,6% (68)	8,4% (69)
Familie, vriendschap	36,0 % (9)	28,4% (225)	28,6% (234)
Thriller	0,0% (0)	2,6% (21)	2,6% (21)
Actie	4,0% (1)	5,0% (40)	5,0% (41)
Totaal	100,0% (25)	100,0% (793)	100,0% (818)

Daar waar we nog enige diversiteit konden vaststellen met betrekking tot de representatie van actoren met een handicap in fictieprogramma's, zien we een veel beperkter scala aan mogelijkheden voor actoren met een handicap binnen de factual programmatie (Tabel 17). Alle actoren met een handicap in factual programma's kwamen voor in 'Nieuws' (31,3%) of in 'Human interest programma's' (68,8%). In alle andere types factual programma's, zoals 'Duidingsprogramma's', 'Reportages', 'Talk shows', 'Spelprogramma's', 'Reality programma's', etc. was geen enkele actor met een handicap te zien (0,0%). Overigens merkten we geen enkele actor met een handicap op in 'Harde factual thema's' of 'Andere factual thema's' (0,0%). Actoren met een handicap kwamen enkel voor in 'Sport en ontspanning' (75,0%) en 'Zachte factual thema's' (25,0%).

Tabel 17: Type en thema factual programma's waarin actoren met een handicap voorkomen

Type factual programma	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Nieuws	31,3% (5)	55,5% (698)	55,2% (703)
Duidingsprogramma	0,0% (0)	6,4% (80)	6,3% (80)
Documentaire	0,0% (0)	3,9% (49)	3,8% (49)
Reportage	0,0% (0)	5,1% (64)	5,0% (64)
Human interest progr.	68,8% (11)	10,1% (127)	10,8% (138)
Docusoap	0,0% (0)	0,6% (8)	0,6% (8)
Talk show	0,0% (0)	3,1% (39)	3,1% (39)
Kookprogramma	0,0% (0)	0,3% (4)	0,3% (4)
Spelprogramma, quiz	0,0% (0)	2,1% (27)	2,1% (27)
(Reality) gameshow	0,0% (0)	4,1% (52)	4,1% (52)
Reality programma	0,0% (0)	3,3% (41)	3,2% (41)
Andere	0,0% (0)	5,5% (69)	5,4% (69)
Totaal	100,0% (16)	100,0% (1.258)	100,0% (1.274)

Thema factual programma	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Sport en ontspanning	75,0% (12)	38,7% (385)	39,2% (397)
Harde factual thema's	0,0% (0)	30,4% (303)	29,9% (303)
Zachte factual thema's	25,0% (4)	23,9% (238)	23,9% (242)
Andere factual thema's	0,0% (0)	7,0% (70)	6,9% (70)
Totaal	100,0% (25)	100,0% (996)	100,0% (1.012)

3.3 HOEDANIGHEID EN ROLLEN ACTOREN MET EEN HANDICAP

Ten derde had dit onderzoek tot doel om na te gaan in welke hoedanigheid en in welke rollen actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens primetime televisie in Vlaanderen. Om dit te bespreken, maakten we een opsplitsing tussen de openbare en de commerciële omroepen. VTM en VIER werden dus samengevoegd onder de noemer 'commerciële omroepen'. Zodoende bevatten de geanalyseerde categorieën meer items, wat de resultaten betrouwbaarder maakt. Hoewel de bespreking van de steekproef uitwees dat Één en VTM een vrij gelijklopende primetime programmering kennen (cfr. supra), overheerst hier het belang van de politiek-economische verschillen tussen de openbare en de commerciële omroepen. Daar waar de private omroepen een commerciële strategie volgen, hanteert de openbare omroep een maatschappelijk verantwoorde strategie en kan zij rekenen op subsidies van de overheid. Uit bovengenoemde analyses bleek dat openbare omroep ongeveer dubbel zoveel actoren met een handicap representeert dan de commerciële omroepen (2,8% tegenover 1,4% bij het samennemen van de commerciële omroepen). Onderstaande analyses gaan na of er ook verschillen te merken zijn wat betreft de hoedanigheid en de rollen van de actoren met een handicap op de verschillende omroepen.

3.3.1 HOEDANIGHEID ACTOREN MET EEN HANDICAP

3.3.1.1 GESLACHT

Als we kijken naar het geslacht van de actoren met een handicap, merken we op dat 59,1% mannen zijn en 40,9% vrouwen. In vergelijking met de verdeling qua geslacht van alle actoren (64,5% mannen versus 35,5% vrouwen), is de ondervertegenwoordiging van vrouwen met een handicap dus minder sterk dan de ondervertegenwoordiging van vrouwen in het algemeen op televisie. Voorts stellen we vast dat vrouwen op de commerciële omroepen nog minder worden gerepresenteerd dan vrouwen op de openbare omroep (32,7% van alle actoren op de commerciële omroepen zijn vrouwen versus 38,9% op de openbare omroep). Dergelijk opvallend verschil is niet te zien wat betreft de vrouwelijke actoren met een handicap (41,2% vrouwelijke actoren met een handicap op de commerciële omroepen versus 40,7% op de openbare omroep).

Tabel 18: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van geslacht, per omroep

Zender	Geslacht	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Openbare omroep	Man	59,3% (16)	61,1% (566)	61,1% (582)
	Vrouw	40,7% (11)	38,9% (360)	38,9% (371)
	Totaal	100,0% (27)	100,0% (926)	100,0% (953)
Commerciële omroepen	Man	58,8% (10)	67,4% (791)	67,3% (801)
	Vrouw	41,2% (7)	32,6% (382)	32,7% (389)
	Totaal	100,0% (17)	100,0% (1.173)	100,0% (1.190)
Totaal	Man	59,1% (26)	64,6% (1.357)	64,5% (1.383)
	Vrouw	40,9% (18)	35,4% (742)	35,5% (760)
	Totaal	100,0% (44)	100,0% (2.099)	100,0% (2.143)

Verder geeft een analyse op basis van ‘Types beperkingen’ en ‘Geslacht’ aan dat deze verdeling gendert is. Vrouwelijke actoren worden voornamelijk gerepresenteerd met een beperking op vlak van hun gezondheid (38,9%) of met een lichamelijke beperking (33,3%) en in mindere mate met een verstandelijke beperking (16,7%) of met meervoudige beperkingen (11,1%). Mannelijke actoren met een handicap

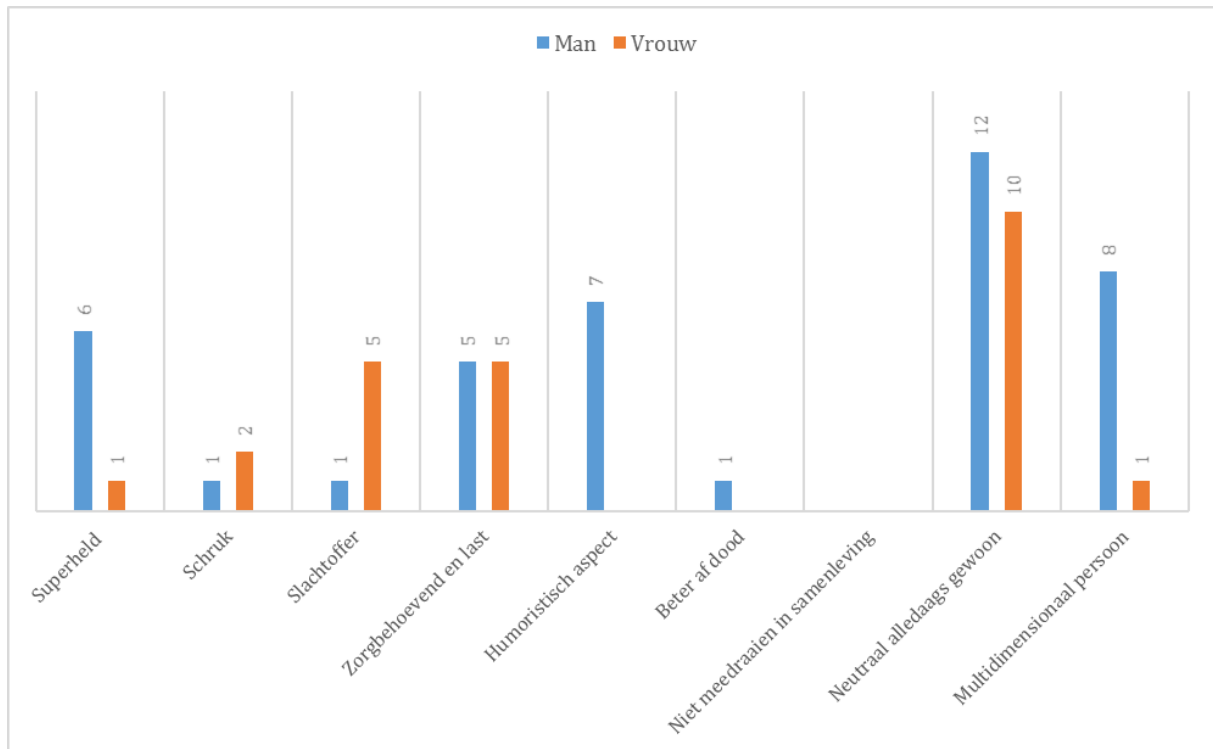
worden dan weer het vaakst gerepresenteerd met een lichamelijke beperking (32,8%) of met een verstandelijke beperking (32,0%). In tegenstelling tot de vrouwelijke actoren, worden mannen het minst afgebeeld met een beperking op vlak van hun gezondheid (16,0%). Deze bevindingen komen overeen met de resultaten uit onderzoek naar handicap in printmedia van Goethals, e.a. (2016).

Tabel 19: Vergelijking types beperkingen op basis van het geslacht van de actoren met een handicap

Type beperking	Man % (N)	Vrouw % (N)	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	16,0% (4)	38,9% (7)	25,6% (11)
Lichamelijke beperking(en)	32,0% (8)	33,3% (6)	32,6% (14)
Verstandelijke beperking(en)	32,0% (8)	16,7% (3)	25,6% (11)
Meervoudige beperkingen	20,0% (5)	11,1% (2)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (25)	100,0% (18)	100,0% (43)

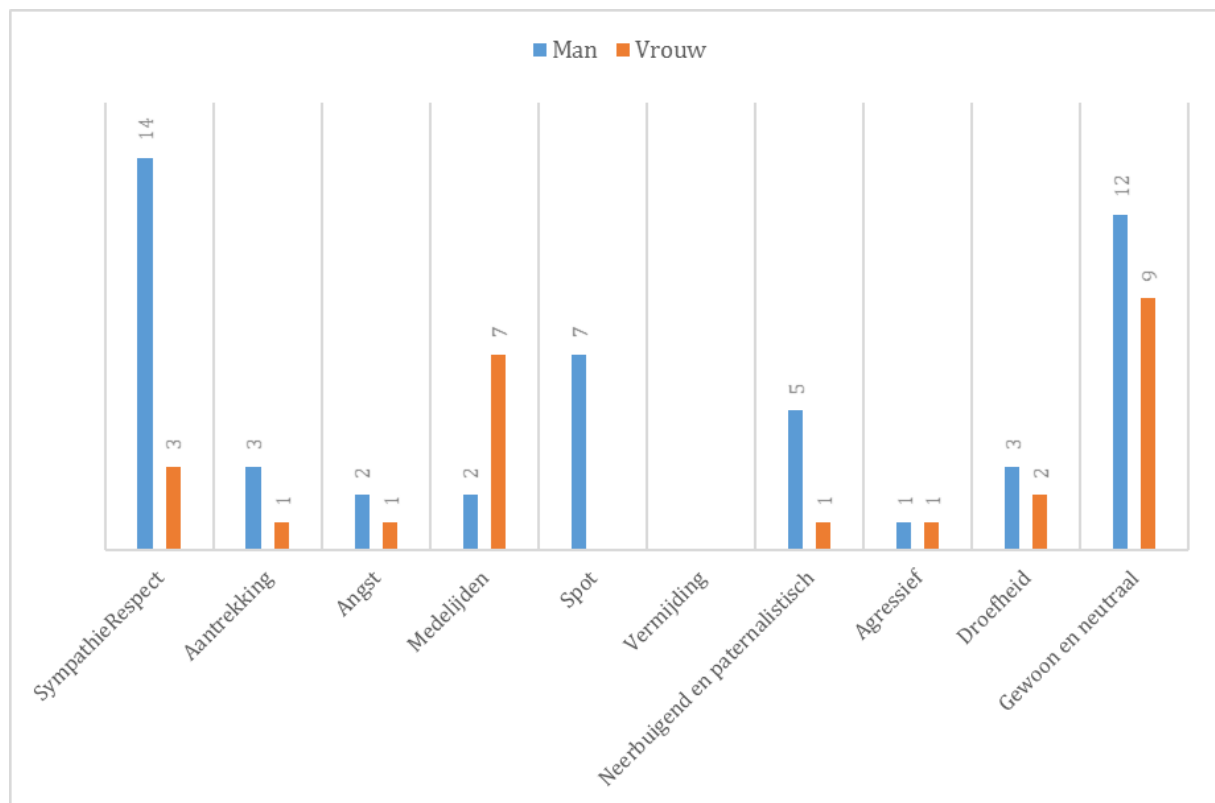
Ook in de manier waarop mannen en vrouwen met een handicap worden getypeerd op televisie, merken we traditionele genderverschillen op (Figuur 1). Mannen met een handicap worden vaker voorgesteld als ‘Superheld’ (6 mannen tegenover 1 vrouw), of als ‘Humoristisch aspect’ (7 mannen tegenover 0 vrouwen), terwijl we dan weer meer vrouwen met een handicap zien als ‘Slachtoffer’ (5 vrouwen tegenover 1 man). We merken ook een verschil wat betreft de typering als ‘Multidimensionaal persoon’. Bij mannen met een handicap wordt er vaker aandacht besteed aan andere facetten van hun leven en identiteit, terwijl de representatie van vrouwen met een handicap eenzijdiger – en dus meer gefocust op handicap – blijkt te zijn (8 mannen met een handicap worden gerepresenteerd als multidimensionaal persoon ten opzichte van 1 vrouw).

Figuur 1: Figuur 1: Typering actoren met een handicap, op basis van geslacht

Die lijn kan worden doorgetrokken naar de attitudes die worden gerepresenteerd ten opzichte van mannen en vrouwen met een handicap (Figuur 2). Er wordt opvallend vaker medelijden getoond met vrouwen ($N=7$) dan met mannen met een handicap ($N=2$). Daar tegenover staat dat mannen met een handicap vaker sympathie en respect krijgen ($N=14$) dan vrouwen met een handicap ($N=3$).

Figuur 2: Attitudes t.o.v. actoren met een handicap, op basis van geslacht

3.3.1.2 SEKSUELE GEAARDHEID

Van alle actoren met een handicap, konden we slechts twee holebipersonages registreren. Dit betekent dat 11,1% van alle actoren met een handicap waarvan we de seksuele geaardheid konden coderen (N=18), holebi is. Het gaat om 2 representaties op de commerciële omroepen. Op de openbare omroep werden geen holebi's met een handicap getoond. Net zoals bij de variabele 'Geslacht', is de procentuele ondervertegenwoordiging van holebi-actoren met een handicap, kleiner dan bij holebi-actoren in het algemeen (11,1% holebi-actoren met een handicap versus 5,1% holebi-actoren in het algemeen). Voorts merken we in deze steekproef wel op dat de commerciële omroepen meer holebipersonages vertonen (5,7%) dan de openbare omroep (4,5%).

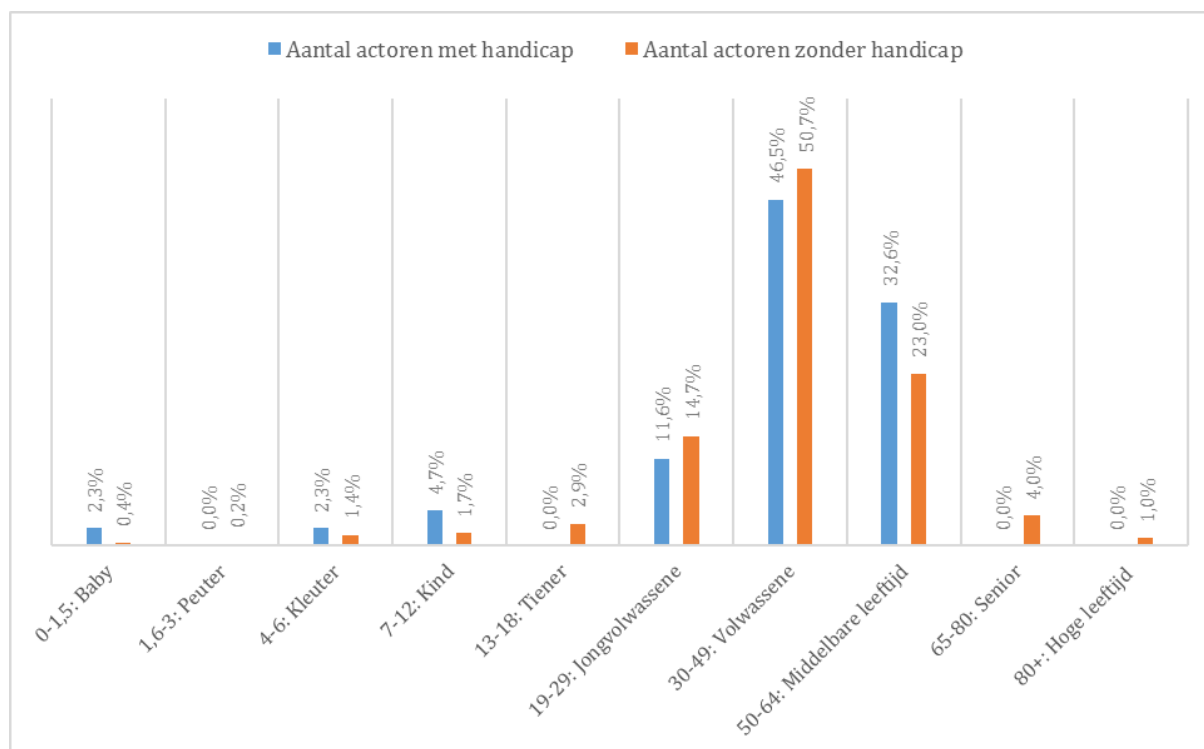
Tabel 20: Vergelijking actoren met en zonder handicap op basis van seksuele geaardheid, per omroep

Zender	Seksuele geaardheid	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Openbare omroep	Hetero	100,0% (9)	95,4% (290)	95,5% (299)
	Holebi	0,0% (0)	4,6% (14)	4,5% (14)
	Totaal	100,0% (9)	100,0% (304)	100,0% (313)
Commerciële omroepen	Hetero	77,8% (7)	94,7% (323)	94,3% (330)
	Holebi	22,2% (2)	5,3% (18)	5,7% (20)
	Totaal	100,0% (9)	100,0% (341)	100,0% (350)
Totaal	Hetero	88,9% (16)	95,0% (613)	95,9% (629)
	Holebi	11,1% (2)	5,0% (32)	5,1% (34)
	Totaal	100,0% (18)	100,0% (645)	100,0% (663)

3.3.1.3 LEEFTIJD

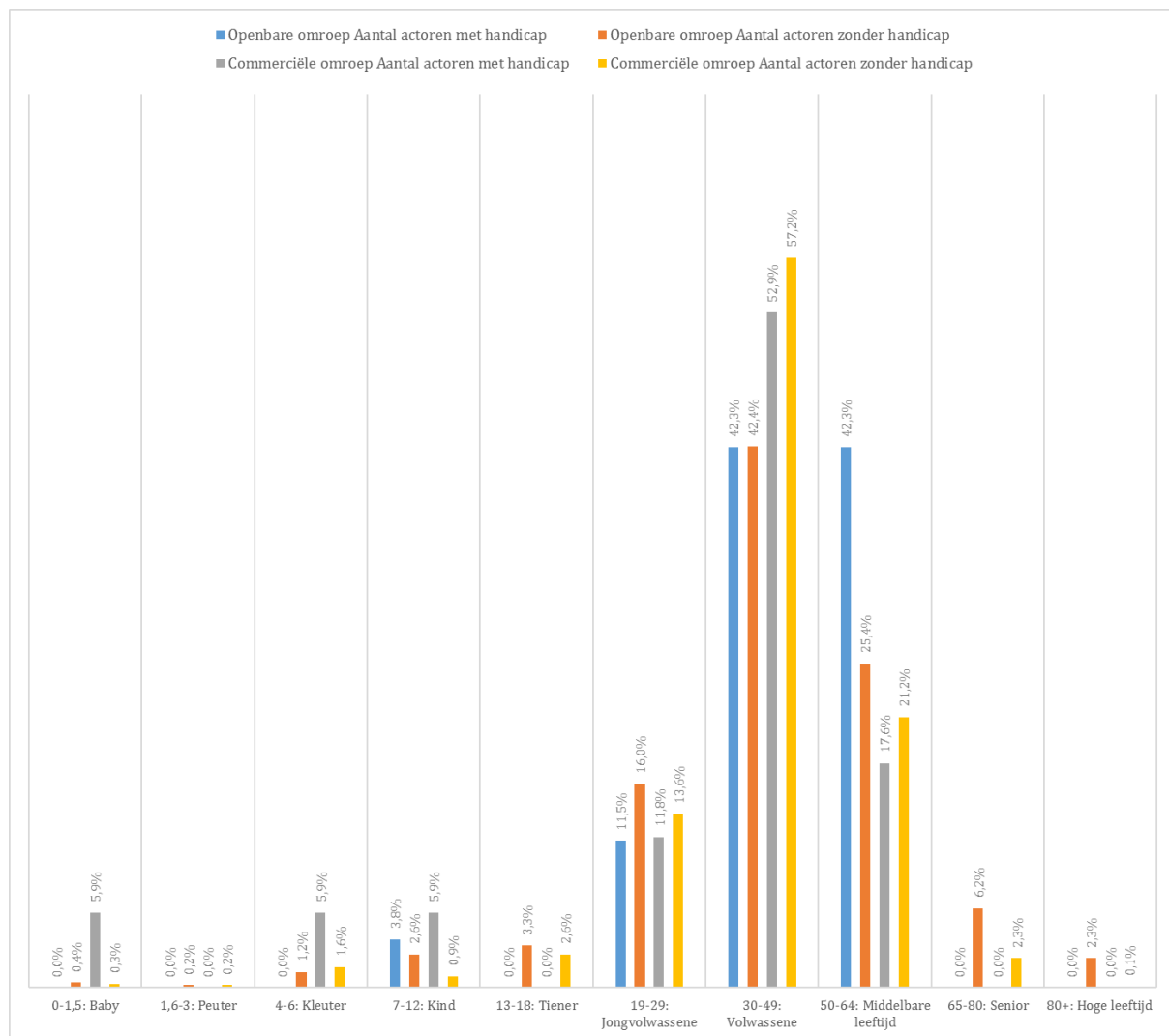
Wat betreft de leeftijd van de vertellende actoren met een handicap, zien we een vrij gelijkaardige spreiding als bij de actoren zonder handicap (Figuur 3). We merken wel iets meer vertellende actoren van middelbare leeftijd met een handicap dan zonder handicap (32,6% tegenover 23,0%). Goethals et al. (2016) besloten op basis van hun onderzoek dat kinderen en ouderen met een handicap vrijwel onzichtbaar zijn in printmedia. Ook in onze sample zijn ‘Senioren’ en personen van ‘Hoge leeftijd’ compleet afwezig (0,0%), terwijl er proportioneel gezien meer ouderen met een handicap leven dan volwassenen (WHO, 2011). Er werden ook weinig actoren jonger dan dertig jaar gecodeerd, maar dat geldt zowel voor actoren met als zonder handicap. Hier valt het zelfs op dat we vaker baby’s, kleuters en kinderen met een handicap treffen dan zonder handicap.

Figuur 3: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap, op basis van leeftijd

Als we naar de leeftijd van de actoren per zender bekijken, stellen we vast dat de openbare omroep meer diversiteit in leeftijd representeert dan de commerciële omroepen (Figuur 4). Bij de commerciële omroepen zien we een sterkere dominantie van ‘Volwassen actoren’ (30-49 jaar) dan bij de openbare omroep. Daarnaast merken we op dat het vooral de commerciële omroepen zijn die baby’s, kleuters en kinderen met een handicap in beeld brengen.

Figuur 4: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van leeftijd, per omroep

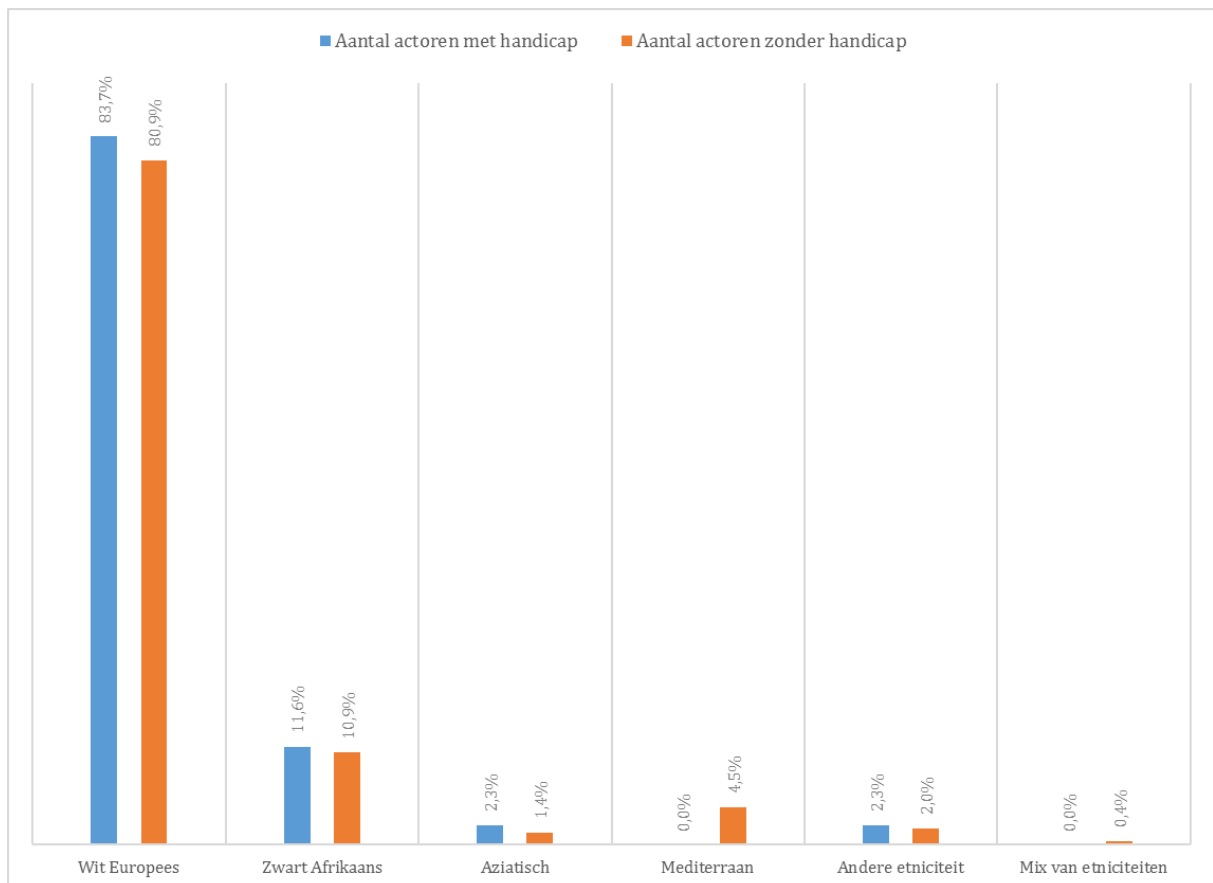

3.3.1.4 ETNICITEIT

De operationalisering van de variabele 'Etniciteit' werd overgenomen uit de Monitor Diversiteit 2011 (De Smedt, De Swert, Hardy, Hooghe & Walgrave, 2011). Daar wordt etniciteit opgedeeld in tien grote groepen, namelijk 'Wit-Europees', 'Zwart-Afrikaans', 'Aziatisch', 'Mediterraan', 'Midden Oosten', 'Noord-Amerikaans' (Native Americans), 'Zuid-Amerikaans', 'Arctisch', 'Mix van etniciteiten' en 'Andere'. Een overzicht van de etniciteiten van de vertellende actoren uit deze steekproef is terug te vinden in Figuur 5. De groepen die geen enkele actor bevatten, werden niet mee opgenomen in de figuur.

We merken een sterke dominantie van wit-Europese actoren op de geanalyseerde televisiezenders. Bovendien blijkt deze oververtegenwoordiging nog groter te zijn bij de actoren met een handicap. 83,7% van alle actoren met een handicap is wit-Europees. Bij de actoren zonder handicap gaat het om 80,9%.

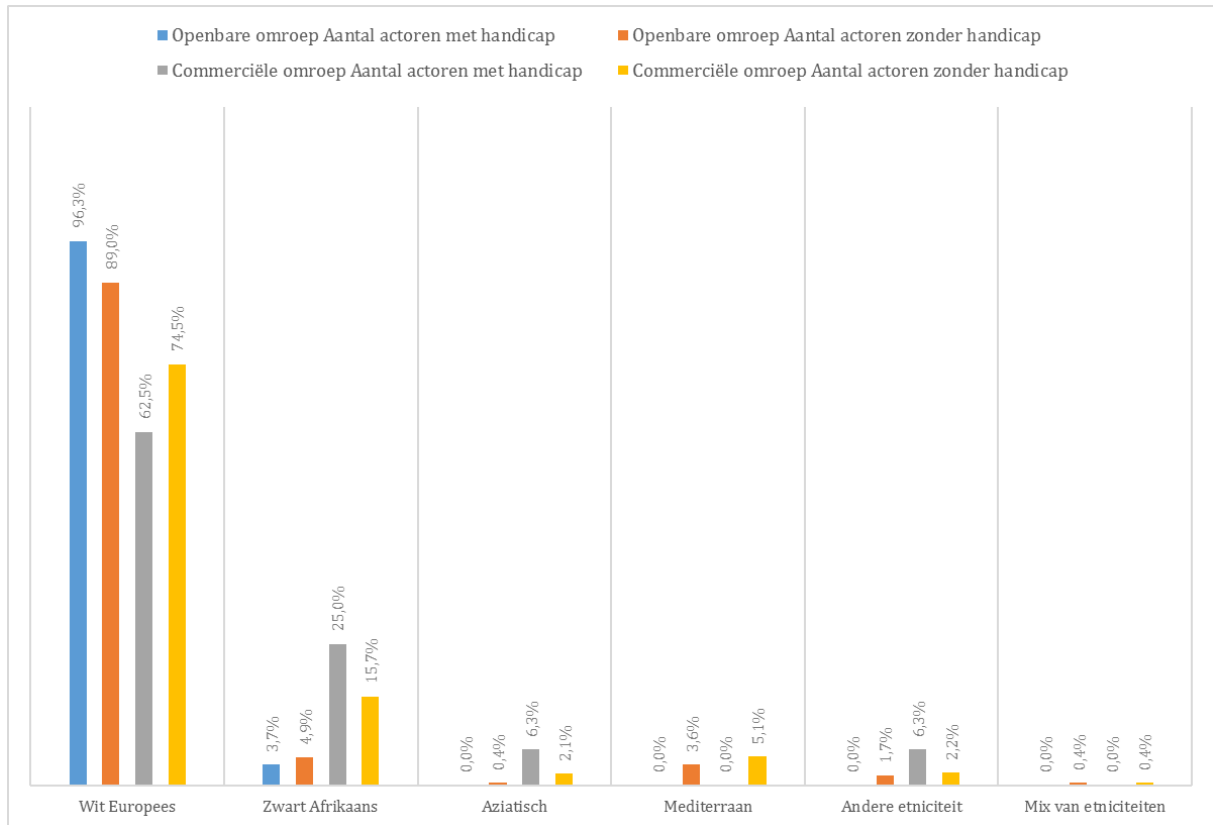
Figuur 5: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap, op basis van etniciteit

De data indiceren een verschil tussen de openbare en de commerciële omroepen wat betreft de representatie van actoren met een handicap op basis van etniciteit (Figuur 6). 96,3% van alle actoren met een handicap op de openbare omroep is van wit-Europese origine. Bij de commerciële omroepen gaat het om 62,5% van alle actoren met een handicap. Op basis van deze kwantitatieve gegevens merken we dus meer diversiteit bij de commerciële omroepen qua etniciteit van actoren met een handicap. Bij deze zenders zien we zelfs meer zwart-Afrikaanse, Aziatische en andere etniciteiten bij de actoren met een handicap dan zonder handicap. Dit verschil tussen de openbare en de commerciële omroepen kan deels worden verklaard door het feit dat de commerciële omroepen (voornamelijk VIER) meer internationale

programma's uitzenden. Bovendien kunnen we op basis van deze gegevens geen uitspraken doen over de kwaliteit van de representaties.

Figuur 6: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van etniciteit, per omroep

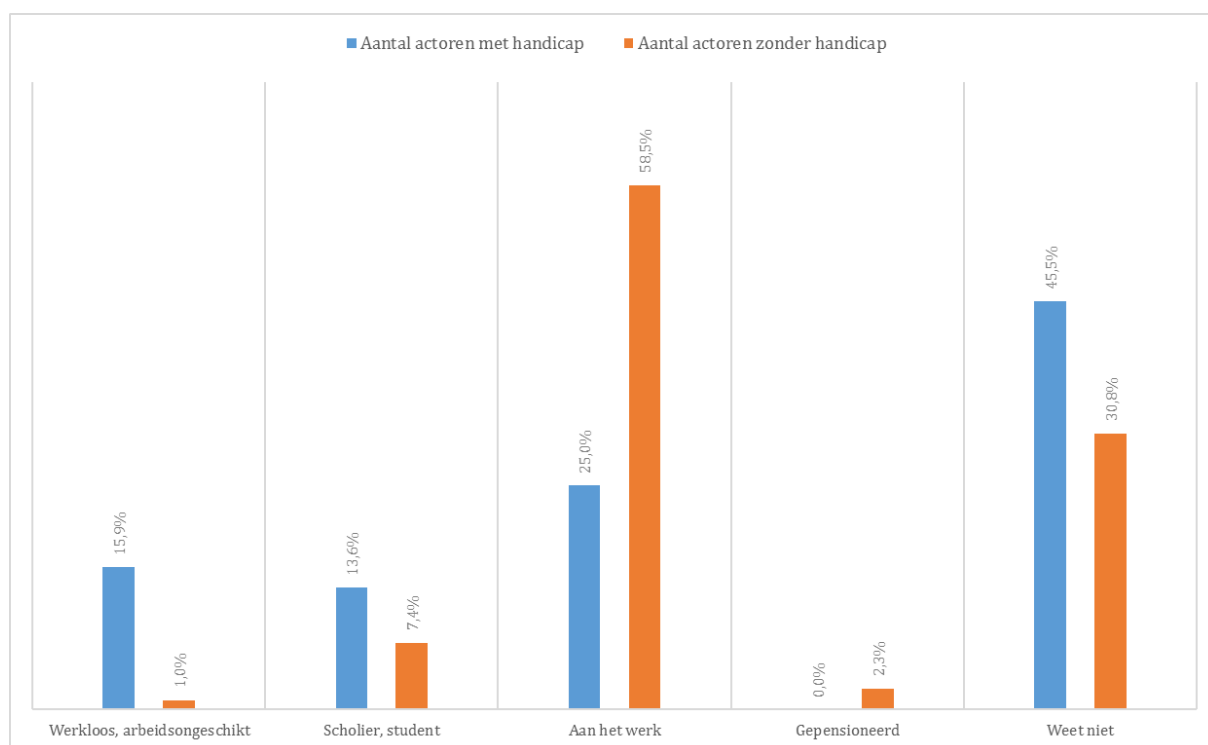

3.3.1.5 BEROEP

Initieel werd de variabele 'Beroep' opgedeeld in 24 categorieën. Deze operationalisering was geïnspireerd op het codeboek van Jacobs en Hooghe (2014). Om de analyses overzichtelijk te houden, werd deze indeling gehercodeerd naar vijf algemene categorieën, namelijk 'Werkloos, arbeidsongeschikt', 'Scholier, student', 'Aan het werk', 'Gepensioneerd' en 'Weet niet'. Figuur 7 illustreert een aantal opvallende representaties van handicap in relatie tot 'Beroep'. Zo zien we dat 58,5% van alle actoren zonder handicap wordt gerepresenteerd als personen die 'Aan het werk' zijn. Van alle actoren met een handicap is slechts 25,0% aan het werk. Daar tegenover merken we op dat 15,9% van alle actoren met een handicap 'Werkloos of arbeidsongeschikt' is. Van alle actoren zonder handicap is slechts 1,0% 'Werkloos of arbeidsongeschikt'.

Inzake ‘Beroep’ kozen we er expliciet voor om de categorie ‘Weet niet’ toch mee op te nemen in de analyse. Het meest opmerkelijke cijfer vinden we dan ook in deze categorie. Van alle actoren zonder handicap was van 30,0% niet te coderen of ze aan het werk waren. Dit aandeel is opmerkelijk groter bij de actoren met een handicap. Bij hen konden we van 45,9% niet coderen of ze al dan niet aan het werk waren. Hieruit leiden we af dat ‘Beroep’ minder deel lijkt uit te maken van de identiteit van actoren met een handicap, aangezien het beroep minder frequent wordt belicht dan bij actoren zonder handicap. Overigens weten we via GRIPvzw (Lievyns, persoonlijke mededeling, 2016, 12 februari) dat veel personen met een handicap betrokken zijn in het vrijwilligerswerk. Om die reden werd ‘Vrijwilligerswerk’ als een aparte variabele opgenomen in het codeboek. Echter, in deze dataset werd geen enkele actor met een handicap als vrijwilliger gerepresenteerd.

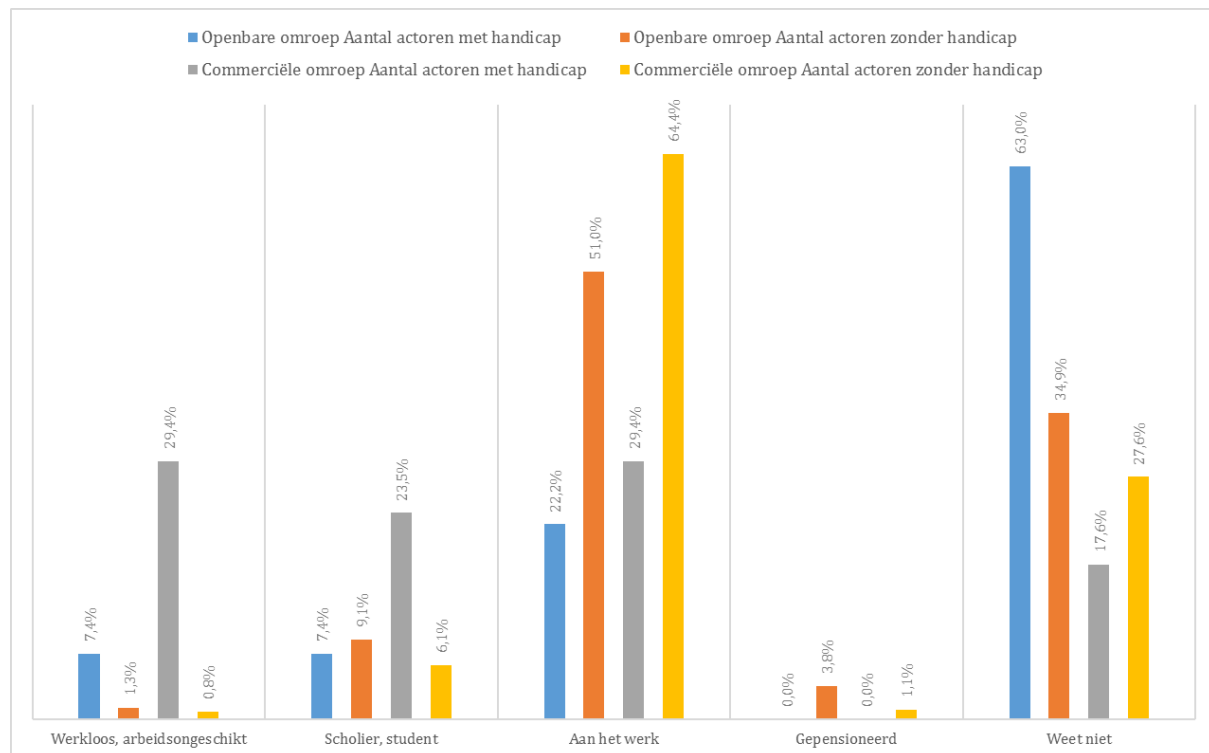
Figuur 7: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van beroep

Als we kijken naar verschillen in representatie van handicap samen met beroep tussen de openbare en de commerciële omroepen, stellen we vast dat de commerciële omroepen vaker actoren met een handicap als ‘Werkloos of arbeidsongeschikt’

representeren (29,4%) dan de openbare omroep (7,4%) (Figuur 8). Daar tegenover zien we dat de commerciële omroepen veel vaker het beroep van actoren met een handicap vermelden in vergelijking met de openbare omroep. Bij 17,6% van de actoren met een handicap op de commerciële omroepen vinkten we de categorie ‘Weet niet’ aan, voor de openbare omroep was dit bij 63,0% het geval.

Figuur 8: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van beroep, per omroep

3.3.2 ROLLEN ACTOREN MET EEN HANDICAP

3.3.2.1 FICTIE- EN FACTUAL ROLLEN

Zoals bleek uit de analyses op basis van televisiecontext (cfr. supra), zien we een groter aantal actoren met een handicap in fictieprogramma's, terwijl er eigenlijk meer factual programma's worden uitgezonden tijdens primetime. We registreerden 864 actoren in fictieprogramma's en 1.018 actoren in factual programma's. Van de 864 actoren in fictie, vonden we 25 actoren terug met een handicap. Van de 1.018 actoren in factual, hadden slechts 14 actoren een handicap.

Wat betreft de rollen in fictieprogramma's zien we actoren met een handicap het vaakst de rol van 'Protagonist' opnemen (68,0%) en in mindere mate de rol van 'Antagonist' (8,0%) en 'Nevenpersonage' (24,0%). Ze zijn echter helemaal niet terug te vinden in 'Figurantenrollen' (0,0%). Die bevindingen ondersteunen voorgaand onderzoek (Nelson, 2003; Saito & Ishiyama, 2005) waaruit blijkt dat actoren met een handicap meestal een hoofdrol spelen (waarin handicap centraal staat), maar zelden onderdeel uitmaken van de 'gewone' achtergrond.

Tabel 21: Overzicht fictierollen van actoren met en zonder handicap

Fictierol	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Protagonist	68,0% (17)	62,7% (526)	62,8% (543)
Antagonist	8,0% (2)	6,4% (54)	6,5% (56)
Nevenpersonage	24,0% (6)	19,7% (165)	19,8% (171)
Figurant	0,0% (0)	11,2% (94)	10,9% (94)
Totaal	100,0% (25)	100,0% (839)	100,0% (864)

Vervolgens werd gekeken naar het soort acteurs die de fictierollen met een handicap vertolken. Uit die registratie viel op dat geen enkele acteur met een handicap een fictierol opneemt in deze steekproef. De rollen met een handicap worden allemaal gespeeld door acteurs die geen handicap hebben.

Aangaande factual televisie zien we dat er slechts een zeer beperkt aantal rollen zijn weggelegd voor actoren met een handicap (Tabel 22). Het codeboek bevatte twaalf verschillende soorten factual rollen en daarvan nemen actoren met een handicap er slechts twee op, namelijk 'Ervaringsdeskundige' (N=5) en 'Onderwerp van een portret' (N=9).

Tabel 22: Overzicht factual rollen van actoren met en zonder handicap

Factual rol	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Journalist, nieuwsanker	0,0% (0)	7,3% (73)	7,2% (73)
Weerman of -vrouw	0,0% (0)	1,1% (11)	1,1% (11)
Expert, woordvoerder	0,0% (0)	12,3% (123)	12,1% (123)
Ervaringsdeskundige	35,7% (5)	48,1% (483)	47,9% (488)
Redenaar	0,0% (0)	7,0% (70)	6,9% (70)
Vox pop	0,0% (0)	4,0% (40)	3,9% (40)
Presentator	0,0% (0)	2,4% (24)	2,4% (24)
Performer, imitator	0,0% (0)	2,6% (26)	2,6% (26)
Panellid, praatgast	0,0% (0)	3,3% (33)	3,2% (33)
Quizkandidaat	0,0% (0)	1,2% (12)	1,2% (12)
Kandidaat in reality	0,0% (0)	5,0% (50)	4,9% (50)
Onderwerp portret	64,3% (9)	5,9% (59)	6,7% (68)
Totaal	100,0% (14)	100,0% (1.004)	100,0% (1.018)

Opvallend daarbij is dat voornamelijk actoren met een verstandelijke beperking (N=6) en actoren met een meervoudige beperking (N=3) het onderwerp zijn van een portret, terwijl actoren met een lichamelijke (N=1) of een gezondheidsbeperking (N=3) worden ingeschakeld als ervaringsdeskundige.

Tabel 23: Overzicht factual rollen op basis van type beperking

Type beperking	Ervaringsdeskundige % (N)	Onderwerp portret % (N)	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	60,0% (3)	0,0% (0)	21,4% (3)
Lichamelijke beperking(en)	20,0% (1)	0,0% (0)	7,1% (1)
Verstandelijke beperking(en)	20,0% (1)	66,7% (6)	50,0% (7)
Meervoudige beperkingen	0,0% (0)	33,3% (3)	21,4% (3)
Totaal	100,0% (5)	100,0% (9)	100,0% (14)

3.3.2.2SFEER

Voor alle vertellende actoren werd tevens geregistreerd in welke ‘Sfeer’ zij worden gerepresenteerd. Hiervoor werd gecodeerd of de actor wordt getoond in ‘Private sfeer’, ‘Publieke sfeer’ of ‘Beide’. Met de ‘Private sfeer’ wordt verwezen naar alle activiteiten in het kader van de actors persoonlijke leven of gezinsleven. De ‘Publieke

sfeer' gaat dan weer om activiteiten die kunnen worden gescheiden van de eigen persoon of het gezin. Een actor in de publieke sfeer wordt meestal gerepresenteerd omwille van diens professionele, culturele of religieuze rol. Ten slotte is het ook mogelijk dat de actor in 'Beide' sferen wordt getoond, bijvoorbeeld in een fictieprogramma waarin de actor zowel een beroepsrol als gezinsrol vervult.

Voorgaand onderzoek (Nelson, 2003; Saito & Ishiyama, 2005) wijst uit dat actoren met een handicap vaker worden getoond in de private sfeer en ook deze data bevestigen dat. In het totaal stellen we vast dat actoren met een handicap in 22,7% van de gevallen uitsluitend in de private sfeer worden getoond, tegenover 16,8% van de actoren zonder handicap. Nog opmerkelijker is dat 72,7% van de actoren zonder handicap uitsluitend in een publieke rol worden getoond, terwijl dit voor de actoren met handicap slechts voor 47,7% het geval is. Als actoren met een handicap worden getoond in de publieke sfeer, is dit vaker in combinatie met een private rol (29,5% van de actoren met een handicap tegenover 10,5% van de actoren zonder handicap).

Bovendien is er een groot verschil tussen de openbare en de commerciële omroepen. Bij de openbare omroep is het verschil in representatie qua sfeer tussen actoren met en zonder handicap nagenoeg verwaarloosbaar. Actoren met een handicap worden in 70,4% van de gevallen uitsluitend in de publieke sfeer getoond en actoren zonder handicap in 71,9%. De commerciële omroepen schetsen een totaal ander beeld. Daar zien we actoren met een handicap slechts in 11,8% van de gevallen in de publieke sfeer, ten opzichte van 73,3% voor de actoren zonder handicap. Hier zien we actoren met een handicap veel vaker uitsluitend in de private sfeer dan actoren zonder handicap (52,9% tegenover 14,4%).

Tabel 24: Vergelijking aantal actoren met en zonder handicap op basis van sfeer, per omroep

Zender	Sfeer	Aantal actoren met een handicap % (N)	Aantal actoren zonder handicap % (N)	Totaal aantal actoren % (N)
Openbare omroep	Private sfeer	3,7% (1)	19,9% (184)	19,4% (185)
	Publieke sfeer	70,4% (19)	71,9% (665)	71,8% (684)
	Priv. en publ.	25,9% (7)	8,2% (76)	8,7% (83)
	Totaal	100,0% (27)	100,0% (925)	100,0% (952)
Commerciële omroepen	Private sfeer	52,9% (9)	14,4% (168)	15,0% (177)
	Publieke sfeer	11,8% (2)	73,3% (855)	72,4% (857)
	Priv. en publ.	35,3% (6)	12,3% (143)	12,6% (149)
	Totaal	100,0% (17)	100,0% (1.166)	100,0% (1.183)
Totaal	Private sfeer	22,7% (10)	16,8% (352)	17,0% (362)
	Publieke sfeer	47,7% (21)	72,7% (1520)	72,2% (1541)
	Priv. en publ.	29,5% (13)	10,5% (219)	10,9% (232)
	Totaal	100,0% (44)	100,0% (2.091)	100,0% (2.135)

3.3.2.3 TOEVALLIGHEID VAN DE REPRESENTATIE

De variabelen die vanaf hier worden besproken, werden enkel gecodeerd voor de 44 actoren met een handicap. Hoewel het hier een beperkte sample betreft, worden toch een aantal interessante structurele patronen geïndiceerd.

Voor de actoren met een handicap werd onder meer onderzocht of hun representatie al dan niet toevallig is. Met ‘Toevallige representatie’ wordt bedoeld dat de actor niet in beeld komt omwille van diens handicap, maar om andere redenen. Hier wordt geen aandacht aan de handicap besteed. Hij of zij wordt getoond als een ‘gewone’ actor die toevallig een handicap heeft. Bij ‘Niet-toevallige representaties’ komt de actor in beeld omwille van diens handicap. Het programma gaat veelal ook specifiek over handicap. Bij ‘Gemengde representaties’ wordt er zowel aandacht aan de handicap, als aan andere facetten van het leven en de persoonlijkheid van de actor besteed.

Kijkend naar de totalen over de verschillende soorten zenders heen, valt op dat actoren met een handicap overwegend ‘Gemengd’ worden gerepresenteerd (47,7%), vervolgens ‘Niet-toevallig’ (29,5%) en het minst ‘Toevallig’ (22,7%). Wanneer we

deze representaties per omroep bekijken, vinden we heel weinig ‘Toevallige’ representaties bij de openbare omroep: 11,1% tegenover 41,2% bij de commerciële omroepen. De openbare omroep kiest er duidelijk voor om actoren met een handicap ‘Gemengd’ af te beelden (66,7%), terwijl de commerciële omroepen dit veel minder doen (17,6%) en eerder opteert voor ‘Toevallige’ (41,2%) of ‘Niet-toevallige representaties’ (41,2%).

Tabel 25: Toevalligheid representaties actoren met een handicap, per omroep

Toevalligheid representatie	Openbare omroep % (N)	Commerciële omroepen % (N)	Totaal % (N)
Toevallige representatie	11,1% (3)	41,2% (7)	22,7% (10)
Niet-toevallige representatie	22,2% (6)	41,2% (7)	29,5% (13)
Gemengde representatie	66,7% (18)	17,6% (3)	47,7% (21)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (17)	100,0% (44)

Wanneer de ‘Toevalligheid van de representaties’ wordt gekoppeld aan de types beperkingen die in beeld komen, merken we op dat actoren met een verstandelijke beperking nooit ‘Toevallig’ worden gerepresenteerd (0,0%). Er wordt in dit geval dus altijd op de één of andere manier aandacht besteed aan de handicap. Actoren met een lichamelijke beperking worden het vaakst ‘Toevallig’ gerepresenteerd (60%). Dit betekent dat zij wel soms in beeld worden gebracht zonder dat hun handicap wordt besproken of extra wordt belicht.

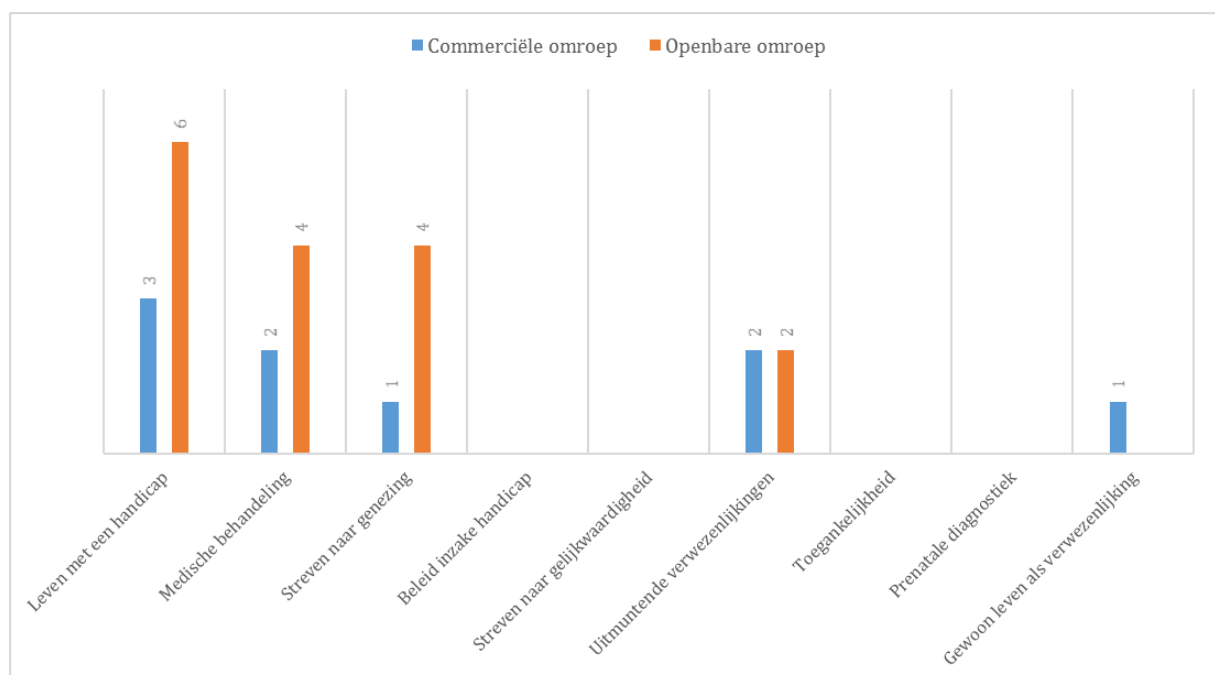
Tabel 26: Toevalligheid representaties op basis van type beperking

Type beperking	Toevallige represent. % (N)	Niet-toevallige represent. % (N)	Gemengde represent. % (N)	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	30,0% (3)	33,3% (4)	19,0% (4)	25,6% (11)
Lichamelijke beperking(en)	60,0% (6)	50,0% (6)	9,5% (2)	32,6% (14)
Verstandelijke beperking(en)	0,0% (0)	8,3% (1)	47,6% (10)	25,6% (11)
Meervoudige beperkingen	10,0% (1)	8,3% (1)	23,8% (5)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (10)	100,0% (12)	100,0% (21)	100,0% (43)

Vervolgens codeerden we de ‘Context van de niet-toevallige representaties’. Indien werd aangegeven dat een actor met een handicap ‘Niet toevallig’ in beeld kwam,

registreerden we ook waarover die representatie ging. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk. Van de negen vooropgestelde thema's in het codeboek, kwamen er slechts vijf thema's aan bod. Deze zijn in afnemende volgorde 'Leven met een handicap' (N=9), 'Medische behandeling' (N=6), 'Streven naar genezing' (N=5), 'Uitmuntende verwezenlijkingen' (N=4) en 'Gewoon leven als verwezenlijking' (N=1). We kunnen stellen dat deze thema's allemaal gelinkt zijn aan de medische visie op handicap. De andere thema's uit het codeboek die we niet terugvonden in onze steekproef zijn 'Beleid inzake handicap', 'Streven naar gelijkwaardigheid', 'Toegankelijkheid' en 'Prenatale diagnostiek'. De eerste drie afwezige thema's zijn in verband te brengen met het sociale model van handicap.

Figuur 9: Context niet-toevallige representaties actoren met een handicap, per omroep

3.3.2.4 RELATIESTATUS

Van 20 van de 44 actoren met een handicap konden we coderen of zij al dan niet een partner hebben. Van die 20 actoren hebben er slechts 4 een partner. Vooral de commerciële omroepen representeren actoren met een handicap als single (64,7%), terwijl de openbare omroep dit vaker in het ongewisse laat, want bij 70,4% kon niet worden achterhaald of zij zich in een relatie bevinden.

Tabel 27: Relatiestatus actoren met een handicap, per omroep

Relatiestatus	Openbare omroep % (N)	Commerciële omroepen % (N)	Totaal % (N)
Geen partner	18,5% (5)	64,7% (11)	36,4% (16)
Een partner	11,1% (3)	5,9% (1)	9,1% (4)
Weet niet	70,4% (19)	29,4% (5)	54,5% (24)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (17)	100,0% (44)

Als we ook het ‘Type beperking’ mee in de analyse opnemen, stellen we vast dat enkel actoren met een gezondheidsbeperking soms met een partner worden afgebeeld. Geen van alle actoren met lichamelijke, verstandelijke of meervoudige beperkingen worden ‘In een relatie’ gerepresenteerd.

Tabel 28: Relatiestatus op basis van type beperking

Type beperking	Geen partner	Een partner	Weet niet	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	37,5% (6)	100,0% (4)	4,3% (1)	25,6% (11)
Lichamelijke beperking(en)	37,5% (6)	0,0% (0)	34,8% (8)	32,6% (14)
Verstandelijke beperking(en)	12,5% (2)	0,0% (0)	39,1% (9)	25,6% (11)
Meervoudige beperkingen	12,5% (2)	0,0% (0)	21,7% (5)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (16)	100,0% (4)	100,0% (23)	100,0% (43)

3.3.2.5 GEZINSSITUATIE

De bevindingen met betrekking tot de ‘Gezinssituatie’ komen overeen met die van de ‘Relatiestatus’. Van 16 van de 44 actoren met een handicap kon worden gecodeerd of zij al dan niet kinderen hebben (Tabel 29). Slechts 5 van hen worden gerepresenteerd als ‘Heeft (een) kind(eren)’. Vooral de commerciële omroepen representeren actoren met een handicap als ‘Kinderloos’ (slechts 5,9% heeft kinderen). Bij de openbare omroep is dit iets genuanceerder. Hier zien we 14,8% van de actoren met een handicap met kinderen.

Tabel 29: Gezinssituatie actoren met een handicap, per omroep

Gezinssituatie	Openbare omroep % (N)	Commerciële omroepen % (N)	Totaal % (N)
Geen kinderen	18,5% (5)	35,3% (6)	25,0% (11)
Kind(eren)	14,8% (4)	5,9% (1)	11,4% (5)
Weet niet	66,7% (18)	58,8% (10)	63,6% (28)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (17)	100,0% (44)

We merken tevens op dat enkel actoren met een gezondheidsbeperking (N=3) en actoren met een meervoudige beperking (N=2) in beeld worden gebracht als actoren ‘Met (een) kind(eren)’. Actoren met een lichamelijke of verstandelijke beperking worden nooit in beeld gebracht met kinderen.

Tabel 30: Gezinssituatie op basis van type beperking

Type beperking	Geen kinderen	Kind(eren)	Weet niet	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	54,5% (6)	60,0% (3)	7,4% (2)	25,6% (11)
Lichamelijke beperking(en)	18,2% (2)	0,0% (0)	44,4% (12)	32,6% (14)
Verstandelijke beperking(en)	18,2% (2)	0,0% (0)	33,3% (9)	25,6% (11)
Meervoudige beperkingen	9,1% (1)	40,0% (2)	14,8% (4)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (11)	100,0% (5)	100,0% (27)	100,0% (43)

3.3.2.6SEKSUALITEIT

Bij 12 van de 44 actoren met een handicap werd de ‘Seksualiteit’ gecodeerd. In de meeste gevallen (N=10) werd de seksualiteit van de actor gecodeerd als ‘Gewoon’ of niet bijzonder. Dit komt vooral voor bij de commerciële omroepen (N=9). De openbare omroep besteedt beduidend minder aandacht aan de seksuele relaties van de actoren met een handicap want bij 25 actoren kon dit niet worden gecodeerd, tegenover slechts 7 actoren bij de commerciële omroepen.

Tabel 31: Seksualiteit actoren met een handicap, per omroep

Seksualiteit	Openbare omroep % (N)	Commerciële omroepen % (N)	Totaal % (N)
Non-seksueel	0,0% (0)	5,9% (1)	2,3% (1)
Seksuele relatie als uitzonderlijk	3,7% (1)	0,0% (0)	2,3% (1)
Seksuele relatie als gewoon	3,7% (1)	52,9% (9)	22,7% (10)
Weet niet	92,6% (25)	41,2% (7)	72,7% (32)
Totaal	100,0% (27)	100,0% (17)	100,0% (44)

Enkel bij actoren met een gezondheidsbeperking of lichamelijke beperking werd hun seksuele relatie soms als ‘Gewoon’ gerepresenteerd. Bij de actoren met een verstandelijke of meervoudige beperking kon de ‘Seksualiteit’ geen enkele keer worden gecodeerd. Deze bevindingen zijn in lijn met het taboe dat rond seksualiteit en personen met een handicap hangt, in het bijzonder met betrekking tot personen met een verstandelijke beperking (Shakespeare et al., 1996).

Tabel 32: Seksualiteit op basis van type beperking

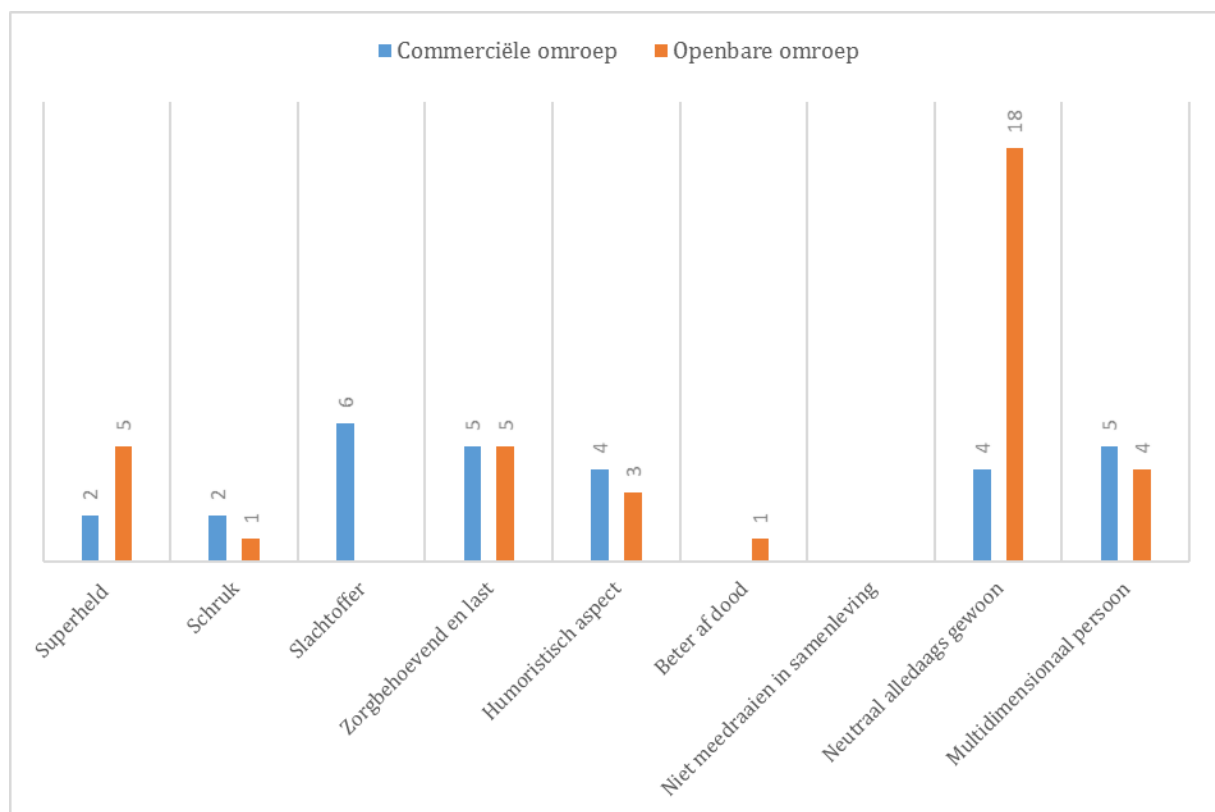
Type beperking	Non- seksueel	Seksuele rel. uitz.	Seksuele rel. gewoon	Weet niet	Totaal % (N)
Beperking(en) o.v.v. gezondheid	100,0% (1)	0,0% (0)	40,0% (4)	19,4% (6)	25,6% (11)
Lichamelijke beperking(en)	0,0% (0)	100,0% (1)	60,0% (6)	22,6% (7)	32,6% (14)
Verstandelijke beperking(en)	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	35,5% (11)	25,6% (11)
Meervoudige beperkingen	0,0% (0)	0,0% (0)	0,0% (0)	22,6% (7)	16,3% (7)
Totaal	100,0% (1)	100,0% (1)	100,0% (10)	100,0% (31)	100,0% (43)

3.3.2.7 TYPERING ACTOREN MET EEN HANDICAP

Voor alle actoren met een handicap werd gecodeerd op welke manier ze worden getypeerd op televisie. Er waren negen mogelijke antwoordcategorieën en per actor konden meerdere typeringen worden aangevinkt. Onderstaande Figuur 10 toont aan dat actoren met een handicap overwegend ‘Neutraal, alledaags, gewoon’ in beeld worden gebracht (N=22). Hiermee bedoelen we dat deze actoren worden gerepresenteerd zoals alle anderen en niet als bijzonder of buitengewoon. Daarnaast zagen we ook een aantal situaties waarin de actoren als ‘Multidimensionale personen’ worden getoond (N=9). Hiermee verwijzen we naar het feit dat er verschillende

facetten van de actoren hun leven en identiteit worden getoond: beroep, gezinssituatie, hobby's, handicap, etc. Daarnaast vonden we ook een aantal stereotype representaties terug. Zo herkenden we in 7 actoren het stereotype van de 'Superheld', die 'ondanks' zijn of haar handicap uitmuntende prestaties neerzet. Ook 6 actoren werden gecodeerd als 'Slachtoffer'. Tot slot werden er 10 actoren getoond als 'Zorgbehoevend of last' tegenover hun omgeving. Opvallend is dat deze stereotypes iets vaker voorkomen op de commerciële omroepen dan op de openbare omroep, en dat de openbare omroep actoren met een handicap veel meer als 'Neutraal, alledaags, gewoon' representeert.

Figuur 10: Typering actoren met een handicap, per omroep

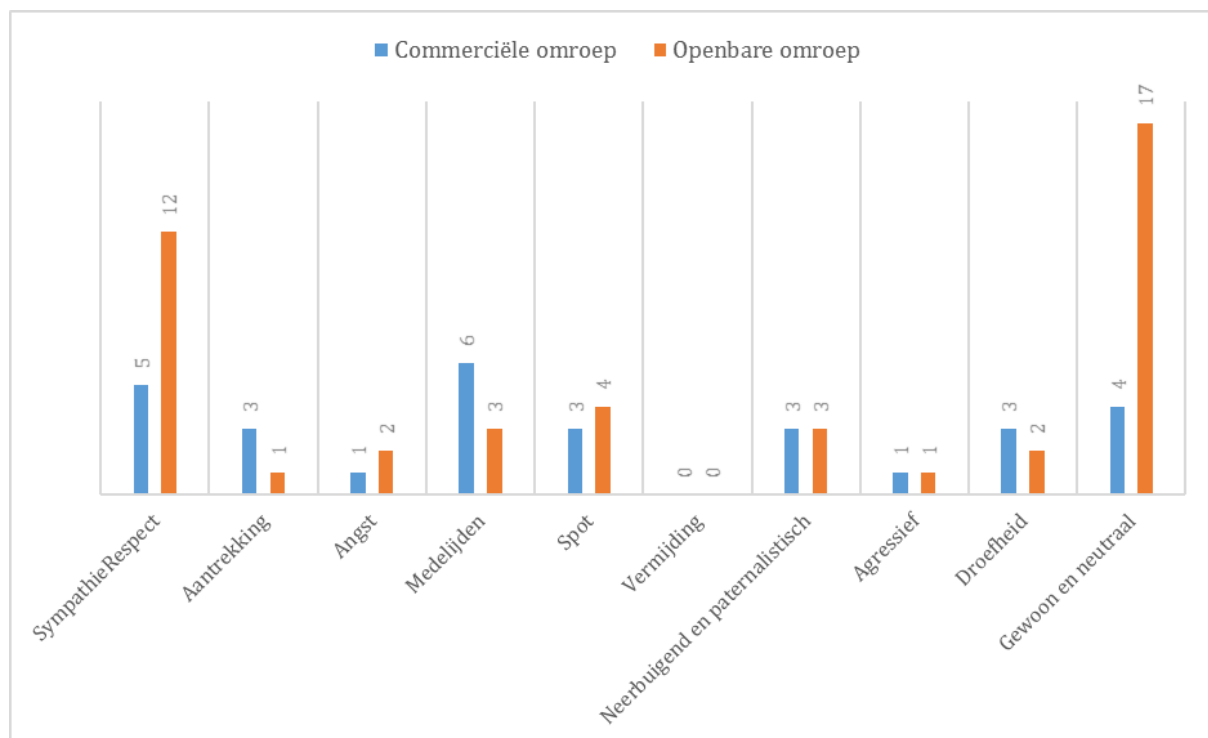

3.3.2.8 ATTITUDES TEGENOVER ACTOREN MET EEN HANDICAP

Tot slot codeerden we naast de 'Typering', ook de gerepresenteerde 'Attitudes' tegenover actoren met een handicap. De operationalisering van de variabele 'Attitudes' is geïnspireerd op het codeboek van Cumberbatch en Negrine (1992). Er werden tien antwoordmogelijkheden voorzien en opnieuw konden er meerdere

attitudes worden aangevinkt. Op basis van deze analyse stellen we vast dat vooral de openbare omroep haar best doet om ‘Gewone en neutrale’ attitudes (N=17) en attitudes van ‘Sympathie en respect’ (N=12) ten opzichte van actoren met een handicap te representeren. Dit vinden we minder terug op de commerciële omroepen waar we iets vaker attitudes van ‘Medelijden’ (N=6) en ‘Droefheid’ (N=3) terugvinden naar personen met een handicap toe.

Figuur 11: Attitudes tegenover actoren met een handicap, per omroep

4 DISCUSSIE

In 2009 ratificeerde België de VN-Conventie inzake de Rechten van Personen met een Handicap, dat in artikel 8 expliciet aandacht vraagt voor de beeldvorming van handicap in media. In Vlaanderen is er echter weinig geweten over de manier waarop handicap wordt gerepresenteerd in audiovisuele media. Los van de jaarlijkse meting door de Monitor Diversiteit en een eenmalig onderzoek naar handicap in nieuwsmedia (Vissers en Hooghe, 2010), zijn er geen data voorhanden omtrent televisierepresentaties van handicap in Vlaanderen. Daarom had dit onderzoek tot doel om na te gaan hoe vaak en op welke manier actoren met een handicap worden gerepresenteerd tijdens de primetimeprogrammering van de drie generalistische Vlaamse televisiezenders Één, VTM en VIER. Om die vraag te kunnen beantwoorden, werd niet enkel geteld hoe vaak actoren met een handicap in beeld komen, maar werd er ook gekeken naar de rollendiversiteit en de hoedanigheid van die actoren, als naar de televisiecontext waarin handicap wordt afgebeeld.

Wat betreft de vraag hoe vaak actoren met een handicap worden gerepresenteerd, stellen we een sterke onderrepresentatie vast. Algemeen wordt aangenomen dat ongeveer 15% van de bevolking leeft met een handicap (WHO, 2011), terwijl deze steekproef aangeeft dat slechts 2% van alle vertellende televisieactoren een observeerbare handicap heeft. We hebben dus dringend nood aan meer handicap op televisie. Door actoren met een handicap te weren van het kleine scherm, naturaliseren we hun gesegregeerde en marginale positie in de samenleving en versterken we de dominantie van personen zonder handicap (Hall, 2010). Maar niet alleen de kwantiteit moet omhoog, ook de manier waarop handicap in beeld komt, kan genuanceerder. Momenteel stellen we vast dat er slechts een beperkt aantal rollen zijn weggelegd voor personen met een handicap. Zo merkten we op dat – in tegenstelling tot de bevindingen van Cumberbatch & Negrine (1992) – handicap vaker optreedt in fictie dan in factual programma's. Dit kan misschien worden verklaard doordat het emotionele en dramatische appeal van handicap vaak wordt

aangewend als narratieve tool om een verhaal kracht bij te zetten (Hartnett, 2000; Mogk, 2013). De fictieprogramma's waarin handicap voorkomt, zijn vooral soaps en series die zich traditiegewijs afspelen in de private sfeer en draaien rond vriendschap en familie. In dat geval krijgen personen met een handicap vaak een centrale rol en valt het op dat ze nooit zomaar een deel zijn van de figuranten met een kleine rol op de achtergrond. Daarenboven worden die rollen nooit gespeeld door acteurs die effectief een handicap hebben. Ook betreffende de factual programmering, zijn de rollen voor actoren met een handicap in Vlaanderen beperkt. In duidingsprogramma's, reportages, talk shows, spelprogramma's en reality shows zijn zij compleet onzichtbaar. Personen met een handicap komen enkel voor in het nieuws en in human interest programma's, als het over 'zachte thema's' of over 'sport en ontspanning' gaat. Daar nemen zij enkel de rol van 'ervaringsdeskundige' of 'onderwerp van een portret' op. Ze zijn nooit journalist, expert, presentator, quizkandidaat, etc.

Verder geeft de steekproef aan dat personen met een handicap minder onomwonden worden gestereotypeerd als slachtoffers, superhelden of zorgbehoevenden, dan dat ze worden getoond als alledaags, neutraal en niet bijzonder. Toch blijven er veel dimensies van hun leven en identiteit onderbelicht. Zo lijken zij vooral deel uit te maken van de private sfeer, zijn ze vaker werkloos of wordt hun beroep niet vermeld en hebben ze zelden een relatie, seksuele contacten en een gezin. Met andere woorden, ze worden niet gerepresenteerd als actieve en evenwaardige burgers die op een gelijk(w)aardige manier participeren aan de samenleving zoals mensen zonder handicap. Hoewel personen met een handicap in realiteit ook minder vaak een partner vinden, werk hebben, of op een andere manier deel uitmaken van de publieke sfeer (Goodley, 2014), betekent dit niet dat ze ook systematisch in deze rollen moeten worden gerepresenteerd, want zo blijft hun plaats in de samenleving status quo. Televisie kan net worden ingezet als socialisator voor maatschappelijke verandering

door handicap te normaliseren en rolmodellen voorop te plaatsen die aantonen dat het ook anders kán.

Daarnaast besteedde dit project aandacht aan de hoedanigheid waarin personen met een handicap in beeld komen. Een studie van relevante wetenschappelijke literatuur wees uit namelijk uit dat onderzoek naar mediarepresentaties van handicap zelden aandacht heeft voor intersectionaliteit. Enkel het onderzoek van Goethals et al. (2016) naar handicap in printmedia onderzocht hoe handicap kruist met andere assen van identiteit. Op vlak van gender en leeftijd komen de resultaten uit dit onderzoek overeen met hun bevindingen. Zo stellen we vast dat traditionele genderconstructies overeind blijven wat betreft representaties van mannen en vrouwen met een handicap. Vrouwen komen frequenter in beeld met een beperking op vlak van hun gezondheid, worden meer in een slachtofferrol geduwd en geassocieerd met attitudes van medelijden. Mannen hebben dan weer vaker een lichamelijke of verstandelijke beperking en worden meer verheven tot superheld, waardoor ze ook meer sympathie en respect opwekken. Qua leeftijd zien we een sterke dominantie van volwassen actoren met een handicap. We registreerden procentueel gezien wel meer kinderen met dan zonder handicap op de drie zenders. Maar het meest opmerkelijke resultaat vonden we bij de ouderen. In onze steekproef stak geen enkele senior met een handicap terwijl er in de samenleving proportioneel meer ouderen leven met een handicap van volwassenen. Deze groep is compleet onzichtbaar op televisie. Ook holebi's met een handicap of personen met een migratieachtergrond en een handicap zijn afwezig van het televisiescherm. Bovendien wordt de veronderstelde hiërarchie tussen de verschillende handicaps bevestigd in de onderzochte mediarepresentaties (Desnerck, 2007). Net zoals voorgaand onderzoek (Cumberbatch & Negrine, 1992; Vissers & Hooghe, 2010) uitwees, worden ook hier lichamelijke beperkingen vaker gerepresenteerd dan verstandelijke beperkingen. Daarbovenop is de rollendiversiteit voor actoren met een verstandelijke handicap nog meer gelimiteerd. De rollen van actoren met een verstandelijke beperking lijken zeer weinig agency te incorporeren

aangezien zij nooit toevallig worden afgebeeld, nooit een relatie of een gezin hebben en enkel ‘onderwerp van een portret’ zijn.

Tot slot lieten de data van dit onderzoek ons toe een vergelijking te maken tussen de drie zenders. Zo registreerden we dubbel zoveel actoren met een handicap op Één dan op VTM en VIER. Ook inzake rollendiversiteit lijkt de openbare omroep het beter te doen dan de commerciële zenders. Actoren met een handicap worden vaker getoond als gewoon, alledaags, in de publieke sfeer, in een relatie, in een gezin of aan het werk. De doelstelling uit de Beheersovereenkomst (Vlaamse Gemeenschap & VRT, 2016) om alle groepen van de samenleving op een ‘niet-stereotype en genuanceerde manier te representeren’ lijkt dus een verschil te maken. Daartegenover zien we het principe uit het Charter Diversiteit (VRT, 2012) dat afstand wil doen van een doelgroepenbeleid wel minder weerspiegeld in de representaties van de openbare omroep. Zo zien we handicap vaker kruisen met verschillende seksuele geaardheden, leeftijden en etniciteiten op de commerciële omroepen dan op de openbare omroep. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat we geen zicht hebben op de manier waarop die kruisende identiteiten in beeld worden gebracht. Het zou kunnen dat de verschillende onderdrukte identiteiten elkaar net gaan versterken op vlak van discriminatie. Dit kan leiden tot een vorm van ‘othering’, waarbij de actoren veeleer op een niet-inclusieve manier als ‘anders’ worden gerepresenteerd. Om deze stelling te onderzoeken is echter nood aan bijkomend kwalitatief onderzoek waarbij de actoren op een diepgaandere wijze worden geanalyseerd.

5 CONCLUSIE

Deze kwantitatieve studie verschaftte ons meer inzicht in de manier waarop handicap wordt gerepresenteerd op televisie in Vlaanderen. De bevindingen van dit onderzoek liggen in lijn met internationale kwantitatieve en kwalitatieve studies, die uitwijzen dat mediarepresentaties van handicap overwegend zijn ingegeven door een medische, individuele blik op handicap. We besluiten dat de paradigmashift ten aanzien van handicap (VN, 2006) nog niet is doorgedrongen tot in de manier waarop handicap wordt gerepresenteerd op televisie in Vlaanderen. De beelden omtrent handicap die we te zien krijgen, blijven ‘beelden met een beperking’ omwille van het beperkte aantal, de beperkte rollendiversiteit, de beperkte aandacht voor intersectionaliteit en de beperkte belangstelling voor sociaal-culturele thema’s. Hoewel handicap misschien niet als ronduit stereotiep wordt afgebeeld en producenten hun best lijken te doen om handicap als ‘gewoon’ en ‘neutraal’ voor te stellen, hebben we nood aan meer nuancering, meer verscheidenheid en meer interesse voor omgeving en beleid. De beelden tonen in eerste instantie nog steeds de ‘beperking’, maar missen eigenlijk de ‘handicap’.

Op basis van dit onderzoek vinden we dat er nood is aan meer aanmoediging ten aanzien van media om personen met een handicap te portretteren op een wijze die verenigbaar is met de doelstellingen van het VN-Verdrag (2006, art. 8). Zo is het bijvoorbeeld onduidelijk waarom de openbare omroep enkel streefcijfers hanteert voor vrouwen en nieuwe Vlamingen, maar personen met een handicap achterwege laat. Daarnaast geven de resultaten aan dat streefcijfers mogelijks een doelgroepenbeleid in de hand werken. Zo zagen we dat verschillende kansengroepen in absolute cijfers frequenter voorkomen op de openbare omroep, maar dat de commerciële omroepen meer intersectionaliteit representeren. De commerciële omroepen tonen namelijk vaker holebi’s, kinderen, en ‘nieuwe Vlamingen’ met een handicap. De studie wees wel uit dat de openbare omroep meer aandacht besteedt aan rollendiversiteit en genuanceerde beeldvorming ten aanzien van handicap.

Toch kunnen we op basis van deze onderzoeksresultaten veronderstellen dat de initiatieven ter bevordering van de beeldvorming van handicap, zoals het Handboek voor mediamakers, Handiwatch en BReeDBeeLD nog onvoldoende worden aangewend. We vragen ons af of deze tools wel gekend zijn door mediamakers? Om deze vraag, en nog vele andere, te kunnen beantwoorden, is er nood aan verder onderzoek. Deze kwantitatieve inhoudsanalyse dient te worden gezien als een vertrekpunt om meer inzicht te vergaren in de manier waarop handicap wordt gerepresenteerd op televisie in Vlaanderen. Het legde structurele trends en patronen bloot voor Vlaanderen, die veelal door internationale studies worden ondersteund. Deze inhoudsanalyse registreerde enkel direct observeerde kenmerken over een groot aantal mediateksten (hier: televisieprogramma's) heen. Er werd geen diepgaande analyse uitgevoerd waarin de verschillende lagen van een mediatekst nauwgezet onder de loep worden genomen. Kwalitatieve casestudies die onder meer aandacht hebben voor achtergrondgeluiden, montagetechnieken, narratieve structuren, etc. zouden dus een relevante en noodzakelijke aanvulling zijn op deze studie. Hetzelfde geldt voor studies waarin de productie- en/of receptiecontext wordt onderzocht. Zoals reeds vermeld in Hoofdstuk 1.2, is internationaal onderzoek naar de productie en receptie van handicaprepresentaties vrij schaars. Nochtans worden representaties nooit gevormd of gelezen in contextloze omgevingen. Dus, om representaties zo goed mogelijk te begrijpen, én om onder meer na te gaan of bovengenoemde initiatieven ter bevordering van de beeldvorming van handicap gekend zijn bij mediamakers, is het noodzakelijk om de praktijken die aan de representaties vooraf gaan, te onderzoeken. Ook studies die de praktijken volgend op de representaties analyseren, kunnen ons heel wat bijleren (Bignell, 2013). Zo rijst vaak de vraag of mensen met en zonder handicap wel dezelfde betekenissen geven aan televisiebeelden van handicap. Een stelling die enkel kan worden onderzocht door kijkers te bevragen. Tot slot dienen we op te merken dat de geïndiceerde trends en patronen uit deze studie zijn gebaseerd op een relatief

beperkte steekproef van 44 actoren met een handicap. Gelijkaardig, grootschaliger onderzoek zou deze trends statistische relevantie kunnen opleveren of misschien ontkrachten. Daarenboven is het belangrijk om dit soort onderzoek te blijven herhalen om het debat over deze problematiek kracht bij te zetten en gaande te houden aan de hand van actuele en sprekende cijfers (Gallagher, 2001). Bovendien kan vervolgonderzoek – gebaseerd op hetzelfde codeboek – meten of de situatie verbetert, alsook de doeltreffendheid van eventuele nieuwe initiatieven testen. Kortom, we hopen dat deze studie de noodzakelijkheid van meer onderzoek heeft aangetoond en tevens dienst kan doen als inleiding tot verder en diepgaander onderzoek, zodat we een vollediger beeld op de problematiek kunnen vormen en meer zicht kunnen krijgen op mogelijke verbeteringen naar de toekomst toe.

6 BIBLIOGRAFIE

- Barker, C. (2014). *The SAGE dictionary of cultural studies*. London: Sage.
- Bignell, J. (2013). *An introduction to television studies*. 3rd ed. London: Routledge.
- Casey, B., Casey, N., Calvert, B., French, L., & Lewis, J. (2008). *Television studies: the key concepts*. 2nd ed. London: Routledge.
- Centrum voor informatie over de media (CIM). (2017). *Openbare resultaten*. Geraadpleegd op 4 mei 2017 op het World Wide Web: <http://www.cim.be/nl/televisie/openbare-resultaten>.
- Cumberbatch, G. & Negrine, R. M. (1992). *Images of disability on television*. London: Routledge.
- Committee on the rights of persons with disabilities (2014). *Concluding observations on the initial report of Belgium*. Geraadpleegd op 20 februari 2017 op het World Wide Web: <file:///C:/Users/suvertoo/Downloads/G1419288.pdf>.
- Desnerck, G. (2007). *Mensen met een handicap: modellen tussen theorie en praktijk*. Gent: Academia Press.
- De Smedt, J., De Swert, K., Hardy, A., Hooghe, M. & Walgrave, S. (2011). *Monitor Diversiteit 2011*. Geraadpleegd op 16 november 2015 op het World Wide Web: <https://lirias.kuleuven.be/handle/123456789/317827>.
- De Swert, K., De Smedt, J., Hardy, A., Kuypers, I., Vos, D., Hooghe, M. & Walgrave, S. (2015). *Monitor Diversiteit 2015*. Geraadpleegd op 14 februari 2017 op het World Wide Web: <https://www.vrt.be/content/dam/vrtbe/over-de-vrt/prestaties/Monitor-Diversiteit-TV-2015.pdf>.
- Dyer, R. (2002). *The matter of images: essays on representation*. 2nd ed. London: Routledge.
- Ellis, K. (2015). *Disability and popular culture: focusing passion, creating community and expressing defiance*. Burlington: Ashgate.
- Ellis, K. & Goggin, G. (2015). *Disability and the media*. London: Palgrave.
- Erevelles, N. (2011). *Disability and difference in global contexts: enabling a transformative body politic*. New York: Palgrave Macmillan.
- Gallagher, M. (2001). The push and pull of action research in feminist media studies. *Feminist Media Studies*, 1(1), 11-15.
- Goethals, T., Mortelmans, D. & Van Hove, G. (2016). 'Toward a more balanced representation of disability? A content analysis of disability coverage in the Flemish print media. *The Journal of Human Development, Disability, and Social Change*.
- Goethals, T., Mortelmans, D., Van Den Bulck, H., Van den Heurck, W., De Schauwer, E. & Van Hove, G. (submitted). I'm not your metaphor: frames and counter-frames in the representation of disability. In Goethals, T., *Inclusion of*

- persons with disabilities in Flanders: a 'participatory' research project on personal narratives, the representation of persons with disabilities in the media, and political participation of persons with an intellectual disability* (pp. 71-92). Ghent University. Faculty of Psychology and Educational Sciences; University of Antwerp. Department of Sociology, Ghent; Antwerp, Belgium.
- Goethals, T. (2017). *Inclusion of persons with disabilities in Flanders: a 'participatory' research project on personal narratives, the representation of persons with disabilities in the media and political participation of persons with an intellectual disability*. Ghent University. Faculty of Psychology and Educational Sciences; University of Antwerp. Department of Sociology, Ghent; Antwerp, Belgium.
- Goggin, G. (2009). Disability, media, and the politics of vulnerability. *Asia Pacific Media Educator*, 19, 1-13.
- Goodley, D. (2011). *Disability studies: an interdisciplinary introduction*. Los Angeles (Calif.): Sage.
- Goodley, D. (2014). *Dis/ability studies: theorising disablism and ablism*. New York: Routledge.
- GRIPvzw. (2010). *Handboek voor mediamakers*. Geraadpleegd op 30 oktober 2015 op het World Wide Web:
<http://www.handiwatch.be/sites/default/files/handboek-voor-mediamakers.pdf>.
- GRIPvzw. (2012). *Mensenrechten en handicap: schaduwrapport Vlaanderen (België) 2011*. Brussel: GRIPvzw.
- Hall, S. (2010). *Representation: cultural representations and signifying practices*. London: Sage in association with the Open University.
- Hartnett, A. (2000). Escaping the 'Evil Avenger' and the 'Supercrip': images of disability in popular television. *The Irish Communications Review*, 8, 21-29.
- Jacobs, L. & Hooghe, M. (2014). *Roldiversiteit op Vlaamse en Franstalige televisie*. Leuven: KU Leuven, Centrum voor Politicologie.
- Kama, A. (2004). Supercrips versus the pitiful handicapped: reception of disabling images by disabled audience members. *Communications*, 29, 447-466.
- Krippendorff, K. (1989). Content analysis. In E. Barnouw, W. Schramm, T. L. Worth & L. Gross (Eds.), *International encyclopedia of communication* (pp. 403-407). New York: Oxford University Press.
- Longmore, P. K. (2003). *Why I burned my book and other essays on disability*. Philadelphia (Pa.): Temple university press.
- Mediaaan (2017). *Merken*. Geraadpleegd op 4 mei 2017 op het World Wide Web:
<http://mediaaan.be/nl/merken>.
- Mens-Verhulst, J. van (2011). De complexiteit van diversiteit; over intersectionaliteit en mainstreaming. In H. Alma & G. Lensvelt (Eds.),

- Waardevolle wetenschap. Zingeving en humanisering in het wetenschappelijk onderwijs* (pp. 77-92). Utrecht: Universiteit voor Humanistiek.
- Mogk, M. E. (2013). *Different bodies: essays on disability in film and television*. Jefferson, N.C.: McFarland & Co.
- Müller, F., Klijn, M. & Van Zoonen, L. (2012). Disability, prejudice and reality tv: disablism through media representations. *Telecommunications Journal of Australia*, 62(2), 1-13.
- Nelson, J. A. (2003). The invisible cultural group: images of disability. In P. M. Lester & S. D. Ross (Eds.), *Images that injure: pictorial stereotypes in the media*. 2nd ed. (pp. 175-184). Westport (Conn.): Praeger.
- Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. G. (1998). *Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research*. Mahwah (N.J.): Erlbaum.
- Saito, S. & Ishiyama, R. (2005). The invisible minority: under-representation of people with disabilities in prime-time TV dramas in Japan. *Disability & Society*, 20(4), 437-451.
- SBS Belgium. (2017). *Onze zenders*. Geraadpleegd op 4 mei 2017 op het World Wide Web: <http://www.sbsbelgium.be/zenders>.
- Segijn, C., Bartholomé, G., Pennekamp, S. & Timmers, M. (2014). De afbeelding van statusverschillen in sekse en etniciteit in Nederlandse non-fictieprogramma's. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 42(3), 305-320.
- Shakespeare, T. (1994). Cultural representation of disabled people: dustbins for disavowal? *Disability & Society*, 9(3), 283-299.
- Shakespeare, T., Gillespie-Sells, K. & Davies, D. (1996). *The sexual politics of disability: untold desires*. Michigan: Cassell.
- Shakespeare, T. & Watson, N. (2002). The social model of disability: an outdated ideology? *Research in Social Science and Disability*, 2, 9-28.
- Silverstone, R. (2007). *Media and morality: on the rise of the mediapolis*. Cambridge: Polity press.
- Soorenia, A. (2016). Media, disability and human rights. In M. Gill & C. J. Schlund-Vials (Eds.), *Disability, human rights and the limits of humanitarianism* (pp. 45-61). New York: Routledge.
- The United Nations. (2006). Convention on the Rights of Persons with Disabilities. *Treaty Series*, 2515, 3. Geneva.
- Van Den Bulck, H. & Broos, D. (2011). Can a charter of diversity make the difference in ethnic minority reporting? A comparative content and production analysis of two Flemish television newscasts. *Communications*, 36, 195-216.
- Van Hove, G. (2009). *Disability studies: basisteksten uitgediept*. Antwerpen: Garant.

- Visser, S. & Hooghe, M. (2010). *Onzichtbare burgers: personen met een handicap in het televisienieuws bij VRT en VTM, 2007-2009*. Leuven/ Antwerpen.
- Vlaamse Gemeenschap & VRT. (2016). *Beheersovereenkomst 2016-2020*. Geraadpleegd op 22 februari 2017 op het World Wide Web: <https://www.vrt.be/content/dam/vrtbe/over-de-vrt/opdrachten/opdrachten/Beheersovereenkomst%20ondertekende%20versie.pdf>.
- Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. (2015, januari). *Statistisch jaarboek van het Vlaams onderwijs: schooljaar 2013-2014*. Geraadpleegd op 14 februari 2017 op het World Wide Web: file:///C:/Users/suvertoo/Downloads/STJB_2013-2014_Web%20volledig%20-%20DEF2.pdf.
- VRT. (2012). *Het Charter Diversiteit: Iedereen verschillend – Iedereen welkom*. Geraadpleegd op 16 november 2015 op het World Wide Web: <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/opdracht/omroepthema-s/diversiteit/>.
- VRT. (2016). *Missie en waarden*. Geraadpleegd op 4 mei 2017 op het World Wide Web: <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/opdracht/missie-en-waarden/>.
- World Health Organization & The World Bank. (2011). *World report on disability 2011*. Geraadpleegd op 9 september 2015 op het World Wide Web: http://www.who.int/disabilities/world_report/2011/report.pdf.
- Zola, I. (1985). Depictions of disability-metaphor, message, and medium in the media: a research and political agenda. *The Social Science Journal*, 22(4), 5-17.

7 BIJLAGEN

7.1 CODEBOEK

Het codeboek bevat alle nodige informatie om het registratieformulier in te vullen tijdens het coderen. De variabele die moet worden gecodeerd, staat steeds in een lichtgrijs kader. Daaronder staan de verschillende antwoordcategorieën (links), met bijhorende toelichting (rechts). De registratie-eenheid is één televisieprogramma. Per televisieprogramma wordt er met andere woorden een apart registratieformulier ingevuld.

Per registratie-eenheid (i.e. televisieprogramma) worden vier verschillende niveaus van informatie gecodeerd:

1. Niveau 1: Algemene informatie.
2. Niveau 2: Informatie over het programma.
3. Niveau 3: Informatie over de vertellende actoren in het programma.
4. Niveau 4: Informatie over de vertellende actoren met een handicap in het programma.

1 NIVEAU 1 – ALGEMENE INFORMATIE

Op [NIVEAU 1] wordt de algemene informatie gecodeerd.

1.1 CODEUR

Wie heeft dit programma gecodeerd?

Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. De Blicke Phebe	
2. De Craemer Helena	
3. De Rycke Stefanie	
4. De Wachter Wiebeke	
5. Paic Robyn	
6. Rombouts Linde	
7. Schauvliege Hannelore	
8. Vanwelsenaers Lisa	
9. Vermeulen Dylan	
10. Verplanken Heleen	
11. Vertoont Susan	

2 NIVEAU 2 – PROGRAMMA

Op [NIVEAU 2] wordt de informatie over het programma gecodeerd.
Sommige informatie weet je niet spontaan en zal je bijkomend zelf moeten opzoeken.

2.1 TITEL VAN HET PROGRAMMA

Wat is de titel van dit programma?
Schrijf de titel voluit op het registratieformulier.

2.2 NUMMER IN DE STEEKPROEF

Elk programma is voorzien van een nummer. Wat is het nummer van dit programma?
Schrijf het nummer op het registratieformulier.

2.3 ZENDER

Op welke zender werd dit programma uitgezonden?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Eén	
2. VTM	
3. VIER	

2.4 TIJDSLOT

In welk tijdslot werd het langste deel van dit programma uitgezonden?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Tussen 19:00 en 20:00	
2. Tussen 20:00 en 21:00	
3. Tussen 21:00 en 22:00	
4. Tussen 22:00 en 23:00	

2.5 DATUM VAN DE UITZENDING

Op welke dag werd dit programma uitgezonden?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Zondag 10 januari 2016	
2. Zaterdag 16 januari 2016	
3. Vrijdag 22 januari 2016	
4. Donderdag 28 januari 2016	
5. Woensdag 3 februari 2016	
6. Dinsdag 9 februari 2016	
7. Maandag 15 februari 2016	

2.6 SOORT PRODUCTIE

Om welke soort productie gaat het?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Interne productie	Door de zender zelf geproduceerd.
2. Vlaams productiehuis	Geproduceerd door een Vlaams productiehuis.
3. Internationale productie	De zender heeft het programma internationaal aangekocht.
4. Andere	Het gaat om een andere productie dan de bovengenoemde.
5. Weet niet	Het is onduidelijk om welk soort productie het gaat.

2.7 ORIGINE PRODUCTIE

Wat is de origine van het (productiehuis van het) programma?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Vlaamse productie (>België)	Productie(huis) uit de Vlaamse gemeenschap van België.
2. Franstalige productie (>België)	Productie(huis) uit de Franse gemeenschap van België.
3. Duitstalige productie (>België)	Productie(huis) uit de Duitstalige gemeenschap van België.
4. Nederlandse productie	Productie(huis) uit Nederland.
5. Franse productie	Productie(huis) uit Frankrijk.
6. Britse productie	Productie(huis) uit Groot-Brittannië.
7. Duitse productie	Productie(huis) uit Duitsland.
8. Deense productie	Productie(huis) uit Denemarken.
9. Zweedse productie	Productie(huis) uit Zweden.
10. Productie uit de VS	Productie(huis) uit de Verenigde Staten.
11. Andere Europese productie	Productie(huis) uit ander Europees land.
12. Andere niet-Europese productie	Productie(huis) uit ander niet-Europees land.
13. Coproductie	Coproductie door verschillende landen/gemeenschappen.
14. Weet niet	Het is onduidelijk waar het programma werd geproduceerd.

2.8 DATUM PRODUCTIE

Wanneer werd dit programma geproduceerd?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Vóór 1970	Het programma werd geproduceerd vóór 1970.
2. Tussen 1970 en 1974	Het programma werd geproduceerd tussen 1970 en 1974.
3. Tussen 1975 en 1979	Het programma werd geproduceerd tussen 1975 en 1979.
4. Tussen 1980 en 1984	Het programma werd geproduceerd tussen 1980 en 1984.
5. Tussen 1985 en 1989	Het programma werd geproduceerd tussen 1985 en 1989.
6. Tussen 1990 en 1994	Het programma werd geproduceerd tussen 1990 en 1994.
7. Tussen 1995 en 1999	Het programma werd geproduceerd tussen 1995 en 1999.
8. Tussen 2000 en 2004	Het programma werd geproduceerd tussen 2000 en 2004.
9. Tussen 2005 en 2009	Het programma werd geproduceerd tussen 2005 en 2009.
10. Tussen 2010 en 2014	Het programma werd geproduceerd tussen 2010 en 2014.
11. 2015 of later	Het programma werd geproduceerd in 2015 of 2016.
12. Weet niet	Het is onduidelijk wnr. het programma werd geproduceerd.

2.9 HANDICAP-GERELATEERDE INHOUD

Komt handicap aan bod in het programma? Zo ja, op welke manier?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Handicap komt niet aan bod	Handicap komt niet aan bod in het programma.
2. Enkel verwijzing(en) naar handicap, maar geen vertellende actor met handicap	Het programma bevat verwijzingen naar handicap of niet-vertellende actoren met een handicap, maar geen vertellende actoren met een handicap.
3. Vertellende actor met een handicap	Het programma bevat min. 1 vertellende actor met een handicap.
4. Weet niet	Het is onduidelijk of handicap aan bod komt in het programma.

2.10 GENRE OF FORMAT

In welk genre of format hoort dit programma thuis?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. [Fictie] Soap	Vb. Familie, Thuis. Dagelijks, de verhaallijnen bouwen op elkaar verder.
2. [Fictie] Serial	Vb. Den Elfde van den Elfde, Quiz me Quick. Wekelijks, verhaallijnen bouwen op elkaar verder. ong. 10 afl./seizoen; meerdere seizoenen.
3. [Fictie] Sitcom	Vb. Friends, Sex and the City. Afleveringen staan los van elkaar; doorgedreven humor; max. 30'.
4. [Fictie] Serie	Vb. NCIS, CSI, FC De Kampioenen. Meeste verhaallijnen zijn afgerond op het einde van de aflevering.
5. [Fictie] Mockumentary	Vb. Modern Family, In de Gloria, Het Geslacht De Pauw. Parodie of satire in documentairevorm. Komt over als reality, maar is fictie.
6. [Fictie] Langspeelfilm	Vb. The Notebook. Een langspeelfilm die wordt uitgezonden op televisie.
7. [Fictie] Andere	Vb. Tegen de Sterren op. Het is onduidelijk om welk fictieprogramma het gaat. Maar het is wel duidelijk dat het fictie is.
8. [Factual] Nieuws	Vb. Het Journaal, Het Nieuws. Enkel traditionele nieuwsuitzendingen.
9. [Factual] Duidingsprogramma	Vb. Terzake, De Zevende Dag, Koppen. Uitbreiding van het nieuws, extra duiding bij de actualiteit.
10.[Factual] Documentaire	Vb. Documentaire over het leven van David Bowie. Diepgaand portret; niet altijd directe link met actualiteit.
11.[Factual] Reportage	Vb. Wedding Day, Kroongetuigen. Kortere factuele verhalen; geen directe link met actualiteit.
12.[Factual] Human interest programma	Vb. Iedereen Beroemd, Over 5 Jaar. Portret over persoonlijke bezorgdheden, verwezenlijkingen die sympathie opwekken.
13.[Factual] Docussoap	Vb. Luchthaven 24/7, Dublin Zoo, De Recherche. Gebeurtenissen gefilmd als documentaire, met dramatische lijn.
14.[Factual] Talk show	Vb. Van Gils & gasten, Zijn er nog Kroketten? Programma met telkens andere panelgasten.
15.[Factual] Sportprogramma	Vb. Sportweekend, Sporza op zondag, Stadion. Programma waarin sport centraal staat.
16.[Factual] Humorprogramma	Vb. Hoe is het zo ver kunnen komen? Programma waarin humor en lachen centraal staat.
17.[Factual] Kookprogramma	Vb. Jeroen Meus, De Keuken van Sofie. Programma waarin koken centraal staat.
18.[Factual] Spelprogramma, quiz	Vb. Blokken, De Allesweter, De Slimste Mens ter Wereld. Gebaseerd op kennis waarin spelers vragen moeten beantwoorden.
19.[Factual] (Reality) gameshow	Vb. The Voice, Eurosong, Expeditie Robinson, De Mol, Komen Eten. Deelnemers nemen het tegen elkaar op. Vaak afvalrace.

20.[Factual] Reality programma	Vb. Temptation Island, Wij zijn K3! Er wordt niet geacteerd, kijker kan 'de realiteit' volgen.
21.[Factual] Andere	Vb. Het Weer. Het is onduidelijk om welk factual programma het gaat. Maar het is wel duidelijk dat het factual is.
22.[Fictie/factual] Scripted reality	Vb. Echte verhalen: De Buurtpolitie, Echte verhalen: De Kliniek. Echt gebeurde situaties die worden nagespeeld door acteurs.
23.Weet niet	Het is onduidelijk tot welk genre dit programma behoort.

2.11 THEMA VAN HET FICTIEPROGRAMMA

Welke thema's komen aan bod in het fictieprogramma?

Slechts 1 antwoord mogelijk. Duid het meest toonaangevende thema aan.

1. Factual programma	Variabele is niet van toepassing. Het programma is factual.
2. Misdad, spionage	Vb. CSI.
3. Komedie, humor	Vb. Friends, The Big Bang Theory.
4. Avontuur	Vb. Lost.
5. Science-fiction	Vb. Star Trek.
6. Animatie	Vb. The Simpsons.
7. Drama	Vb. Grey's Anatomy.
8. Oorlog	Vb. Band of Brothers.
9. Western	Vb. Een western televisiefilm.
10. Geschiedenis	Vb. Een geschiedkundige televisiefilm.
11. Erotiek	Vb. Een erotisch fictieprogramma.
12. Horror	Vb. Een horror televisiefilm.
13. Romantiek	Vb. Een romantische komedie.
14. Familie, vriendschap	Vb. Familie, Thuis.
15. Thriller	Vb. Een thriller televisiefilm.
16. Actie	Vb. Een actie televisiefilm.
17. Andere	Het fictieprogramma heeft een ander thema.
18. Weet niet	Het is onduidelijk waarover het fictieprogramma gaat.

2.12 INHOUD (VAN HET ITEM) VAN HET FACTUAL PROGRAMMA

Wat is de inhoud (van het item) van het factual programma? Let op! Indien het programma niet uit verschillende items bestaat, vul je deze variabele 1x in per programma. Sommige factual programma's bestaan echter uit verschillende items, zoals het nieuws of een duidingsprogramma. In dat geval vul je deze variabele in per item. Voor humorprogramma's met verschillende sketches hoeft je slechts 1x **[2. Amusement]** aan te vinken.

Slechts 1 antwoord mogelijk. Duid het meest toonaangevende onderwerp aan.

1. Fictie programma	Variabele is niet van toepassing. Het programma is fictie.
2. Amusement	Vb. Temptation Island.
3. Weetjes en kennis	Vb. Blokken, De Allesweter.
4. Afvalrace, wedstrijd	Vb. De Mol, The Voice, K3 zoekt K3.
5. Fait-divers	Vb. Iedereen beroemd.
6. Vrije tijd	Vb. Nieuwsitem over vakantie-uitstappen.
7. Actualiteit	Vb. De inl. van nieuws of actualiteitenprog. met ≠ items.
8. Criminaliteit	Vb. De Kroongetuigen, nieuwsitem over een moord.
9. Terreur, oorlog	Vb. Nieuwsitem over herdenking aanslag Charlie Hebdo.

10.Sociale kwestie	Vb. Nieuwsitem over sociale ongelijkheid.
11.Medische kwestie	Vb. Nieuwsitem over NIPT-test.
12.Sport	Vb. Extra time, nieuwsitem over sport.
13.Wetenschap	Vb. Scheire en de Schepping, nieuwsitem over wetenschap.
14.Economie en financiën	Vb. Nieuwsitem over de beurs.
15.Politiek	Vb. Villa Politica, nieuwsitem over politieke kwestie.
16.Kunst en cultuur	Vb. Nieuwsitem over een tentoonstelling.
17.Religie en levensbeschouwing	Vb. Nieuwsitem over de paus.
18.Milieu, weer, verkeer	Vb. Het weer, nieuwsitem over klimaatopwarming.
19.Ongevallen en rampen	Vb. Nieuwsitem over treinramp
20.Andere	Het factueel programma(item) gaat over een ander onderwerp.
21.Weet niet	Het is onduidelijk waarover het programma(item) gaat.

3 NIVEAU 3 – VERTELLENDE ACTOREN

Op [NIVEAU 3] wordt de informatie over alle vertellende actoren in het programma gecodeerd. Hier wordt enkel het ante-filmische gecodeerd, datgene wat vóór de camera staat, wat kan worden geobserveerd. Voor fictie worden de eigenschappen van het personage uit het programma gecodeerd, en niet de eigenschappen van de acteur die het personage vertolkt.

3.1 NAAM VAN DE ACTOR

Wat is de naam van de actor? Schrijf deze voluit op het registratieformulier. De actoren dienen te worden gecodeerd in de volgorde dat ze aan bod komen in het programma. Als er geen naam wordt gegeven, geef dan een korte beschrijving van de actor. Voor fictie wordt de naam van het personage genoteerd, en niet de naam van de acteur. Het is belangrijk om deze voorwaarden te respecteren om de intercodeurbetrouwbaarheid te kunnen nagaan.

3.2 GESLACHT

Wat is het geslacht van de actor?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Man	De actor is een man.
2. Vrouw	De actor is een vrouw.
3. Transseksuele man (transman)	De actor is geboren als meisje, maar heeft een mannelijke genderidentiteit; vrouw-naar-man transseksueel.
4. Transseksuele vrouw (transvrouw)	De actor is geboren als jongen, maar heeft een vrouwelijke genderidentiteit; man-naar-vrouw transseksueel.
5. Travestie	Persoon brengt innerlijk beleefde (sub)identiteit naar buiten, via kledij, taal, gedrag, houding. Meestal van tijdelijke aard.
6. Weet niet	Het is onduidelijk welk geslacht de actor heeft.

3.3 SEKSUELE GEAARDHEID

Wat is de seksuele geaardheid van de actor? Enkel aanvinken als uit het programma duidelijk blijkt wat de seksuele geaardheid van de actor is. Vb. Doordat de partner in beeld wordt gebracht of omdat het wordt vermeld. Indien uit het programma niet blijkt wat de geaardheid van de actor is, duid je aan [6. Weet niet].
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Hetero	De actor is heteroseksueel.

2. Homoseksueel	De actor is homoseksueel.
3. Lesbisch	De actor is lesbisch.
4. Biseksueel	De actor is biseksueel.
5. Aseksueel	De actor is aseksueel (<i>niet te verwarren met non-seksueel</i>).
6. Weet niet	Het is onduidelijk wat de seksuele geaardheid is.

3.4 LEEFTIJD

Wat is de geschatte leeftijd van de actor? De leeftijd hoeft dus niet exact te worden vermeld. Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. 0-1,5: Baby	De actor is een baby.
2. 1,6-3: Peuter	De actor is een peuter.
3. 4-6: Kleuter	De actor is een kleuter.
4. 7-12: Kind	De actor is een kind.
5. 13-18: Tiener	De actor is een tiener.
6. 19-29: Jongvolwassene	De actor is een jongvolwassene.
7. 30-49: Volwassene	De actor is een volwassene.
8. 50-64: Middelbare leeftijd	De actor is van middelbare leeftijd.
9. 65-80: Senior	De actor is een senior.
10. 80+: Hoge leeftijd	De actor is van hoge leeftijd.
11. Weet niet	Het is onduidelijk welke leeftijd de actor heeft.

3.5 ETNICITEIT

Wat is de etniciteit van de actor? Het coderen van de etniciteit is zeer complex en dient met de nodige omzichtigheid te gebeuren. Bij twijfelgevallen hoeft je de etniciteit niet te coderen en duid je **[22. Weet niet]** aan. Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. [Wit Europees] West-Europees	Vb. België, Nederland, Frankrijk, VK, Ierland, Zweden, Oostenrijk.
2. [Wit Europees] Oost-Europees	Vb. Polen, Hongarije, Slovenië, Letland, Estland, Tsjechië, Bulgarije.
3. [Wit Europees] Extra-Europees	Vb. Rusland, Wit-Rusland, Oekraïne, USA, Australië.
4. [Zwart Afrikaans] Afrikaans	Niet Noord-Afrikaans.
5. [Zwart Afrikaans] Afro-Amerik.	Noord-Amerika.
6. [Zwart Afrikaans] Centraal-Am.	Vb. Antillen, Jamaica, Suriname, Haïti, Mexico.
7. [Zwart Afrikaans] Niet-gespecifi.	Zwart Afrikaans, maar niet verder gespecificeerd.
8. [Aziatisch] Aziatisch-Amerikaans	Aziatisch-Amerikaans.
9. [Aziatisch] Indisch	Vb. India, Pakistan.
10. [Aziatisch] Noord-; Centraal-Azië	Vb. China, Japan, Mongolië, Kazachstan, Turkmenistan.
11. [Aziatisch] Zuidoost-Azië	Vb. Filippijnen, Vietnam, Cambodja.
12. [Aziatisch] Niet-gespecificeerd	Aziatisch, maar niet verder gespecificeerd.
13. [Mediterraan] Maghreb	Vb. Marokko, Tunesië, Algerije, Libië.
14. [Mediterraan] Zuid-Europa	Vb. Spanje, Cyprus, Italië, Griekenland, Portugal.

15.[Mediterraan] Nabije Oosten	Vb. Turkije, Syrië, Egypte, Libanon.
16.Midden-Oosten	Vb. Irak, Iran, Saoedi-Arabië, Afghanistan.
17.Noord-Amerikaans	Native Americans (Inuit, Indianen).
18.Zuid-Amerikaans	Vb. Latino, Hispanic, Puerto Rico.
19.Arctisch	Arctisch (Noord- en Zuidpool).
20.Mix van etniciteiten	De actor heeft een mix van etniciteiten.
21.Andere	Geen van bovengenoemde etniciteiten. Vb. Fantasiefiguren.
22.Weet niet	Het is onduidelijk welke etniciteit de actor heeft.

3.6 HANDICAP

Heeft de actor een handicap, die observeerbaar is in het televisieprogramma?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Nee	De actor heeft geen handicap die observeerbaar is in het televisieprogramma.
2. Ja	De actor heeft een handicap die observeerbaar is in het televisieprogramma.
3. Verwerft een handicap	De actor verwerft een handicap in het programma en heeft deze ook nog op het einde van het programma.
4. 'Geneest' van een handicap	De actor heeft in het begin van het programma een handicap, maar op het einde van het programma niet meer.
5. Verwerft en 'geneest' van een handicap	De actor verwerft een handicap in het programma maar 'geneest' opnieuw tegen het einde van het programma.
6. Weet niet	Het is onduidelijk of de actor een handicap heeft.

3.7 BEROEP

Welk beroep heeft de actor in het programma?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Werkloos	De actor zou aan het werk kunnen zijn, maar heeft geen job.
2. Arbeidsongeschikt	De actor kan door ziekte of ongeval niet (meer) werken.
3. Scholier of student	De actor is een scholier of student.
4. Huisman of huisvrouw	De actor is een huisman of huisvrouw.
5. Arbeider	Vb. Medewerker van Volvo, bouwarbeider, elektricien, arbeider.
6. Bediende	Vb. Administratief personeel, verkoper.
7. Hulpverlener	Vb. Maatsch. werker, brandweer, psycholoog.
8. Medische functie	Vb. Dokter, verpleger, psychiater.
9. Religieuze functie	Vb. Priester, monnik, bisschop.
10. Onderwijzer, kinderverzorger	Vb. Leerkracht, docent, nanny, medewerker crèche.
11. Wetenschapper	Vb. Onderzoeker.
12. Politie of militair	Vb. Agent, recherche.
13. Jurist	Vb. Advocaat, rechter, procureur, jurist in een organisatie, parket.
14. Zelfstandige	Vb. Handelaar, winkelier, restaurantuitbater.
15. Manager	Vb. Managementfunctie, bedrijfsleider.
16. Politicus of politica	De actor is een politicus of politica.
17. Woordvoerder of expert	Vb. Woordvoerder NMBS,
18. Journalist of nieuwsmaker	Vb. Reporter, nieuwsanker.

19. Mediafiguur	Vb. Presentator, bekend persoon, mediafiguur.
20. Artiest of kunstenaar	Vb. Muzikant, regisseur, schilder, acteur, zanger.
21. Sportman/-vrouw of coach	De actor is een sportman of sportvrouw.
22. Gepensioneerd	De actor is gepensioneerd.
23. Andere	De actor heeft een ander beroep of \neq evenwaardige beroepen.
24. Weet niet	Het is onduidelijk wat het beroep van de actor is.

3.8 VRIJWILLIGERSWERK

Doet de actor vrijwilligerswerk?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Ja	De actor doet vrijwilligerswerk, evt. bovenop een uitkering of job.
2. Nee	De actor doet geen vrijwilligerswerk.
3. Weet niet	Het is onduidelijk of de actor vrijwilligerswerk doet.

3.9 SFEER

In welke sfeer wordt de actor gerepresenteerd? Vb. Een klant en een kassierster slaan een praatje aan de kassa. De klant doet inkopen voor zijn gezin, dus een privaat belang. De kassierster praat met de klant, dit is een onderdeel van haar beroep, dus voor haar is dit publiek belang.
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Private sfeer	De actor wordt in de private sfeer getoond. De activiteiten staan in het kader van de eigen persoonlijke ontwikkeling of het gezin. Hier gaat het om <i>wie</i> de actor is en welke rol die heeft met zijn of haar omgeving. De actor is niet zomaar vervangbaar.
2. Publieke sfeer	De actor wordt in de publieke sfeer getoond. Alle activiteiten kunnen gescheiden worden van de eigen persoon of het gezin. Een publieke rol kan een professionele, culturele of religieuze rol zijn. Doorgaans is het minder belangrijk <i>wie</i> de rol vervult, want hij of zij is gemakkelijk vervangbaar door een ander persoon met dezelfde capaciteiten.
3. Private en publieke sfeer	De actor wordt zowel in de publieke als in de private sfeer getoond.
4. Weet niet	Het is onduidelijk in welke sfeer de actor wordt gerepresenteerd.

3.10 ROL IN HET PROGRAMMA

Welke rol heeft de actor in het programma? Hou rekening met de indeling fictie/factual.
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. [Fictie] Protagonist	Hoofdpersonage, komt veel in beeld en heeft een centrale rol m.b.t. het plot. In sketches zijn de meeste actoren protagonist.
2. [Fictie] Antagonist	Tegenstander van het hoofdpersonage, komt veel in beeld en heeft een centrale rol m.b.t. het plot.
3. [Fictie] Nevenpersonage	Bijrol, actor komt regelmatig in beeld maar heeft geen centrale rol m.b.t. het plot.

4. [Fictie] Figurant	De actor komt weinig in beeld en heeft geen centrale rol m.b.t. het plot.
5. [Factual] Journalist, nieuwsanker	De actor is een journalist, verslaggever of nieuwsanker.
6. [Factual] Weerman of weervrouw	De actor is een weerman of weervrouw.
7. [Factual] Expert of woordvoerder	De actor is een expert of woordvoerder, wordt vaak geïnterviewd door journalist of presentator.
8. [Factual] Ervaringsdeskundige of andere geïnterviewde	Iemand met ervaring over het onderwerp. Codeer ook deze cat. als het om een geïnterviewde gaat die geen expert of vox pop is.
9. [Factual] Redenaar of toespraakgever	De actor wordt in beeld gebracht tijdens het geven van een toespraak.
10. [Factual] Vox pop	De actor vertegenwoordigt de mening van de 'man in de straat'.
11. [Factual] Presentator	Vb. Ben Crabbé, Steven Van Herrewegen.
12. [Factual] Performer, imitator	Vb. Zanger in een programma.
13. [Factual] Panellid of praatgast	De actor is een panellid of gast in een praatprogramma. Vb. De dagelijkse praatgast in De Ideale Wereld.
14. [Factual] Quizkandidaat	Vb. Kandidaat in Blokken, kandidaat in 2 tot de 6e macht.
15. [Factual] Kandidaat in reality gameshow of programma	Vb. Kandidaat in De Mol, kandidaat in Temptation Island.
16. [Factual] Onderwerp van portret	Enkel aanvinken wanneer er een expliciet portret of reportage van de actor wordt gemaakt.
17. Andere	De actor heeft een andere rol in het programma.
18. Weet niet	Het is onduidelijk wat de rol is van de actor in het programma.

3.11 ROL M.B.T. HANDICAP

Indien er handicap-gerelateerde inhoud aan bod komt in het programma (zie variabele [2.9 HANDICAP-GERELATEERDE INHOUD IN HET PROGRAMMA]), hoe verhoudt deze vertellende actor zich dan tegenover de persoon met een handicap?

→ Deze 'vertellende actor' kan een persoon zijn met of zonder handicap. Vb. In het programma 'Ik wil ook een lief' wordt een vertellende actor met een handicap gerepresenteerd als de partner van een andere actor met een handicap, dus dan vink je **[2. Partner van pers. met handicap]** aan.

→ Een persoon met handicap kan in deze context een andere vertellende actor in het programma zijn met een handicap, maar het kan ook gaan om een verwijzing naar handicap, zonder dat deze persoon met handicap wordt gerepresenteerd in het programma. Vb. Een arts die in een praatprogramma vertelt over patiënten met een handicap, zonder dat deze patiënten voorkomen in het programma, in dat geval vink je **[8. Arts of verpleger van pers. met handicap]** aan.

Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Niet van toepassing	Variabele is niet van toepassing.
2. Partner van pers. met handicap	De actor is de partner van een persoon met een handicap.
3. Vriend(in) van pers. met handicap	De actor is een gewone vriend(in) van een persoon met een handicap.
4. Ouder van pers. met handicap	De actor is een ouder van een persoon met een handicap.
5. Broer/zus van pers. met handicap	De actor is een broer/zus van een persoon met een handicap.

6. Kind van pers. met handicap	De actor is het kind van een persoon met een handicap.
7. Ander familielid van pers. met handicap	De actor is een ander familielid van een persoon met een handicap.
8. Arts of verpleger van pers. met handicap	De actor heeft een medische verhouding (arts, verpleger) t.o.v. pers. met handicap.
9. Verzorger of begeleider van pers. met handicap	De actor heeft een zorgende of begeleidende verhouding (verzorger, begeleider) t.o.v. pers. met handicap.
10. Andere verhouding t.o.v. pers. met handicap	De actor heeft een andere verhouding t.o.v. een persoon met een handicap.
11. Weet niet	Het is onduidelijk hoe de actor zich verhoudt tegenover handicap.

4 NIVEAU 4 – VERTELLENDE ACTOREN MET EEN HANDICAP

Op [NIVEAU 4] wordt de informatie over de vertellende actoren met een handicap in het programma gecodeerd. Hier wordt enkel het ante-filmische gecodeerd, datgene wat vóór de camera staat, wat direct kan worden geobserveerd, met uitzondering van variabele [4.10 BUITENFILMISCHE CONTEXT]. Voor fictie worden de eigenschappen van het personage uit het programma gecodeerd, en niet de eigenschappen van de acteur die het personage vertolkt.

4.1 TYPE BEPERKING

Welk type beperking heeft de actor met een handicap (ongeacht de duur van de beperking)? Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Psychische beperking(en)	Vb. Depressie, burn-out, schizofrenie, eetstoornis. De actor heeft (een) psychische beperking(en).
2. (Andere) langdurige of chronische ziekte(s)	Vb. Kanker, griep, suikerziekte. De actor heeft (een) ziekte(s).
3. Zintuiglijke beperking(en)	Vb. Doof, blind, slechtziend. De actor heeft (een) zintuiglijke beperking(en).
4. (Andere) lichamelijke beperking(en)	Vb. Verlamming, gebroken been. De actor heeft (een) fysieke beperking(en).
5. Syndroom van Down	De actor heeft het Syndroom van Down.
6. Leerstoornis(sen)	Vb. Dyslexie, dyscalculie, NLD (<i>non-verbal learning disability</i>). Dit betreft een specifieke vaardigheid, vb. lezen, spellen, rekenen.
7. Ontwikkelingsstoornis(sen)	Vb. Autisme, ADHD, ADD. Stoornis die verder reikt dan schoolcontext, maar in vele contexten.
8. (Andere) verstandelijke beperking(en)	Vb. Als gevolg van ongeval, hersenbloeding, zuurstoftekort. De actor heeft een verstandelijke beperking.
9. Meervoudige beperkingen	De actor heeft verschillende van bovengenoemde beperkingen.
10. Weet niet	Het is onduidelijk welk type beperking de actor heeft.

4.2 DUUR BEPERKING

Wat is de duur van de beperking(en) van de actor?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Tijdelijke beperking	Vb. Gebroken been, tijdelijk verlamd na ongeval. De actor heeft (een) tijdelijke beperking(en).
2. Beperking manifesteert af en toe	Vb. Epilepsie. De beperking(en) van de actor manifesteert af en toe.
3. Chronische beperking	Vb. Geamputeerd been, autisme. De actor heeft (een) chronische beperking(en).
4. Degeneratieve beperking	Vb. Alzheimer, MS. De actor heeft (een) beperking(en) die geleidelijk achteruit gaan.
5. Verschillende duren	De actor heeft verschillende beperkingen van verschillende duur.
6. Weet niet	Het is onduidelijk wat de duur van de beperking(en) van de actor is.

4.3 RELATIESTATUS

Wat is de relatiestatus van de actor?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Geen partner	De actor heeft geen partner.
2. Een partner	De actor heeft een partner.
3. Andere	De actor heeft een andere relatiestatus dan de bovengenoemde.
4. Weet niet	Het is onduidelijk wat de relatiestatus van de actor is.

4.4 GEZINSSITUATIE

Wat is de gezinssituatie van de actor?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Geen kinderen	De actor heeft geen kinderen.
2. (Een) biologisch(e) kind(eren)	De actor heeft één of meerdere biologische kinderen.
3. Voogd, geen biologische kinderen	De actor is voogd van (een) kind(eren), maar heeft geen biologische kinderen.
4. Voogd en biologisch(e) kind(eren)	De actor is voogd van (een) kind(eren), en heeft (een) eigen biologisch(e) kind(eren).
5. Plusouder, geen biol. kinderen	De actor is plusouder in een nieuw samengesteld gezin, maar heeft geen biologische kinderen.
6. Plusouder en biologisch(e) kind(eren)	De actor is plusouder in een nieuw samengesteld gezin, en heeft (een) eigen biologisch(e) kind(eren).
7. Andere	De actor heeft een andere gezinssituatie dan de bovengenoemde.
8. Weet niet	Het is onduidelijk wat de gezinssituatie van de actor is.

4.5 SEKSUALITEIT Hoe wordt de seksualiteit van de actor gerepresenteerd? Slechts 1 antwoord mogelijk.	
1. Hyperseksueel	De actor is extreem seksueel en heeft oncontroleerbare seksuele driften. De actor wordt gezien als gevaarlijk, bedreiging.
2. Non-seksueel	De actor wordt gerepresenteerd als helemaal niet seksueel. Seks en relaties schijnen helemaal geen deel uit te maken van diens leven.
3. Seksuele relatie als uitzonderlijk	Seksuele en romantische relaties worden gerepresenteerd als uitzonderlijk voor actor met handicap.
4. Seksuele relatie als gewoon, niet bijzonder	Seksuele en romantische relaties worden niet gerepresenteerd als uitzonderlijk, maar eerder gewoon, niet bijzonder.
5. Weet niet	Het is onduidelijk hoe de seksualiteit van de actor wordt gerepresenteerd.

4.6 ATTITUDES T.O.V. DE ACTOR MET HANDICAP Welke attitudes worden gerepresenteerd t.o.v. de actor met handicap. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.	
1. Sympathie, respect	Men heeft sympathie en respect voor de actor.
2. Aantrekking	De actor wordt als aantrekkelijk beschouwd.
3. Angst	Men heeft angst voor de actor.
4. Medelijden	De actor wordt beschouwd als meelijwekkend.
5. Spot	Er wordt met de actor gespot.
6. Vermijding	De actor wordt vermeden, uit de weg gegaan.
7. Neerbuigend, paternalistisch	Men gedraagt zich neerbuigend of 'bemoederend' t.o.v. de actor.
8. Agressief	Men gedraagt zich agressief t.o.v. de actor.
9. Droefheid	Men is droef en triest omwille van de actor.
10. Gewoon, neutraal	De attitudes zijn gewoon, niet anders dan bij andere actoren.
11. Andere	De attitudes t.o.v. de actor zijn anders dan de bovengenoemde.
12. Weet niet	Het is onduidelijk welke attitudes t.o.v. de actor worden getoond.

4.7 TYPERING ACTOR Hoe wordt de actor met een handicap getypeerd in het programma? Meerdere antwoorden zijn mogelijk, maar duid enkel de meest opvallende aan.	
1. Als een superheld	Vb. Marieke Vervoort. De actor kan 'ondanks' handicap uitmuntend presteren.
2. Als een schurk	Vb. Kapitein Haak. De actor zoekt wraak. Handicap wordt geassocieerd met het 'slechte'.
3. Als een slachtoffer	Vb. Slachtoffer van geweld; vaak in reportages, nieuwsfragmenten. Handicap als een persoonlijke tragedie, men heeft medelijden.

4. Als zorgbehoevend, als last	De nadruk ligt op de zorg die de actor nodig heeft van zijn of haar omgeving. De actor is een last voor de omgeving.
5. Als humoristisch aspect	Vb. Kenny uit Bevergem, Sheldon Cooper uit The Big Bang Theory. De 'grappige idioot' zorgt voor de komische noot.
6. Als beter af dood, eigen ergste vijand	Vb. Hilary Swank in Million Dollar Baby. De actor of omgeving vindt dat hij of zij beter niet had overleefd. De actor is vol zelfmedelijden.
7. Als iem. die niet kan meedraaien in de samenleving	De actor leeft in de marginaliteit en wordt getoond als iem. die niet kan meedraaien in de samenleving. Geen job, geen kinderen, etc.
8. Neutraal, alledaags, gewoon	De actor wordt gerepresenteerd zoals alle anderen en niet als bijzonder of buitengewoon. Handicap wordt niet benadrukt.
9. Als een multidimensionaal persoon	Er worden verschillende facetten van de actors leven en identiteit gerepresenteerd: beroep, gezinssituatie, hobby's, handicap, etc.
10. Andere	De actor wordt op een andere manier dan de bovengenoemde gerepresenteerd in het programma.
11. Weet niet	Het is onduidelijk hoe de actor wordt getypeerd in het programma.

4.8 TOEVALLIGHEID REPRESENTATIE

Wordt de actor met een handicap op een toevallige of niet-toevallige manier gerepresenteerd?
Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. Toevallige representatie	Vb. Dove politica in De Zevende Dag die uitleg geeft over onderwijs. De actor met een handicap wordt gerepresenteerd als alle anderen. Hij of zij komt niet in beeld omwille van diens handicap en daar wordt geen aandacht aan besteed. Het is een 'gewone' actor, die toevallig een handicap heeft.
2. Niet-toevallige representatie	Vb. De actoren uit BuitenGewoon. De actor met handicap wordt op een andere manier gepresenteerd dan de andere actoren. Hij of zij komt in beeld en omwille van de handicap. Het programma gaat veelal ook specifiek over handicap.
3. Gemengde representatie	Vb. Stijn Umans in Iedereen Duivel, Robine in Iedereen Beroemd. Het programma gaat niet specifiek over handicap. Er wordt wel aandacht besteed aan de handicap, maar er is ook aandacht voor andere facetten van zijn of haar persoonlijkheid en leven.
4. Weet niet	Het is onduidelijk of de actor met handicap wordt gerepresenteerd op een toevallige of niet-toevallige manier.

4.9 CONTEXT NIET-TOEVALLIGE REPRESENTATIE

Indien de actor niet-toevallig wordt gerepresenteerd, wat is/zijn dan de belangrijkste focussen van de representatie?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk, maar duid enkel de meest opvallende aan.

1. De representatie is toevallig	Variabele is niet van toepassing. De representatie is toevallig.
2. Leven met een handicap	De nadruk ligt op het leven met/de gevolgen van een handicap.
3. Medische behandeling	De nadruk ligt op de medische behandeling en zorg.
4. Streven naar genezing	De nadruk ligt op het streven naar genezing, naar 'niet-gehandicapt' zijn.
5. Beleid inzake handicap	De nadruk ligt op het gevoerde beleid m.b.t. handicap.
6. Streven naar gelijk(w)aardigheid	De nadruk ligt op het streven naar gelijk(w)aardigheid.
7. Uitmuntende verwezenlijkingen	De nadruk ligt op uitmuntende verwezenlijkingen.
8. Issues m.b.t. toegankelijkheid	De nadruk ligt op issues m.b.t. toegankelijkheid.
9. Prenatale diagnostiek	Vb. NIPT-test, zwangerschapsafbreking, etc.
10. 'Gewoon' leven als verwezenlijking	'Gewoon' leven als een verwezenlijking 'ondanks' handicap.
11. Andere	Handicap komt in een andere context aan bod
12. Weet niet	Het is onduidelijk in welke context handicap aan bod komt.

4.10 BUITENFILMISCHE CONTEXT

Enkel hier wordt gecodeerd wat niet direct kan worden geobserveerd in het programma.

Het betreft informatie over de buitenfilmische context.

Slechts 1 antwoord mogelijk.

1. [Fictie] Acteur zonder handicap speelt actor met handicap	De acteur heeft geen handicap, maar speelt een personage met een handicap, in een fictieprogramma.
2. [Fictie] Acteur met handicap speelt actor met handicap	De acteur heeft een handicap en speelt een personage met een handicap, in een fictieprogramma.
3. Niet van toepassing	Er is geen bijkomende buitenfilmische informatie over de actor.
4. Weet niet	De buitenfilmische context van de actor is onduidelijk.

7.2 REGISTRATIEFORMULIER

Registratieformulier pagina 1

Per televisieprogramma vul je één registratieformulier in. Indien er in één programma meer dan zes vertellende actoren voorkomen, en/of meerdere programma-items in een factueel programma voorkomen, dan dien je pagina 2 (en eventueel pagina 3) meerdere keren af te printen en toe te voegen aan dit registratieformulier. In dat geval niet je deze pagina's zorgvuldig en chronologisch aan elkaar, zodat de codering overzichtelijk blijft. Indien je bepaalde informatie niet spontaan kan invullen (zoals de datum van de productie of de origine van de productie), wordt er verwacht dat je deze informatie bijkomend zelf gaat opzoeken.

N 1	1.1 Codeur ☐

NIVEAU 2 - PROGRAMMA	<table><tr><td>2.1</td><td>Titel van het programma</td><td>.....</td></tr><tr><td>2.2</td><td>Nummer in de steekproef</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.3</td><td>Zender</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.4</td><td>Tijdslot</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.5</td><td>Datum van de uitzending</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.6</td><td>Soort productie</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.7</td><td>Origine productie</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.8</td><td>Datum productie</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.9</td><td>Handicap-gerelateerde inhoud</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.10</td><td>Genre of format</td><td>☐</td></tr><tr><td>2.11</td><td>Thema van het fictieprogramma</td><td>☐</td></tr></table>	2.1	Titel van het programma		2.2	Nummer in de steekproef	☐	2.3	Zender	☐	2.4	Tijdslot	☐	2.5	Datum van de uitzending	☐	2.6	Soort productie	☐	2.7	Origine productie	☐	2.8	Datum productie	☐	2.9	Handicap-gerelateerde inhoud	☐	2.10	Genre of format	☐	2.11	Thema van het fictieprogramma	☐
2.1	Titel van het programma																																	
2.2	Nummer in de steekproef	☐																																
2.3	Zender	☐																																
2.4	Tijdslot	☐																																
2.5	Datum van de uitzending	☐																																
2.6	Soort productie	☐																																
2.7	Origine productie	☐																																
2.8	Datum productie	☐																																
2.9	Handicap-gerelateerde inhoud	☐																																
2.10	Genre of format	☐																																
2.11	Thema van het fictieprogramma	☐																																

Registratieformulier pagina 2

Indien er in één televisieprogramma meer dan zes vertellende actoren voorkomen, en/of meerdere programma-items in een factuel programma voorkomen, dan dien je deze pagina (en eventueel pagina 3) meerdere keren af te printen en toe te voegen aan het registratieformulier. In dat geval niet je deze pagina's zorgvuldig en chronologisch aan elkaar, zodat de codering overzichtelijk blijft.

N 2	2.12 Inhoud (item) factual progr. ☐
	Indien je een fictieprogramma, of een factuel programma <u>zonder</u> verschillende items, codeert, dan vul je deze variabele slechts 1x per programma in. Indien je een factuel programma <u>met</u> verschillende items codeert, dan vul je deze variabele 1x per programma-item in. In dat geval neem je per programma-item een 'nieuw blad' van pagina 2.

NIVEAU 3 - VERTELLENDE ACTOREN	3.1 Naam actor	____	____	____	____	____	____
	3.2 Geslacht	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.3 Seksuele geaardheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.4 Leeftijd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.5 Etniciteit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.6 Handicap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.7 Beroep	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.8 Vrijwilligerswerk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.9 Sfeer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.10 Rol in het programma	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3.11 Rol m.b.t. handicap	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Registratieformulier pagina 3

NIVEAU 4 - VERTELLENDE ACTOREN MET EEN DISABILITY

Herhaal naam actor

4.1 Type beperking	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.2 Duur beperking	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.3 Relatiestatus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.4 Gezinssituatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.5 Seksualiteit	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.6 Attitudes t.o.v. actor met handicap						
<i>Meerdere antwoorden mogelijk. Indien de categorie n.v.t. is, noteer 0. Indien de categorie wel v.t. is, noteer 1.</i>						
1 Sympathie, respect	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2 Aantrekking	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3 Angst	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4 Medelijden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5 Spot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6 Vermijding	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7 Neerbuigend, patern.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8 Agressief	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9 Droefheid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10 Gewoon, neutraal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11 Andere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12 Weet niet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.7 Typering actor						
<i>Meerdere antwoorden mogelijk. Indien de categorie n.v.t. is, noteer 0. Indien de categorie wel v.t. is, noteer 1.</i>						
1 Superheld	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2 Schurk	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3 Slachtoffer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4 Zorgbehoevend, last	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5 Humoristisch aspect	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6 Beter af dood	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7 Kan nt. meedr.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8 Neutraal, alledaags	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9 Multidimensionaal p.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10 Andere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11 Weet niet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.8 Toevalligheid representatie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.9 Context niet-toevallige representatie						
<i>Meerdere antwoorden mogelijk. Indien de categorie n.v.t. is, noteer 0. Indien de categorie wel v.t. is, noteer 1.</i>						
1 De repr. is toevallig	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	2 Leven m. e. handicap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	3 Medische beh.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	4 Streven naar genezing	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	5 Beleid in. handicap	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	6 Streven naar gelijkw.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	7 Uitmuntende verwez.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	8 Issues m.b.t. toegank.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	9 Prenatale diagnostiek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	10 Gew.' leven als verw.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	11 Andere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	12 Weet niet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	4.10 Buitenfilmische context	☐	☐	☐	☐	☐	☐